

Aug 29 1913

The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Svienyose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite išišku:
J.J. Paukštis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries .. \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications
to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 34.

Brooklyn, N. Y. 20 d. Rugpjūčio (August) 1913 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907. AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVIII

**Daktaras Jonas Basanavičius
Lietuvių Mokslo Draugijos
Vilniuje Pirmininkas.**

Tur būti nerasime lietuvių, kurie nežinotų mūsų tautos gaivintojo ir vieno labiausiai iš visų jos užsitarnavusių darbininkų, gerb. D-ro Jono Basanavičiaus. Kas nepamena „Aušros“, kuri metė Lietuvai pirmutinį tautiško rytmečio spindulį? „Aušra“ Lietuvai davė D-ras J. Basanavičius. Apie jį tuomet susispietė burys pasišventusių tėvynei darbininkų, kurie suprato, jog „Aušra“ duos Lietuvai gyvastį, jog Lietuvos sunys pabus iš letargo.

Tų laikų valdžios persekiojamas Dr. J. Basanavičius apleidžia tėvynę ir, pavadęs „Aušrą“ D-ru Jonui Šliupui, apsigyvena Bulgarijoje. Ten išgyveno arti 20 metų ir per tą laiką nenuoalsiai dirbo tėvynei ir dėl tėvynės iki galiaus grįžo Lietuvon, kada užstojo šiek tiek laisvesnė lietuviams gėdynė ir kada lietuviai iškovojo sau spaudą.

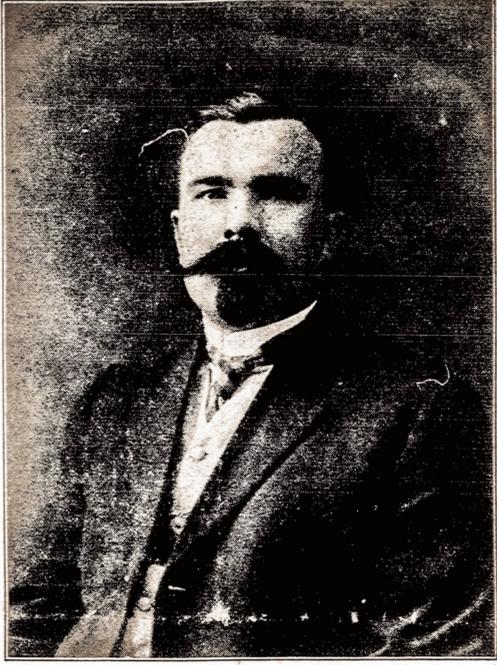
Lietuvos jaunoms spėkoms, jaunoms tėvynės atžaloms sutraukti kruvon, kad geriau ir pilniau dirbus jos labui, Jis įsteigė Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje, kurios pirmininku ir darbščiausiu, taip sakant, stulpu yra ir dabar.

Mokslo Draugijoje šiandieną susispietė didesnė dalis mūsų inteligentijos. Joje telpa kunigai, laisvamaniai, socialistai, katalikai, visi, kas jaučiasi esąs lietuviu, kas supranta, jog toki įstaiga, kaip Mosklo Draugija, turi didelę Lietuvai svarbą ir jai yra lemta atlikti didelę rolę mūsų kultūriniam gyvenime.

D-ras J. Basanavičius su p. M. Yču, kurių paveikslus čia talpiname, apsilankė dabar Amerikon, kad pakvietus ir Amerikos lietuvius prie didelio tėvynėje užmaintyto ir pradėto darbo, tai yra prie statymo L. D. Drjos Namų, kur tilps visa, ką mes kultūroje esame laimėję, atsiekę ir iškovoję. Ten bus mūsų muzėjus, mūsų kningynas, mūsų literatūros ir dailės centras. Ten mes matysime visą Lietuvą.

Imant atidžion gerb. Daktaro amžių ir visus jo tėvynei nuopelnus, mes privalome išreikšti Jam kuodidžiausią pagarbą už jo pasišventimą tėvynei ir kelionę Amerikon, kur Jis idėjos delei bus priverstas melsti lietuvius išseivius, kad jie prisimintų savo pareigas su lig tėvynės.

Gerbiamas Martynas Yčas.

Antrasai Liet. Mokslo Draugijos Pasiuntinys, lietuvių atstovas ketvirtoje Valstybės Dumoje, advokatas Martynas Yčas, paeina nuo Biržų, Panevėžio pav. Kauno gub. Užbaigęs gimnaziją, jis įstojo į Tomsko universiteto teisių skyrių, kurį pabaigė su aukso medaliu ir universiteto valdyba norėjo palikti jį prie fakulteto, kad dar kiek pasilavinęs užimtų profesoriaus katedrą. Jis nepriėmė tos propozicijos, sugrįžo Lietuvon ir apsigyveno Biržuose, kur ir pradėjo advokato praktiką, kaipo prisiekusiojo advokato pagelbininkas.

Besilankant Lietuvoje p. M. Petrauskui, p. Yčas nemaža prigelbėjo jam, organizuodamas įvairiose vietose koncertus ir važinėdamas drauge su p. Petrausku ir kitais, kas koncertuose dalyvavo.

Laikė rinkimų į ketvirtąją valstybės Dumą, p. M. Yčas likosi išrinktas nuo Kauno gubernijos valstiečių.

Dabar jis drauge su D-ru J. Basanavičiu lanko Amerikos lietuvius ir renka aukas Liet. Mokslo Draugijos Namams Vilniuje.

Neabejojama, jog Amerikos lietuviai mielai parems jų pasiutinytę ir parodys Lietuvai, jog ir Amerikoje apsigyvenus galima nepamiršti savo gimtinio krašto.

**MUSŲ RAŠYBOS
KLAUSIMAS.**

Taip, mūsų rašybos klausimas laukia ateinančių žmonių, kurie pasiimtų jį ir pastatytų ant pastovesnio pamato, negu ligi šiol buvo. Kad ir tik tulam laikui, kelėti metų. Tasai klausimas reikalauja neatidėtinio darbo, reikalauja, kad tuojau pradėtų juo rūpintis.

„Lietuvos“ 31 numeryje, apžvalgoje, pajudintas, būtent — vienodas rašybos klausimas. Delei to tai tenai sako: „Šitas klausimas jau nekarta kelta ir yra vienu opiausių mūsų laikraštijoje ir, abelnai,

spaudoje. Jeigu mes peržiūrėsime lietuviškus laikraščius — kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje einančius — tai pastebėsime nepaprastą margumą“. Reikia sutikti ir pasakyti, kad tai tiesa: tokio margumo, kokis yra lietuvių laikraštijoje, pas jokią kitą tautą, kuri šiek tiek kultūroje pakilus, turbut kad nerastumime.

Toliau „Liet.“ pakeltas sumanymas bei nurodymas: „Kaip mums matosi, parankiausia būtų tuom klausimu sekančiam laikraštiniukų suvažiavimui pasirūpinti“. Su

tu pilnai galima sutikti. Bet šitasai Liet. Sapudos Draugijos sąnarių laikraštiniukų suvažiavimas savo išrinktai komisijai turėtų pastatyti tą išlygą, kad ji (komisija) būtina turi tuo klausimu rūpintis ir dirbti. Pereitame laikraštiniukų suvažiavime juk buvo išrinkta tokia komisija, kurios tikslu bei užduotimi buvo: rinkti visokių svetimų žodžių, ypač Amerikoje neišvengtinių, ir jų terminologiją apdirbti, gi to darbo rezultatus skelbti neperiodiškai Amerikos laikraščiuose. Ir kas-gi? Ligi šiol to darbo rezultatų niekas nematė. Apie tatau jau rašiau „Vien. Liet.“ N16. Kas ten mano buvo pasakyta, nebeatkartosiu. Tiktai paimsiu citatą iš p. V. K. Račkausko, L. S. D. sekretoriaus, straipsnio (tilpusio „Tėvynės“ N17), kuriuo jisai atsiliepė prieš mano straipsnį. Jisai sako:

„Svarbus yra mūsų terminologijos klausimas. Vienok p. Jul. Baniulis nepriėjo užmiršti, kad šiam klausimui gvidenti ir rišti reikia gero prisirengimo. Geram prisirengimui reikia ir laiko. Terminologijos komisijoje yra d-ras J. Šliupas, pp. J. Šernas ir Kl. Jurgelionis. Gerai žinome, kad jų visų laikas visados yra užimtas; retai jie turi progą netik jau dirbti darbą, kuriam pasižadėjo, bet ir pamąstyti apie jį. Tečiau aš visai neabejoju, kad toje komisijoje šis tas veikiama, ir kad ji paskelbs savo darbų rezultatus kad ir neperiodiškai. Šis žodis (neperiodiškai) begalo baugina p. J. Baniulį; tečiau raminiu jį: geriau pasakyti „neperiodiškai“ ir padaryti, negu pasakyti „periodiškai“ ir pasiskirti, leiskime sau, „pasaulio tvėrimo periodus“.

Taigi, man ir, rodos, kitiems gali būti „baisu“, kad naujai išrinktoji laikraštiniukų suvažiavime komisija nepasiskirtų sau tų „pasaulio tvėrimo periodų“. Aš norėč, kad ta busimoji komisija turėtų progą ne tik pamąstyti apie savo darbą, bet ir dirbti. Kitaip gi prisieitų ir patiems delei rašybos nevienodumo skysties ir kitų nusiskundimus arba net ir rugojimus skaityti. Išrinktoji komisija jei jau nieka daugiau negalėtų nuveikti, tai bent turėtų surasti budus, idant Amerikos lietuvių laikraščių rašybą suvienodinti. Tatai pačių redaktorių darbą dikčiai pa-

lengvintų... Lengviau atsidustų ir rašytojai, kurie dabar turi, jeigu nenori, kad jų raštus redaktorius faisytų, taikinties prie kiekvieno atskiro laikraščio rašybos. Taikinties gi prie kiekvieno — tai ne labai malonu.

Paimkime pavyzdžiui latvių laikraštiją. Kasgi būtų, jeigu jinai sektų savo kalbininkų patarimus bei jų nurodymus tuč tuojau priimtų? Be abejo būtų tas-pats margumynas, kokis pas mus yra. Filologai Endzelinš, Plakis bei poetas Pludonis yra uolūs naujosios rašybos (ortografijos) šalininkai. Jie stengiasi įtikinti savo laikraštiją, kad tik jinai priimtų naująją ortografiją. Betgi latvių laikraštija, matydama jų dažnus svyravimus sulig to ar kito klausime, jų vis naujus, anot mūsų kalbininko Bugos, prasimanymus, jų patarimų kol kas nepriima. Ir gerai daro. Nes šiandien lietuvių naujoji rašyba dar perjau, tad jai ir pilietytės teisių nesuteikiama. Tečiau, kad su laiku latviai prims naująją rašybą, delto dviejų nuomonių negali būti.

Kiekvienas prityrimas tai šio tai to pamoko. Mūsų laikraštija per keletą metų sekdama mūsų filologus bei klausydama jų patarimų turėjo puikią progą pastebėti — kad filologai niekuo būdu nepasektini. Bent ne visame kame juos tegalima sekti. Vienas kuris jų patars savo naujai išleistame traktate butinai dėti ant vienos kurios raidės, tikram vie no kurio žodžio ištarimui, kirti, gi štai po kiek laiko kitas preparodys, kad ant tos pačios raidės ir to paties žodžio ištarimui vieton kirčio reikia dėti brukšnį. Pasitaiko kartais net ir tokių atsitikimų, kad vienas tikrina, kad ta raidė, tai diftongas, kitas gi — kad tai konsonantas. Tai ir studijuok jų prasimanymus ir sek jų nurodymus. Greičiau visai iškvaiši, negu dasizinosi, kaip tikrai reikia rašyti bei tarti, kol jie patįs tarp savęs to galutinai nenutaria ir neišriša. Mūsų laikraštija, sekdama savo kalbininkų patarimus bei nurodymus, tapo tuo klaidžiojančiu po nesavą girią žmogumi, kuris niekuo būdu nebesuiranda kelio, išeisgos; filologiniai žiburėliai veda vis gilyn raistan. Tegū tik pamėgina bent vienas lietuvių laikraštis pilnai sekti „pastaruosius“ mūsų filologų nutarimus. Ir pasijus jisai, kad

nelengva po jų nurodymų girią vaikščioti: čia tankumynė, ten bruzgynas, o anakur visas plotas išmirgintas uodegutėmis, kirčiais ir brukšniais. Tai ir striunyk sau sveikas, nežinodamas nė kur nė kokiuo tikslu eini. Kaip tai ne labai senai kuone visi lietuvių laikraščiai, sulig filologų nurodymų, buvo priėmę raidę „u“ su brukšneliu ant viršaus. Bet neužilgo pasirodė, kad tasai brukšnelis teorijoje labai geras, o praktikoje visai nereikalingas; pasirodė, kad ir be jo (brukšnelio) taip gerai galima apsieiti, kaip ir su juo. Tegu mūsų kalbininkai rašo traktatus arba išstisus veikalus; tegu jie ginčijasi: kur dėtinai kirčiai, kur brukšniai, kur uodegutės. Tai jų dalykas. Laikraštija turi gi daboti labiausia tik vieną dalyką — tai prastumą.

Grižtu atgal prie „Lietuvos“ apžvalgos ir cituojų vieną priešpaskutinį paragrafą, kuris šiaip skamba: „Dalis mūsų spaudos seka Lietuvoje einančius laikraščius. Maža kas iš to naudos, nes tenai tokia pat tvarkė, kaip pas mus Amerikoje. Geriausia būtų mirtam suvažiavimui išrinkti iš literatų ir kalbos žinovų tam tikra komisija, kurios pareiga būtų nustatyti ta ar kita taisyklę eilė. Kaip ten atskiros redakcijos ar pavienios ypatos nežiūrėtų į nustatytą taisyklių teisingumą, jos privalėtų tas taisykles priimti ir tokiu būdu išvengti visos tos „košeliškos“, kurią šiandien kiekvienas mūsų noroms-noroms turime ragauti“.

Suvienuodinus mūsų, Amerikoje leidžiamų, laikraščių rašybą, daug būtų padaryta. Taigi, reikia laukti laikraštinių suvažiavimų, kuriame vienodos rašybos klausimas turėtų būti rimtai aptartas ir to klausimo apdirbimui išrinkta komisija.

Jul. Baniulis.

Peržvalga.

// Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai. Per šiuo metų birželio mėn. atkeliavo lietuvių Amerikon 5-307 ypatos, o iškeliavo per tą patį mėnesį iš Amerikos 839 ypatos. Laikė to mėnesio lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino ant 4,468 ypatų. Pasirodė, kad birželio mėn. atkeliavo Amerikon lietuvių daugiau, negu gegužio m., ant 2,903 ypatų.

5,307 ypatos per vieną tik mėnesį! Tai stebėtinai dalykas — beveik 3,000 ypatų birželio mėn. buvo daugiau, negu gegužio mėn. Sunku išaiškinti priežastis tokio skaitlingo lietuvių emigravimo.

Neįleista birželio mėn. 47 ypatos, o nuo liepos mėn. pradžios (pradžią imigracijos metų), t. y. laike visų im. metų neįleista 216 ypatų.

Laikė čielų imigracijos metų, t. y. nuo liepos 1 d. 1912 iki birželio 30 d. 1913 m., Amerikon atkeliavo 25,529 ypatos, o tame-pat laike iškeliavo 4,619 ypatų; tai šiuo imigracijos metu Amerikoje pasidaugino lietuvių ant 20,910 ypatų.

Laikė 1912 imigracijos metų (liepos 1 d. 1911 m. iki birželio 30

d. 1912 m.) Amerikoje pasidaugino lietuvių ant 14,078 ypatų. Tai gi šiuom im. metu lietuvių skaitlius Amerikoje pakilo augščiau, negu 1911—12 im. m., ant 6,832 ypatų. Šis im. metas savo skaitliu užima trečią vietą, būtent: 1907 m. — 25,884 ypat., 1910 m. — 22,714 ypat. ir 1913 m. — 20,910 ypatų.

O kas bus toliau?...

// Apie darbus. Mus prašo pranešti, kad Lawrence, Mass. pradėjo eiti darbai audinėse, todėlgi, kas neturi darbo, gali drąsiai važiuoti Lawrence'an, kaip vyrai, taip ir merginos. Darbai čion lengvūs, mokestis nuo \$7 iki 10—12 dol. savaitėn. Praneša J. S.

// Lietuvos vėliava. „Draugo“ N33 patalpintas šitokis pranešimas:

„Ateina iš visų pusių klausimai, kokia yra tikroji lietuvių vėliava. Paaikškinus gerb. d-rui J. Basanavičiui, pranešame, jog Lietuvos vėliava buvo raudona su vyčiu viduryje. Vyčio spalvos buvo šitokios: žirgas — širmas, balnas — tymas, vyčio rubai — aukso, plunksna — balta“.

// Kodėl amerikiečiai lietuviui neturi dienraščio? „Laisvė“ viename num. paminėjusi apie vėl kilusį Lietuvoje sumanymą nuo naujų metų pradėti leisti pirm-eiškos pakraipos dienraštį, kuriu bus „Lietuvos Žinios“, užsi-mena ir apie amerikiečių lietuvius, kure vis dar niekuo budu neišriša dienraščio įsteigimo klausimo. To delei „Laisvė“ sako:

„Pas mus, Amerikoje, šiuom tarpu niekas apie dienraštį nekalka. Jeigu pirm-eiškos spēkos nebutų taip išsiblaškę, galima būtų kalbėti apie dienraštį, bet frak-cijų laikai pas mus dar nepraslin-ko. Kuniginiai ar šiandieniniai tautininkai negali svajoti apie dienraštį, nes žmonėse jų įtekmė labai nupuolusi“.

Žiurint į žmones patyros žvilg-sniu reikia pasakyti, kad ir vienų ir kitų lietuvių laikraščių įtekmė žmonėse kuone vėgoda: kaip vien-i turi savo pasekėjų, taip ir kiti. Pasakymas, kad „jų įtekmė žmo-nėse labai nupuolusi“, niekuo neparemtas ir nepamatotas. Tai tuščias laikraštinių pasigyrimas.

Mūsų nuomone, dienraščio steigi-mui reikia tikrai energiskų žmo-nių, kurie ateitų ir pakeltų inerci-jos dangtį, kuriuo pridengtas dien-raščio klausimas. Vienas ku-ris dabartinių savaitraščių leidė-jas to padaryti nedrįsta ir negali. Dienraščio leidimui reikia įkurti bendrovę, kuri sutrauktų savin-visas pirm-eiškas Amerikos lie-tuvių įiegas: 1) gabius agentus, kurie, kaip bendrovės sanarijai, platīs dienraštį ir rinkīs tam dien-raščiui apskelbimus, 2) visus ge-resniuosius rašytojus ir korespon-dentus ir 3) žmones, kurie sup-ranta, ką reikia dienraštis tau-tos bei visuomenės gyvenime, ku-ris nebijos ton bendrovėn įdėti kapitalą ir nesitikės pirmais to dieur-aščio gyvavimo metais kaž-kokių didelių dividendų. Jokis įtekmės kilimas iš vienos pusės, ar puolimas iš kitos, dienraščio, kuris aprėptų plačius mūsų visuo-menės reikalavimus, pas mus ne-įkūrs. Bent nesimato jokio pro-spekto. Bet įkurus tam tikrą bendrovę dienraščiui leisti, inten-siškai dirbant daug greičiau būtų galima dienraščio susilaukti, ne-gu tuli mano.

SVEIČIŲ KELIONĖS PLANAS.

Aplinkybės privertė šiek-tiek pakeisti pirmiaus pagarsintą ger-biamų sveičių — Dr. J. Basanavi-čiaus ir atstovo Yco — kelionės planą.

Daugelyje mažesnių vietų, ir prie geriausių norų, sveičiai atsi-lankyti negalės, nes jiems pri-truks laiko. Todel aplinkinių ma-žesnių vietų lietuviui lai nepralei-džia progos ir atsilanko į jiems artimiausias, čia pagarsintas vie-tas, pažymėtoms dienoms.

Prakalbos atsisbus sekantiai:

Rugpjūčio mėnesyje.
North Side, Chicago, Ill. 21 d.,
Melrose Park, Ill. 23 d.,
Westville, Ill. 24 d.,
Springfield, Ill. 26 d.,
East St. Louis, Ill. 27 d.,
Collinsville, Ill. 28 d.
Sugrįž į Chicago, kur atsisbus bankietas sveičių išleidimui 30 d.,
Waukegan, Ill., apie 3 val. po pietų 31 d.,
Kenosha, Wis. apie 8 v. vak. 31.

Rugsėjo mėnesyje.
Racine, Wis ir Spring Valley, Ill. 1 diena,
Grand Rapids, Mich. 3 d.
Detroit, Mich. 5 d.,
Cleveland, Ohio 7 d.,
Pittsburgh, Pa. ir apielinkėse nuo 9 iki 15 d.,
Rochester, N. Y. 16 d.,
Amsterdam, N. Y. 18 d.,
Scheneectady, N. Y. 19 d.,
Boston, Mass. 21 d.,
Bostono apielinkėse ir New Eng-land valstijose nuo 21 d. rug-sėjo iki 5 d. spalio.

Philadelphia, Pa. 5 d. spalio.
Pittsburgho apielinkėse išdirbs maršrutos planą vietinis Pittsbur-gho komitetas. Apie Bostoną ir New England valstijose maršrutą sutaisys Bostono komitetas.

Pennsylvanijos valstijoje, kaip lyginai tokiuose miestuose, kaip Baltimore ir aplink New Yorką, menama praleisti visą likusį laiką nuo 5 d. spalio net iki 31 d. spalio.

Todel Pennsylvanijos valstijos komitetas ir yra melžiamas, pri-sitaikius prie to laiko, sutaisyti maršrutą.

Spalio 10, 11 ir 12 d. atsisbus Shenandoah, Pa. Lietuvių laik-raštinių IV-as susivažiavimas, kuriame dalyvaus ir gerbiami sve-ičiai iš Lietuvos.

Į tai prašoma Pennsylvanijos komiteto atkreipti atidžią, kad jo sutaisyta maršruta sutiktų su ger-biamų sveičių noru dalyvauti laik-raštinių suvažiavime.

Visose čia paminėtos vietose gerbiamos draugystės ir vietiniai veikėjai teiks prisiruošti prie gerbiamų sveičių priėmimo ir pa-rupinti sveitines prakalboms. Rodos, nei nereik kalbėti apie tai, kad rengime šiuo iškilnių visi lie-tuviai privalo eiti išvien, be jokių skirtumų pažvalgose.

Tai yra bendras visos lietuvių tautos reikalas, taigi ir visi lie-tuviai sutikime turi juomi rupin-tis.

Chicago Maršruto Komitetas.
Su įvairiomis žiniomis galima kreiptis per „Lietuvos“ redakci-ją.

Iš Visur.

Augustas Bebelis pasimirė. Zu-rich, Šveicarijoje, rugpjūčio 13 d. Šiandien Graubunden, kur bu-vo atvažiavęs gydytis, pasimirė Ferdinandas Augustas Bebelis, ve-teranas vokiečių socialistų vad. s.

Mirties priežastis buvus širdies paralyžius. Jisai jau sirguliavo per pastaruosiu du metu; sudėjus jo liga su jo senatve, laikraščiai sako, kad nė negalima buvo tikė-ties, kad jis ilgai begyventų. Ji-sai baigė 73 metus savo amžiaus.

Bebelio sveikata juo labiau pra-dėjo pulti žemyn nuo pernai me-tų, kuomet jo gyvenimo draugė, jo žmona pasimirė. Beto, ne ma-ža jo ligą padidino taipogi mirtis jo žento, žinomo bakteriologo, d-or Simono. Tuodvi mirti taip ar-timų jam žmonių užgavo labai jo širdį ir padidino jo ligą.

Bebelio mirtis, kaip praneša iš Ber-lino, vokiečių socialistų parti-jos aktivom nepaliesianti, nes per kelioliką praeitų metų jisai buvo tiktai tos partijos įkvėpėjų, paakintojų, bet kaip ir nieko nebe-veikęs. Taipogi ir parlamente, delei savo nesveikatos, mažą-ką tegalėjęs veikti.

Bebelio kunas, sulig jo paties noro, apie kurį jis dažnai kalbė-davo bei savo draugams primin-davo, be abejojusių sudegintas Zuricho krematorijoje.

Augustas Bebelis gimęs vasa-rio 22 d. 1840 m. Koelno mieste. Jo tėvas buvo mažas oficerėlis vieno infanterijos regimento. Gi jo motina pažėjus iš neturtingos birgerių šeimos. Vaikų Bebe-lių šeimoje buvo trys; visi sn-ūns; Augustas buvo vyriausias.

Augustas buvo tiktai su virš 3 metų, kai jo tėvas, kurį per kele-tą metų kankino reumatizmas ir džiava, pasimirė. Po pirmojo avi-ro mirties, Augusto motina apsi-vedė su antru — pirmojo vyro broliu, buvusiu oficerėiu. Bet po dviejų metų pasimirė ir jo patė-vis. Šeimos užlaikymu rūpino-si tiktai motina, kuri siūdavo pir-štines ir iš tų keletu skatikų, ku-rioms jina uždirbdavo, visa jų šei-myba turėjo išsimaityti. Patsai Aug. Bebelis sako, kad to moti-nos uždarbio buvo „permaža pra-gyvenimui, bet perdaug, kad ba-du mirti“.

Po septynių metų ligos, 1853 m. pasimirė ir jo motina. „Jisai tuo-met buvo pasiekęs 13-tus savo am-žiaus metus. Ji ir antrą jo broli-pasiėmė pas save jų teta ir pas ją juodu augo. Kadangi jų teta bu-vo apsigyvenusi tulam malune, tad Augustas turėjo puikią progą nešioti mašus ir daboti nedidelį juodą asilą. Begyvendamas pas tetą jisai pabaigė taip vadinamą „bėdinųjų“ mokyklą, kurią jis lankė su savo broliu, kaip „liuo-siš mokiniais“.

Užbaigęs mokyklą tuč tuojaus nuėjo pas vieną te-kingtą ir pastoją mokinio t a-mato.

Per visą jaunystės laiką August-uis Bebeliui prisiejo daug nesma-gumų ir sunkenybių pritirti. Žo-džiu tariant, jis mokinios gyveni-mo mokykloje, susipažino su gy-venimo vargais, susipažino su darbininkų padėjimu, tat ir buvo tikru jų reikalų apgyneju.

So socializmu, jei taip galima išsireikšti, Bebelis susipažino ir tapo jo šalininku 1865 m. Tuose metuose jisai susitiko su Wilhelmu Liebknechtu, ku:ls buvo iš-gintas iš Prusijos. Tai buvo žmo-gus mokytas, baigęs universitetą, draugas Karie Maxo ir Friedri-cho Engselo. Ta pažintis patrau-kė Bebelį į socialistų eiles, ku-riuo jis pasiliko ligi savo mirties.

Kaizerio įtekmė. Viena, Austri-joje. Rugpjūčio 12 dieną prane-ša, jog Rusija ir Austrija, negan-damos kitų Europos galybių pri-tarimo, atsisako nuo savo reika-lavimo, kurį pirmiau buvo pada-vusios, idant būtų peržiūrėta Bu-chareste padaryta taikos sutar-tis. Tokiam tiedvieju viekpatiju

reikalavimui labiausia pasiprieši-nęs Voketijos kaizeris, kuris tą reikalavimą net juokingu paskai-tęs. Beto, ir Francuzija griežtai atsisakiusi paremti Rusiją.

Turkai vis dar kariauja. Kon-stantinopolis, rugpjūčio 14d. Tur-kų valdžia praneša didžiosiomis galybėms, kad jina nepaliausian-ti kariauti su Bulgarija, kol ne-pasibaigs Trakijoje skerdynės, kurios bulgarams yra priskaito-mos. Ties Konšikavaku, kaip šios dienos žinios skelbia, turkų kareiviai apsupė nedidelį burelį bulgarų ir paėmė nelaisvėn 85 as-menis.

Adrianopolyje suarėstuota trys bulgarų oficeriai, kaipo valdžios šnipai.

Milano streikas užsibaigė. Mi-lanas, rugpjūčio 13 d. Visuotina-sis 24 val. streikas užsibaigė. To streiko tikslas buvęs parodyti val-džiai Italijos darbininkų solidaris-kumą. Tikslas atsiektas. Praėjus 24 val. streikas, sulig oficialio pa-skelbimo, liko užbaigtas.

Betgi, nežiurint to paskelbimo, daugelis geležinkelio darbininkų dar tebeveda tarybas. Norima surasti vidurinį susitaikinimo kar-ti, kuriuo einant bus galima dar-bininkus su darbdaviais sutai-kiinti.

Susirėmimuose su valdžios spē-ka laike streiko 3 asmeniai užmuš-ti, 165 sužeisti ir 2,478 areštuoti. Finansinių nuostolių, kaip darb-daviams, taip jau ir darbinin-kams, šitas streikas padaręs apie kelioliką milijonų dolarų.

Revolucija Činijoje. Kaip pranešama iš Šanghai'aus, rug-pjūčio 13 d. Wu Sung fortai, ku-rie tulą laiką buvo revoliucio-nierių rankose, tapo paimti atgal valdžios kareivių. Činijos val-džia paliepė trečijai kareivių di-vizijai, stovinčiai Mongolijoje, grei-tu maršu patraukti prieš Hunan'o revoliucionierius.

Nankine tretį kartą revoliucio-nieriai apšaukė nepriklausomybę nuo Pekimo valdžios ir iškėlė re-voliucijos vėliavas priešais guber-natoriaus namų.

Iš Hankow nuo rugpjūčio 13 d. pranešama, kad 25,000 revoliuci-onierių iš Hu-Nan provincijos perėjo į Hu-Pe provinciją ir ma-no, užėmė Hankow, patraukti ant Pekino.

Rugpjūčio 13 d. Kantonė atsi-buvo smarkus mušiai, kuriuose krito iš abiejų pusių apie 1,200 kareivių. Pusė valdžios kareivių perėjo revoliucionierių pusėn ir kartu pradėjo plėsti si dab-ro ir aukso daiktų krautuves. Miesto gyventojai apimti panika. Ypač pergandinti yra svetimtau-čiai. Barbariskumo kareivių niekas nebegali sustabdyti.

Nuo rugpjūčio 14 d. iš Hankow pranešama, kad iš Kian-Si provin-cijos pasitraukė visi revoliucio-nierių vadai.

Sulig žinių iš Tokio (Japonijo-je), Činios prez. Yuan Ši-kai pasiuntė 100 budelių, kurie turi nužudyti d-rą Sun Yat-sen'ą, Hu-nang-sing'ą ir kitus ten pasislėpu-sius Činijos revoliucionierių va-dus. Japonų valdžia pasiryžo ap-saugoti pasislėpusius jų krašte re-voliucionierius.

Revolucija Venecueloje. Kara-kas, Venecuela (Piet. Am.) Nors-revolucionieriai labai smarkiai veikė ir tvirtino, kad greitai lai-ku C. Kastro vėl užims Venecue-los prezidento vietą, tečiaus da-bartinio prezidento Gomez'o ka-reiviai keliuose mušiuose visai nu-silpnino jų spēkas; viename mu-šyje liko paimtas nelaisvėn net

Cipr. Kastro brolis. Tachiros ir Falkon provincijose dar, nesiliau-na bruzdėjimas. Niekas nežino, kur dabar randasi C. Kastro.

Tarptautinis medikalis kongre-sas. Londonas. Rugpjūčio 12 d. užsibaigė 17-tas iš eilės medikalis-kas kongresas, kuriame dalyvavo 10,000 gydytojų, suvažiavusių iš visų pasaulio kraštų. Šitas kong-resas pripažintas veikliausiu ir geriausiai nusisekusiu iš visų at-žvilgių. Apsvarstyta daug opių medicinos srityje klausimų. Visi pripažino, kad medicinos mokslas stebėtinai smarkiai progresuoja ir reikia tikėtis, kad medicina grei-tu laiku suras vaistus atsilaikyti prieš aršiausios žmonijos neprie-telius ligas.

Sekantis 18-tas medicinos kong-resas atsisbus Muenchene (Bava-rijoje) 1917 metuose.

Užvėrimas santaikos ant Balka-nų. Bucharestas, Rumunijoje. Rugpjūčio 10 d., nedėdienyje, taikos atstovai pasirašė po taikos traktato tarpe Balkanų valstiju. Delei šito prietikio miestas buvo išdabintas dalyvaujančių tarybos valstijų vėliavomis, gaudė bažny-čių varpai, girdėjosi kanuolių šu-vių transkams.

Pietų laike katedr. bažnyčioje atsisbuvo padėkos pamaldos, ku-riose dalyvavo Rumunijos kara-lius Karolis su žmona, taikos at-stovai ir užrubežio diplomatai. Karolius apdovanojo visus daly-vavusius konferencijoje orde-riais; atsiskakė juos priimti Bulga-rijos atstovai.

Sulig traktato Rumunijos ar-mija turi aplėsti Bulgarijos ter-ritoriją laike 15 dienų, o Serbijos ir Graikijos laike trijų dienų. Jeigu iškiltų kokie nesuspriati-mai riant rubežiu klausima, tai sutaukintojais bei tarpininkais bus: Šveicarija, Hollandija arba Belgija. Bulgarija privalo tuoj demobilizuoti savo armiją.

Vienos laikraščiai apie sątaiką ant Balkanų. Viena, Austrijoje. rugpjūčio 11 d. Vietiniai laikraš-čiai tik išdalies išreiškia užgan-dinimą iš užvertos Buchareste (Rumunijoje) sątaikos tarpe Bal-kanų valstiju. Nekurie laikraš-čiai pažymi, kad Rumunija šitame atvejuje sulosė svarbią rolę, — priversdama Graikiją ir Serbi-ją permainyti savo pirmiau pa-duotus reikalavimus.

„Wiener Alg. Ztg.“ talpina straipsnį, kuriame nurodoma, kad Austrijos politika šiuom žygiu iš-lošė pergale, nedaleisdama nuže-minti Bulgariją.

Aspkritai imant, Vienos laik-raščiai be jokio entuziazmo sutiko tą visų pageidaujamą taiką. Vi-sur išreikšta mintis, kad Bulga-rija tik aplinkybių verčiama su-tiko ant panašiu taikos išlygų ir kad joki būdu taika negali jos užganėdinti. Nėra abejonės, pri-duria laikraščiai, kad Bulgarija anksčiau-vėliau pasistengs atsily-ginti su savo priešais.

Dviračių aplinkui pasauli. Char-bin, Mandžurija, rugpjūčio 10 d. Čion pribuvo tulas Pankratov, ku-ris dviračiu apvažiavo visą pasa-lį. Kelionė tęsėsi du metu ir 18 dienų.

Francija grąžina Rusijai varpą. Paryžius, rugpjūčio 12 d. Vieti-niai laikraščiai pagarsino žinią, kad Francija atiduoda Rusijai varpą, paimtą laike Krymo karo Sevastopolyje; varpas iki šiol bu-vo Notre Dame katedros bokšte.

Panika teatrųlyje. Valensija, Ispanija, rugpjūčio 12 d. Praneša-

ma, kad miestelio Gandia krutomų paveikslų teatryje laike kilusio gaisro panikoje žuvo 14 žmonių ir sužeista tapo 49.

Panikinimas „stono“ kunigystės. Roma, rugpjūčio 12 d. Šv. Sakramentų kardinolų kongregacija, dvi dieni tam atgal, svarstė klausimą apie svarbumą kunigų pašventimų, duotų tūlim nepapoliečiami, kuris penki metai atgal vien tik sulig tėvų noro buvo likęs dviasišiu. Kongregacija palinosavo jį nuo pildymo kunigo pareigų ir tuom pačiu pripažino, kad po prievarta duotieji pašventimai neturi savo svarbos. Popiežius patvirtino tą išaiškinimą, kurį pirmą kartą išnešė kongregacija.

Pavojingas Kinijos padėjimas. London, rugpjūčio 12 d. Paskutinios informacijos iš Pekino praneša, kad ten paplito gandas, buk Mandžų dinastija mano vėl paimti Kinijos valdžią ir savo rankas. Toliau telegrama skelbia, kad gener. Tschang Sun Has apšaukė save Kinijos karalium ir pasiryžo su savo armija persikelti į Nankiną; kur mano užtvirtinti savo valdžią.

Paskutinės žinios informuoja, kad revoliucija pietinėse Kinijos provincijose nei kiek neina mažyn, bet, priešingai, kai kur didnaši.

Nesusipratimas tarpo Austrijos ir Vokietijos. Berlinas, rugpjūčio 12 d. Užbaigus taikos tarybas, Vokietijos kaiseris pasiūtė širdingą pasveikinimą Rumunijos karaliui Karoliui, pasiūkindamas, kad Rumunija sątaikos užvėrime lošė svarbiausią rolę. Austrija ir Rusija reikalauja, idant tą traktatą peržiūrėtų ir sankecionuotų didžiosios valstijos, bet Vokietijos valdžios organas panašų reikalavimą skaito visai ne vietoj ir nereikalingu.

Tas parodo, kad tarp Vienos ir Berlino išėjo kokis-tai nesusipratimas, nes iki šiol Vokietija pilnai rėmė Austrijos politiką Balkanų klausime.

Karalius Ferdinandas padėjo kareiviams. Sofija, Bulgarijoje, rugpjūčio 11 d. Karalius Ferdinandas išleido atsiliepiamą-laišką j savo kariuomenei, kuriame jis išreiškia padėką savo kareiviams už uolų ir karžygišką jų tarnystę laike karo. Šitas karaliaus laiškas maž-daug taip skamba:

„Kova liko pralaimėta ne delei stokos karžygiškumo armijoje, bet delei visai netikėtų politiškių prietikių, kurie suparalizavo kraštą. Bulgarija buvo priversta užverti sątaiką Buchareste, nes atsiliekyti užpuolus priešams iš visų keturių pusių, visai negalimas daiktas; tesiant karą, galima buvo sušilaukti dar blogesnio dalykų stovio. Bulgarija privalo palaikyti ramesnės ir tinkamesnės valandos, delei ko dabartiniai kareiviai turi prirengti savo vaikus ir anukus atnaujinimui ir užbaigimui dabar pradėto darbo“.

Rinkimai Finlandijoje, Helsingfors. Žinios nuo rugpjūčio 11 d. praneša, kad iš 200 atstovų socialistų išrinkta 90, t. y. šešiais daugiau, negu buvo iki šiol.

Keblus Japonijos padėjimas. Tokio, rugpjūčio 11 d. Japonijos valdžia pasijuto gan keblame padėjime delei pribuvusių čion buvusio Kinijos prezidento d-ro Sun Yat-sen'o ir gen. Huang-Sing'o, kurie, nenusisekus revoliucijai, ištruko iš Kinijos.

Valdžia, norėdama palaikyti neutraliteta ir neerzinti chinų,

mano deportuoti šituo du padėgėliu Chinijon, kur jiedu laukia mirties bausmė; iš kitos pusės, jei taip pasielgs japonijos valdžia, tai užtrauks ant savęs neapykantą ant visų revoliucionierių Chinijoj ir išsaus protestą visų kulturingų tautų, kad nedavė prieglaudos politiškiems prasikaltėliams.

100-mečių sąjunga. Tokio, Japonijoje. Buvęs Japonijos ministeris, grafas Okuma, suorganizavo „šimtamečių senių sąjungą“. Šitos sąjungos pirmsėdžiu liko išrinktas patsai gr. Okuma todėl, kad jis tvirtai tiki, kad žmogaus amžius gali tęstis mažiausiai 125 metus. Sąjungos sąnariu gali but kiekvienas, kuris peržengė 80 metų amžiaus. Išskilmėje atidengimo tos stebėtinios sąjungos namuose jos pirmsėdžio dalyvavo 500 sąnarių. Seniausiu tos garbingos sąjungos sąnariu buvo moteris, pasiekusi 113 metų amžiaus. Dauguma iš susirinkusių atšizymėjo ganėtinu tvirtumu ir gyvumu; daugiausiai prasiplatinusi nedatekliu pasirodė kurtumas. Grafas Okuma pasakė labai puikią kalbą, sveikindamas naujos sąjungos sąnarius, bet kadangi jo kalba tęsėsi gan ilgai, tai, kada pirmsėdis užbaigė, pasirodė, kad tris ketvirtadaliai susirinkusiųjų saldžiai miegojo. Nežiurinti ant to viso, pirmas šios sąjungos susirinkimas, sulig japonų lakraščių atsiliepiamų, praėjo su didele pasekme.

Is Amerikos.

Gubernatorius Sulzer'is įspainojo. Užėmus W. Sulzer'iu New Yorko valstijos gubernatoriaus vietą, galima buvo manyti, kad tas energiškas politikierius liks vienu iš populiarisčiausių tos rūšies valdininkų. Ir išties, iš pradžių viskas ejo gerai. Bet štai po nekuriu laikui atsirado jo priešai, kurių skaitlius eina vis didyn, ir, galop, kamapnija priešais gub. W. Sulzer'į pasidaro labai aštrūs ir užinteresuoja plačiąją visuomenę. Vis' pamatė, kad čionai slepiasi tamsūs dalykai.

Legislaturos paskirta Frawley komisija „atidengė“ labai svarbius dalykus, kurie dikčiai sukompromituoja New Yorko valst. gubernatorių. Pasirodo, kad virš 20,000 dolarių, duotų rinkimo kampanijai, visai nebuvo užregistruota, ir dalį tų pinigų W. Sulzer'is sunaudojo biržos operacijose ant Wall gatvės. Dar prieš pat rinkimus Sulzer'is įneša bankon ant savo vardo 16,000 dol.

Išneštas iš tų netikėtų atidengimų įspūdis nesumažėja, nors visiemis žinoma, kad Frawley komisija veikia sulig Tammany Hall nurodymo, o ta organizacija, pasinaudodama visuomenės užsitikėjimu, veda „savarankiškas operacijas“ ne su 15—20 tūkst., bet su šimtais tūkstanių dolarių.

Galop, Sulzer'is kaltinamas už perdidelį pasinaudojimą savo valdžia ir už darymą neteisingų parodymų. Nors jis vis dar spurduklas, bet, matomai, prieš jam galas — nustos šiltos ir augstos vietos ir liks nubaustas augščiausio teismo.

Arti 20 metų Sulzer'is buvo kongreso sąnariu ir užėmė užrubežinių dalykų komisijos pirmsėdžio vietą. O dabar prasikalto — susikompromitavo. Ne visados katiniui Velykos.

Planuoja ištumti Sulzerį Alba-

ny, N. Y., rugpjūčio 13 d. Kuomet New Yorko valstijos kapitoliaus languose pasirodė naujos dienos spinduliai, William Sulzero, šios valstijos gubernatoriaus saulė pradėjo greitai slinkti vakaropi — teoretiniu žvilgsniu žvelgiant jis neteko savo vietos bei gubernatoriaus titulo. Šiandien po pietų senatas priėmė straipsnius, kuriuose gub. Sulzerį kaltina vagystėje ir prisiegos sulaužyme. Jo byla bus ateinančio mėnesio 18 diena.

Aktualiai gub. Sulzerį prašalys iš valdybos rugpjūčio 14 d. rytą. Gub. Sulzeris nebus prašalintas iš savo vietos, kurią dabar užima, ligi tol, kol P. E. McCabe, senato raštininkas, nepasiryžė įteikti jam tam tikrus raštus. Nuo tos valandos New Yorko valstijos veikiančio gubernatoriaus vietą užims leitenantas-gubernatorius Martin A. Glynn.

Apkaltintasai gubernatorių mėgsias, kiek galėdamas, kovoti ir priparodyti, kad jo apkaltinimas padarytas prieš konstituciją.

Kol kas gub. Sulzer nuo užimamos vietos turės kiek ilgėliau nusistėti, nes visa tai turės buti surengta legalinėje formoj. Skundai, apkaltinimai — už vogimą pinigų, nepildymą savo tarnystės, prasizėgimą prieš įstatus — turės buti koaškiausiai išdėstyti.

Leit-gub. Glynn, kuris užims veikiančio New Yorko valstijos gubernatoriaus vietą, pasiliks savo kantore, kuris yra ant trečio šios valstijos kapitoliaus augšto, ir nė nemėgsias fiziška spēka įsiveržti į Sulzerio vietą. Ligi Sulzero byla pasibaigs, jam valstija mokės tą pačią algą, kokią jįsai gaudavę budamas šios valstijos gubernatorium.

Meksika ir Suv. Valstijos. Speciališkas prez. Wilsono „ištikimas“ pasiutinis, John Lind, rugpjūčio 10 d. pribuvo į Meksikos sostinę Meksiko. Nors buvo laukiamas pasipriešinimo demonstracijų, vienok viskas apėjo ramiai. Buvo surengta demonstracija pagerbimui dabartinio prez. Huertos; joje dalyvavo apie 2,000 žm.

J. Lind viską atliks per pildantį Suv. Valst. ambasadoriaus pareigas Meksikoje N. O'Shaughnessy. Reikia pridurti, kad prez. Huerta atsaisako pripažinti J. Lindą ambasadorium, kadangi jo S. Valst. nepripažįsta prezidentu. Taip, kad J. Lind kol-kas dnos tik nurodytūmū bei instrukcijas (žinoma, sulig prez. Wilsono noru) N. O'Shaughnessy'ui.

Meksikos konstitucionalistai ir federalistai pageidauja, idant S. Valstijos nesikištų aktyviškai į jų reikalus. Gen. Kranza nori tik, kad butų leista gabenti Suv. Valst. ginklus — jis užtikrina, kad už mėnesio-kito bus prašalinti Maderos užmušėjai ir krašte įvyks ramumas. Abelrai imant, pereita savaitė Meksikoje buvo ramesnė, nors vienoje-kitoje vietoje ištiko susirėmimai tarp dviejų priešingų pusių.

Suv. Valst. karo ministeris pasiuntė į Meksikos vandenius dar vieną karišką laivą.

Meksika perkasi ginklus Japonijoje. Honolulu, rugpjūčio 11 d. Į Honolulu miestą atvykęs pulkininkas De Aleman, kuris keliauja į Japoniją. Ten jįsai apžiūrėsias ir užsakysias 75,000 šautuvų. Kaip laikrašciai skelbia, dabartinė Meksikos valdžia panaudosiant tuos ginklus prieš konstitucionalistus.

Užmušė dvylika žmonių. Colon, Panama. Rugpjūčio 11 dieną bevieliniu telegrafu praneša, kad Porto Bello apielinkėje, akmenų laužyklose, akmenai su žeme užgriuvo dvyliką darbininkų — viešniuką juodveidžių ir vieną baltaveidį — ir visus užmušė.

Be politikos. Trenton, N. J. Booker T. Washington, negrędu katorjus, sako, kad Bordentowne negrų jannuomenės industrialinė mokykla tikta tuomet pasekmingai galės gyvuoti, kuomet jįsai ignoruos politiką.

Turtingų tėvų sunus. Aurora, Ill. Nesenai pavieto bėdinųjų name pasimiręs ulas Wilfred Fabien Kallsten, švedas. Iš jo kišenėje surastų dokumentų žinota, kad jįsai yra pjaunamųjų įrankių išdirbystės, Eklistuna mieste, savininko sunus. Kallstonas esąs vertas keleto milijonų. Jo pasimiręs sunus dirbęs Ženevos miestelio, Amerikoje, vienoj karčiaimoj, kaipo apvalytojas apie 25 metus. Wilfred už ką tai susipykęs su savo tėvais, apleidęs savo tėvynę ir net pakvietus jį grįžti atgal griežtai atsisakęs. Aplinkinių Ženevos mieselio juokdariai dažnai jį pajuokdavę, nes jis kuomet tai pasisakęs, kad jis esąs labai turtingų tėvų sunus. Ir tai buvo tiesa.

Ginčo pasekmės. Newport, rugpjūčio 12 d. Torpėdų stotyje keturi jureiviai susiginėję tarp savęs, katras jų geriausia gali plaukti. Na, ir visi keturi šoko į vandenį. Smarkus vandens bangavimas greitai laiku juos paalsino. Matydami, kad jų spēkos pradeda nusilpti, jie pradėjo šauktiesi pagalbos. Tečiau tikta du pasisekė išgelbėti, o kitu du prigirė.

Italija dalyvaus parodoje. Washington, D. C. Ligi šiol vis buvo abejojama, ar dalyvaus Italija Panamos parodoje, ar ne. Dabar ta abejonė tapo prašalinta. Į valstijos departamentą atėjusios žinios jog Italijos parlamentorūmai dalyvaivismui toj parodoj paskyrę 2,000 lirų.

„Dėdė“ pertraukdavo tolesnį susirašinėjimą. Princeton, Ind. Nesenai Princetone suareštuota visa šeimyna, kuri gudriu ir lengvu dubu darėsi sau pragvenimą. Suareštuotaisiais yra: p-lė Ora Mabel Farris, 35 metų amžiaus, Martin W. Farris, 62 m., jos tėvas ir Emma, jos motina. Juos kaltina už panaudojimą pačto prigavingiems tikslams arba viliojimui pinigų iš vaikinų. Toksai netikėtas, kaip sako, jų suareštavimas nustebinęs daugelį Princetono gyventojų ir sukėlęs panelių ir ponų tarpe ne mažą sensaciją. P-lė Mabel bei poni Emma Farris buvusios labai gerai žinomos vietinėje draugijoje, o ponas Farris žymus tarp vietinių vyrų, politikierius. Suareštavo juos Suv. Valst. deputatas Marshal Felthause.

Šitos šeimos, arba geriau pasakius, p-lės Mabel Farris schema štai kokia buvo, jįsai garsindavosi po vardą Susie Meyers įvairiuose Suvienytų Valstijų laikrašciuose, kaipo jauna ir graži mergina, kuri nori apsivesti. Gavus nuo vaikinų atsaką, jįsai su tuo vaikinu susirašinėdavo ir po kiek laiko sutikdavo su juo susituokti. Pagaliaus prašydavo, kad atsiųstų jai kelionei pinigų. Dažnai jįsai gaudavosi nuo vaikinų, su kuriais tarėsi apsivesti, visokių dovanų.

Kuomet jau susirašinėjimuose buvo kalbama apie sutuoktuves,

kuomet jau buvo gautos dovanos arba pinigai kelionei, tai jįsai susirašinėjančių tarpą įsimašydavo „dėdė“. Jįsai rašydavę vaikinui, jog „netyčiomis“ atplėšęs savo „brolio dukters“ laišką ir jį perskaitęs. Pagruomojės vaikinui apskusias jį teismui už pasikėsinimą išvilioti iš namų jaunos mergaitės, prisakydavo vaikinui, kad jis daugiau neberašytų. Tokioju budu esą prigauti su virš 200 vaikinų, iš įvairių Amerikos valstijų — pradėdant nuo New Yorko ir baigiant Pacifiko pakraščiu. Deputatas Felthause gavęs skundų iš šitų valstijų: Illinois, North Dakota, Pennsylvania, New York, Ohio ir Mississippi.

Is Lietuvos.

Mariampolė, Suv. gub. Birželio 29 d. čia „Gabija“ surengė vakarą. Lošė 8 veiksmų dramą „Genovaitė“. Paskui choras, p. J. Benderavičiaus vedamas padainavo keletą dainelių. Ant galo buvo šokiai ir žaislai lig 3 val. ryto. Tokis tai buvo to vakarėlio programos. Iš viso galima buvo matyti, kad lošėjai buvo gerai pasidarbavę, nes sulošė pilnai gerai, išskyrus tik kaikurias vietas (Sigitą, Bruną, Genovaitę ir Gailę), kur truputį netikusiai išėjo. Bet tai menkiekis. Visos dainos buvo atliktos gerai. Šokius vedė iš Rygos atvažiaavęs p. Narkevicius; šokiai ir žaislai labai pavyko. Abelnai sakant, vakaro programa buvo tinkamai išpildyta, ir publika liko labai užganėdinta.

J. Akmenis. (Spec. „V. L.“ korep.)

Mariampolė. Liepos 26 d. per Šv. Onos atilaidus pas mus vietinė dramos-muzikos draugija „Gabija“ surengė vakarą. Lošta „Ant bedugnės krašto“ — p. Alytos ir „Pono Felikso apsilankymas“ — p. A.; ant galo dainuota. Artistai, daugiausia studentai ir mokiniai, atliko savo roles gana gerai. Ypač pažymėtinai sulošė žydo rolėje p. V. Š. ir ukininio girtuoklio rolėje p. Z. St. Komedijoje gerai lošė Felikso rolėje p. U. D. ir Melhoro rolėje p. A. G.; kiti lošė kiek silpniau.

Publikos buvo apšėiai. Vakarū visi patenkinti.

Antanas Mėgėjas.

Mariampolė. Liepos 27 d. p. A. Ješmantos rupeščiu buvo surengtas dainų koncertas, su įžanga „Liaudies dainos pradžia“. Chorų mokino ir vedė p. A. Ješmantas; taip-pat ir įžangų jis pats kalbėjo. Dainos nepuikiausia skambėjo. Tik kai-kurios skambėjo gana gerai. Dainininkai visi geri, rodos, kad čia kalta salė kad neskamba. Vedėjas A. Ješmantas turi leidimą surengti koncertą dar ir šiose vietose: Kybartuose, Vilkaviškyje, Naumiestyje. Viso dainuojama 15 liaudies dainų: Petransko, Quirionies, Sasnausko, Naujalio ir Šimkaus kompozicijos. **Antanas Mėgėjas.**

Apie Mariampolę javai šiemet užderėjo neblogai. Tik nežinia kaip bus su suvežimu, kad dabar vis lyja. Ukinininkai džiaugiasi, kad bus šiemet duonos. Kai-kur per darbymetę darbininkų stoka. Turbut tai išievybės vaisiai. Sočiuose agrastų ir vyšnių šiemet nėra. Obolių ir gražių kai-kur matyt vidutiniškai.

Antanas Mėgėjas.

Uždaryta skolinamosios - taupomosios kasos prie Kražių, Kaltinėnų, Reseinių ir Tryškių valsčių.

Visuotinas vaikų mokymas žada buti įvestas Kauno gub. per 10 metų. Šį sumanymą pradėsią vykinti rugsėjo 1 d. š. m., kad 1924 metais jis butų jau pabaigtas. Per tą laiką Kauno gub. busiā atidaryta 1103 naujos mokyklos ir padidinta 323 jau esančio mokyklos. Naujų mokykloms namų ketinama pastatyti 1391. Statymo darbą pabaigsia per 30 metų. Reikalingų pinigų viena dalis busianti paimta iš žemietijų turty, antra gi iš valstybės išdo.

Gižai, Vilkaviškio pav. Liepos 3 d. (n. k.) Pijūšas Kičas, ukinininkas iš kaimo Rudos, 72 metų amžiaus nušovė savo kaimyną Damazą Sugintą, ukinininką iš kaimo Venbiskių 58 metų amžiaus.

Stebėtinai tai atsitikimas, kad žmogus budamas 72 metų amžiaus panašiai galėjo pasiiegti.

Gižietis.

Palangoj nesenai užbaigė bažnyčią muryti, o jau pradėjo griauti; mat užmiršo įdėti 3 langus prie didžiojo altoriaus. Tas užmiršimas pasakoja atsieiā keli šimtai rub. Kas čia kaltas?

Šiaulėnai, Šiaulių pav. „L. U.“ buvo paskelbta valdiška taksa Lenkijos, taigi ir Suvalkijos kunigams už visokias apeigas. Gal jdomu bus palyginus ją su Šiaulėnų klebono nustatyta taksa. Šit jį: už krūštijimą — 30 kap., už šliubą nuo 10 rub. iki 50 rub. ir daugiau, laidojimą nuo 5 iki 25 rub., už mišias skaitytas lrb. 50 kap., už giedotas 3 rub., o visos eklekviijos neapsieina be 25 rub. Nėgana to dar. Kada miršta ne savo mirtimi neturtingas žmogus, tad jį nepriima nė j kapus, nes jį atranda Blogu žmogum, o jeigu tokia pat nelaimė atsitinka su turtingu, tada jis palaidojamas su visokiomis išskilmėmis. Prieš porą metų, kada prisigėręs žmogus mirė, tad klebonas jo iš pradžių nenorėjo priimti j kapus, o kaip pasakė, kad jo palaidojimui esą paskirta 35 rub., tada jis palaidota, anot paties klebono, visai „gražiai“. Tuo tarpu, kada tokia pat mirtimi mirė vienas elgėta, tada jis palaidota be bažnytinių apeigų.

Pelų maišas

Ukio draugija. Kupiškėje, Uk. pav., leista įsteigti ir pranešta apie tai birž. 16 d. 1913 m. gubernatoriaus kanceliarijos raštu No. 1043 Ukio draugija. Įstatai paprasti. Draugija galės veikti Kupiškio, Puponių, Olotų, Cypėnų, Panedėlio, Subačiaus ir Skapiškio valsčiuose. Įsteigėjai: V. Kavoliunas, J. Bukėnas, P. Petronis, P. Jaukėvičius, K. Vaitiekūnas, P. Krapavickas, V. Graičiūnas ir K. Gasiūnas. Įsteigiamasai susirinkimas bus birželio 7 d. (bene liepos 7 d. Red.) „B-bės“ arbatnamij.

J. Bukėnas ir A. Vireliūnas.

Lindnos žinios. A. parapijoj per vienus metus apkriktįtyta 70 mergaičių vaikų! To lindno atsitikimo priežastis tokia: A. iš eilės, išskyrus vieną kamedorių, 4 kamedoriai buvo žmonės nedidelės doros. Dabartinis gi penktasis turi du dviračiu: vieną sau, kitą gražiajai lyčiai. Pasisekimo prie gražiosios lyties tam kunigui

gali pavydėti ir gražus šios svieto lykunas. A. vargonininkas, turėdamas blogą pavyzdį ir gal karštą kraują, štai kokią štuką iškirto: jis suviliojo penkias mergaites iš giedorkų, iš kurių trys jau turi vaikelius, o dvi dar laukia. Tarp jų dvi seserės. Po to vargonininkas išsidangino į kitą parapiją ir ten vargonais Dievą garbina. **Zinas.**

Biržų, Vabalninkų, Kupiškio ir tt. apylinkėje derlius žada būti geras, tik kad perkunas, anot žmonių, labai „spardėsi“. Sudeginta daug triubų, girdėti ir žmonių esą užmušta. Vienur kitur tariasi perkunsargi įtaisyti; bet tai nežino kaip, tai tinkamų meistrų neranda. **P—as.**

Skapiškis, Zarasų pav., mažutis miestelis arti gelžkelio. Gyvenimas apylinkėj užmiręs. Rodos koks buvo 20 metų atgal, toks beveik ir dabar pasiliko. Mažai girdėti susipratusio apsišvietusio jaunimo, labai mažai visuomeniško darbinimo. Sen ten sodžiai skirstosi vienasėdžiais, o Kundrenėlių sodžiūje steigiamas ukių raitelis, tai rodos ir visas skapiškėnų darbinimas! O juk čia-pat Kupiškis, kur taip žymiai kyla visuomenės gyvenimas, tarsi reiktų ir skapiškėnams arba sekti kupiškėnų arba dar geriau prisidėti prie jų, ypač gi prie įsteigtos Kupiškio ukių draugijos, o skapiškėnų jaunimui susipažinti su kupiškėnų jaunimu. Yra čia pačios skyrius, bet nėra telegrafo. Valdžia įsteigė ir telegrafą, jeigu žmonės duotų kokią 100 rublių pašalpos. Sudėti 100 rub. tai jau visai ne baisus daiktas, o telegrafas apylinkėj juk būtų reikalingas! Grapas šuvalis telegrafui duoda stulpus. Kiekviena kultūros įstaiga juk pakelia apylinkę. Laikraščių čia nedaug pareina, bet užtai girtų miestelyje beveik visuomet pastebėsi. **Petras.**

Iš Lindvinavo apylinkės, Kalvarijos pav. Ukininkai pas mus šviesoj kyla: skaito laikraščius įvairių pakraipų. Turime taupomai-skolinamąją kasą, turime M. U. D. skyrių ir kitokių draugijų. Taip rodosi, jog Lindvinavas, tai vienas šviesesnių kampelių. Bet štai viena blogiausių yda, tai girtuoklybė, ypač gi tarp senų ukininkų. Tik išgirsi tai vienas naktį važiuodamas miltus pabėrė, tai kaklą nusibalnojo, tai kitas ausis „bankiete“ paliko, ir daug dang panašių atsitikimų. Daugiausiai pas mus tiki atsitikimai ketvergiais — bylų dienomis. Neretai atsitinka, kad ir moterėlių ukininkės miestelyje nakvoja. Taigi, gerbiamieji, tik pažūrėkite, kiek mums blogo degtinė padaro. **Vytautas.**

Šešuočiai, Vilniaus pav. Oro triuba. Birželio 21 dieną nuo ryto baisiai kaitino saulutė. Apie 10 valandą ryto prie 20 minučių vienu metu ant šešuočių pasirodė juodos debesys, nuo kurio pradėjo kristi ledai riešnio didumo. Griaudė perstagė. Debesys pradėjo sukintis verpetu. O paskui nuo debesio pradėjo ant žemės leistas lyg triuba, kurios žemyn galas buvo smailas. Ir nusileidė tos triubos galas stačiai ant Užpėnų sodžiaus. Baisi buvo tai valanda Užpėnams. Žmonės nusigando, manydami, kad jau atėjo paskutinė gyvenimo valanda. Nuo griausmų žemė drebėjo. Stogai su kriklėmis ir griebtais kelėsi padangė. Triuba išėjo iš sodžiaus šono per laukus vakarų pusėn, neįdama su savim kas tik jai

ant kelio papuolė: šaidus, audeklus, kurie buvo patiesti klonyse, akmenis; visokių paukščių čielas debesys rėkdamas sukėsi tame verpete. Akrliai, pamatę tą verpetą, bėgo šonuosna. O žmonės gulo ant žemės ir turėjosi didelių akmenų. Iš gyvulių tai tik busilą rado užmuštą. Ledai labai sumušė javus: Užpėnų, Augštogiūrių, Vagilkos ir Dvarinių sodžių. Dvarinių vasarųjų išklojo, o rugių visai nekludė.

Garleva, Suv. gub. Trečia savaitė, kaip po Garlevo ir Panevėžio pygargas lakioja orlaiviai. Birželio mėnesio pabaigoj Martaičių kaime, Garlevo parapijoje pas ukininką Juozą Drulią suėmė 60 žmonių, kurie slapta norėjo išėiti į Ameriką. Buvo atėjusių iš Vitebsko, Vilniaus ir Kauno gubernijų. **Simanas.**

Indrioniškij, Ukm. pav., liepos 4 d. buvo valščiaus suėgta tartis delei Viešintų imestelio mokyklos. Valdžia duoda mokyklai statyti 2 tukst. 800 rub. ir medžių 268 kelmus ir apsiima užlaikyti 2 mokytoju. Miškas čia-pat — kokie 5-varstai nuo Viešintų. Sausio mėnesyje 1912 metų valstiečiai nutarė tuos medžius ir visą medžiagą suvežti, dabar gi liepos 4 dieną griežtai atsakė tuos medžius vežti. Apsiima dargi bausmę užmokėti užtai, kad medžiai guli neišvežti. Žmonės užsispyrė, kad mokyklą statytų po kontraktu tam tikras meisteris-statytojas („podričikas“), tačiau joks statytojas nepasiūmęs statyti tos mokyklos už tuos pinigus. Esą permaža. Kauno gi mokyklų direktoria pasiuo mokyklą — statyti „naminiu būdu“, valstiečiai visi atsisakė. Kuomi tas viskas užsibaigs — nežinia, nes, taip girdėti, Viešintų mokyktojas Gorinąs (lietuvis) padnodas skundą direktorijai prieš tokį žmonių nutarimą. **Petras.**

Naujos gimnazijos Lietuvoje. Valdžia atidaro naujos gimnazijos Lietuvoje: Švenčionyse ir Lydoje. Abu šie miesteliai Vilniaus gub. Vilniaus gub. sodiečiams bus lengviau pasiekiamas augštesnis mokslas.

(„Liet. Ukin.“)

Korespondencijos.

GLEN GARDNER SANATORIUM, N. J.
Tai yra džiava sergantiems ligonbutis. Ligonijų jame yra apie 200 — daugiausiai amerikonių ir keletas žydų, lenkų, vokiečių ir pors lietuvių. Skaudu žiūrėti ant tos džiovininkų armijos, susidedančios iš vyrų ir moterų, daugiausia nuo 20 iki 40 metų amžiaus. Didžioji jų dalis turi namie savo šeimynas, o čia vieni kankinasi atskirti nuo savųjų. Bet kitų tautų žmonėms ir čia geriau: amerikonių turi knygyną, ir jų draugai tankiau pas juos atsilanko ir prisijūnčia knygų ir laikraščių; panašiai esti aprūpinami vokiečiai, lenkai ir žydai. O tam vargšui lietuviui visur blogai — kol dar sveikas, kol dirbi, tai ir giminaičiai ir draugai myli, bet jeigu susirgai ant ilgesnio laiko, tai visi pamiršta. Pavyzdyn, čia yra vienas lietuvis, priguljis Patersono, N. J. prie dviejų pašalpiųjų draugysčių; kol jis buvo sveikas, naudai tų draugysčių dirbo kiek galėda-

mas ir nieko prieš jas neprasizengė. Tiesa, išpradžių jos davė jam pašalpą, o paskui „sumanė“ nėbeduoti jos, nes, girdi, pertoli jis gyvena (tas lietuvis čia juk ne gyvena, o tik gydos); taip ir su laikė pašalpą. Kada-tai seniau Patersono SLA. kuopos lietuvių kolektovo pinigus ir už šimto mylių siuntė juos džiovininkams, kurie atsiskaukė per S. L.A. organą, bet dabar patersoniečiai visai kitaip pradėjo elgties. O juk reiktų atminti, kad tas džiovininkas lietuvis kenčia vargą ir labai nuobodžiauja. Ligonbutis randasi labai gražioj vietoj; iš visų pusių matosi medžiais apaugę kalnai, o apačioje farmos. Taip, visa aplinkinė atrodo linksmai ir gražiai, bet ligonbutio gyventojai vaikščioja nuliudę ir ko tai laukia, bet ir patis nežino, ko jie laukia... Toks tai džiovininkų gyvenimas. **Džiovininkas.**

WATERBURY, CONN.

Pas mus vėl atsitiko baisi žmogžudystė — užmušė jauną vaikina Adomą Muzinevičių ir suriše rankas negyvą įmetė jį į upę. A. M. buvo labai geras vaikinys, priguljęs prie Lietuvių Sūnių Draugystės, Šviesos ir Klubo. Žmogžudžių kol-kas nesuėmė; užmušė A. M. piktadariai, aplėšė jį. — rado \$70.00. **A. P.**

BALTIMORE, MD.

Dabar Baltimorėje tarp dviejų unijų verla smarki kova. Iš vienos pusės Garment Workers of A. unija (ji prisijungus prie A. Federation of Labor unijos) iš kitos Industrial Workers of the World. Prie pirmosios unijos priguli išimtinai vien žydai siuvėjai, prie antrosios lietuviai, lenkai, italai ir apie pora šimtų žydų. Pirmame susirėmime I. W. W. bjauriai nukentėjo, — neteko apie porą šimtų snarių, taipgi nemažai pinigų. Iki pirmaj gegužii I. W. W. unija parodė savo galybę. G. W. of A. unijos vadovai, pamatę tokį didelį skaitlį I. W. W. unijos nusprenė pradėti atvira kovą prieš I. W. W. uniją, kad sunaikinus ją. Bet A. F. of Labor Baltimorės distrikto prezidentas, John Ferguson, griežtai tam priešinosi. Jis visokiais budais stengėsi nedausti į atvira kovą, nors šį meta. Mat, jis yra kandidatu ant kongresmano, tai jis bijo, kad atvira kova tarp tų dviejų unijų gal užkentį jo kandidatūrai. Bet G. W. of A. unijos vadovai negalėjo žiūrėti, kaip jų unijos nariai vienas po kitam pereina į I. W. W. uniją. Jie ėjo per dirbtuves ir prašė kontraktierių ir dirbtuvių savininkų, kad jie išvartų visus prigulinius į I. W. W. uniją, o patįs prižadėjo pristatyti tiek savo unijos darbininkų, kiek reikės. O jeigu I. W. W. unija apšauktų streiką, tai jie prižadėjo, kad jų unija visada laikys darbavų pusę ir kovos su I. W. W. unija iki ji taps sunaikinta. Bet kontraktoriai ir šapų savininkai, kurių dirbtuvėse didžiama I. W. W. unijos darbininkų — atsiskaukė išpildyti jų prašymą. Tik viena firma, Henry Sannenborn and Co., kurios dirbtuvėse dirba išviso apie 3,000 darbininkų, o į I. W. W. uniją priguli tik apie 300, išpildė jų prašymą ir pradėjo išvarinėti I. W. W. unijos narius. Jau kelis darbininkus išmetė, bet vis rado šokių tokius pasiteisinimus, ir šita unija, nors aiškiai matė, kad juos išmetė vien dėl prigulėjimo prie I. W. W. unijos, nerado ti-

kro pamato už juos užstoti. Tik kada vienas darbininkas (žydas, jis ten dirbo 6 metus ir prigulėjo į G. W. of A. uniją) prisirašė prie I. W. W. uniją, tai boselis jam pasakė, kad sugrįžtų prie G. W. of W. unijos, nes kitaip jam ten vietos nėra. Tas jam atsakė, kad daugiau niekad neprigulėsiąs prie G. W. of A. unijos. Tuoj tas darbininkas tapo išvartas, o kartu su juo išėjo ir 26 lietuvių, kurie prigulėjo prie I. W. W. unijos. Bet kiti I. W. W. nariai griežtai buvo priešingi streikui. Vietiniai I. W. W. skyriai nutarė, kad visi, kurie priguli prie I. W. W. ir dirba toje dirbtuvėje, išėitų ant streiko. Verčia mi streikuoti, ėmė jie keikti uniją ir jos vadovus, kam juos verčia streikuoti už kokį ten žyda. Ketvirtadienį liepos 31 d. tapo sušaukta tos dirbtuvės darbininkų abiejų unijų susirinkimas unijos salėje. Prisirinko pilna salė. Kalbėtojai buvo K. Geležėlis — lietuviškai, S. Kulbel angliskai, J. Weizmen, žydiškai. Pasibaigus prakalboms ir priėjus prie balsavimo visi (žydai ir kiti) kėlė rankas ir rėkė, kad streikuoti. Čia rodėsi, kad visi susilieję į vieną uniją, į vieną organizaciją, kad užstotų bei apgintų nuskriaustą žmogų. Iš visų tos dirbtuvės skyrių išrinkta po žmogų į komiteta, kurį nutarta siųsti pas Sonnenborn'ą, kad priimtų tą žmogų atgal, o jeigu jo nepriims, tai tas komitetas turi iššaukti visus tos dirbtuvės darbininkus ant streiko. Ant rytojaus, rugpjūčio pirmą dieną, kaip tik darbininkai susirinko į dirbtuvę. Am. Fed. of Labor distrikto taryba išmetė atsisaukimus, kuriuose bjauriojama, niekinama I. W. W. unija ir jos vadovai ir prisakoma G. W. of A. unijos nariams, kad jie neklausytų I. W. W. unijos vadovų ir neitų nė viena ant streiko, nes priešingai liks išbraukti iš G. W. of A. unijos ir negaus pašalpos. Devintą valandą susirinko komitetas ir nuėjo pas Sonnenborn'ą. Sonnenborn pasakė, kad to žmogaus nepriims ir neleido komitetui nei rubus pasiūti ir išvarė laukan. Išėjė laukan sušvilpė paduodami ženklą išėiti ant streiko. Motusevičiaus skyriaus darbininkai, dirbantieji ant penktų lubų (ten dirba vien lietuviai), išgirdę švilpimą, metė darbą ir visi išėjo. Lauke buvo bausis lytus ir kruvuoje policistų apstatyta apie dirbtuvę. Į salę susirinko apie 150 ypatų, vien lietuvių. Paskui dar išėjo keli italai, lenkai ir kelios lietuvišės merginos, susidarė kartu apie 200 streikierių, o apie 3000 liko dirbti. Apie 100 I. W. W. unijos italy, sukrovė kningutes ir kruvą ir prisirašė prie G. W. of W. unijos. Keletas ir lietuvių taip padarė. Taip dalykams virtus, suprantama, streikieriai visai nusiminė. Pamatė, kad prisieina kovoti ne vien su darbdaviais, bet ir su didele ir tvirta organizacija, šančia policijos globoje. Stebėtina, kaip yra bausis I. W. W. vardas kapitalistams. Kitų unijų streikuoją daug didesnis skaitlius, bet niekas atidos neatkreipia, bet kada šitos unijos streikavo apie pora šimtų, tai sujudo visas miestas. Kalbėtojai prakalbose, kunigai bažnyčiose ir laikraščiai — visi bjaurino I. W. W. uniją, kaip įmanydami. Darbininkai iššaukti ant streiko priešais jų norą, matydami, kad streiko laimėti negalima, ant susirinkimų tiesiog riaušes kėlė. Vienai girti, kiti tamsų ir kvaili — net bjauru ir gaila ant jų žiūrėti. Girti rėkia, kad jie drąsus ir daug žino, kvaili dreba iš bei-

mės, kad dirbtuvėje jų vietas kiti neužimtų. Organizatoriai surengė salėje ir ant gatvės kelis viešius susirinkimus, kuriuose šaukė žydus pagalbon, bet be naudos. Streikieriai kasdien rinko komitetus. Tris komitetus siuntė pas G. W. of A. uniją ir jos vadovus, norėdami susitaikinti su ja, bet nieko iš to neišėjo.

G. W. of A. unijos vadovai pasikviatė p. Auguną iš Brooklyno, N. Y. Rugpjūčio 7 d. p. Augunas pribuvo ant streikierių susirinkimo. Tuoj jų paprašė pranešti, ką jis turi pasakyti ir su koku tikslu jis čion atvažiavo. Pradžioje savo kalbos jis pasigyrė, kad Brooklyno lietuvių jis labai yra guodojamas, kad jis jiems labai daug gero padaręs. Jis pats esąs darbininkas, ir pasakė, kad priguli prie A. F. of L. unijos, o taipgi ir prie I. W. W. ir abiem lygiai simpatizuoja, nes abi yra geros. Gavęs žinią, kad čia tarp tų unijų kilusi kova, jis atvažiavęs jiedvi sutaikinti. Bet iš tolesnės jo kalbos pasirodė, kad jis kiek galėdamas gyrė A. F. of L. uniją, o I. W. W. peikė. Girdi, I. W. unijos, nes ji daugiau blogo nežu gero darbininkams padaro. Pavyzdin privedė Philadelphiajos ir Patersono streikus. Girdi, I. W. unijos vadovai tik bereikalo žmonių pinigų aikvoja ir žmogų nes vargina. Iššaukia streiką, o patįs pabėga. Pavyzdin privedė Smith'ą Philadelphiajoj. Čia jam kalbą užkirto; dar truputį pasiginčijęs, jis išėjo. Paskui streikieriai vėl siuntė komitetus pas Sonnenborn. Sutiko priimti atgal visus išskiriant tą žmogų, tik ne kartu. Katriems vietos yra gali grįžti, o kiti palaukti penktadienio. Leista per balsus; didžiama balsų — 61, prieš 24, nubalsnotą grįžti.

Nuėjė dirbti panedėlyje rugp. 11 d., rado pas dirbtuvę policijos gaują, o prie durų stovi dirbtuvės perdėtinis ir renka darbininkus. Kuris drąsesnis ar kiek prakaltes, ta neleidžia dirbtuvėn. Taip pavarė apie 20 vyrų ir merginų. Laikė streiko keletą žydų apmušė, taipgi keletas liko suarėtuota; vienas organizatorius užsimokėjo \$26.45 bausmės, o kiti laukia teismo. Taipgi laikė streiko iššaiškino, kad lietuviai prasytojai davė bosui po \$5.00, kad jiems algos pakeltų — iš jų nė vieno darban nepriėmė. Taip nelamai pasibaigė tas streikas, bet kova, manoma, dar nepasibaigė. **J. Savas.**

BENTON MASS.

Vieną lietuviatę šiose dienose ištiko skaudi nelaimė — ji pametė \$100.00. Ji, mat, neįėjosi pinigų užkūsi už pamiškos, nes namie bijojo palikti, o į banką padėti negalėjo, nes nemoka pasirašyti savo vardo bei pavardės. Taigi šis nelaimingas atsitikimas tebusie perspėjimu kitoms lietuviatėms, kurios nesistengia išmokti rašyti. Juk mokėt rašyti yra reikalinga ne tik čia Amerikalėje, bet ir Lietuvoje. **Dainų Myletojas.**

LAWRENCE, MASS.

Dar ir šiandien prisimena Lawrence'o streikai ir kalbėtojų žodžiai: „Štai, lietuvių-darbininkai, šitie streikai bus mums pamokoniū bei lekeija, kaip ateityje reik gyventi, kaip centą branginti ir jį taupyti; gal nuo šių streikų išmoksime tinkamiau gyventi.“ Vienok beveik jokios gyvenimo atmainos nėsimate (gal ne-kurie ir mėgino kitaip gyventi).

Pasibaigus streikams, visose viln. dirbtuvėse darbas ėjo du-tris mėnesius, o paskui sustojo. Jos stovi ir iki šiai dienai. Apsireikia daug didesnis vargas, negu buvo pirmiau. Dauguma darbininkų išvažiavo kitur; kurie čionai liko, gyvena gan vargingai, nes viskas brangu, o darbai eina labai silpnai. Nedirbantieji daugiausiai laiką praleidžia aludėse, o apie ką-nors prakilnesnį nenori ir girdėti.

Mūsų „biznieriai“ į susirinkimus neina, ypač kur aukos renkamos — geriau tuos centus prageria.

Lietuviškų laikraščių pareina iš viso apie 400 egz.; daugiausiai skaito „V. L.“ Patyriau, kad daugelis, ypač merginos, atėję krautuvėn, reikalauja „V. L.“ Pirmiau buvo prasiplatinęs „Kėleivis“, bet paskui žmonės suradė jį netinkančiu — pasakoja, kad daug jame buvo paduodama neteisingų žinių.

Atėinančią žiemą mūsų jaunimas žada sutvert teatrališką kuopą; tik visas nesmagumas, kad nesiranda tam tinkamos svetainės. Jau pors metų tam atgal kaip viena vietinė draugystė buvo nusipirkusi svetainę statyti žemę, bet dar iki šiam laikui apie svetainės statymą nieko negirdėti. Ar nereiktų apie tai pasirūpinti? Gaila, kad mūsų miestelyje nesiranda inteligentų, o gal viskas tada eitų sparčiau pirmyn. Kiek galima patirti, čia galėtų gerai gyventi lietuvis daktaras, nes lietuvių čia randasi virš 3000. **Gailytis.**

WORCESTER, MASS.

Žiurint iš vienos pusės, čionykščius lietuvius galima but pagirti už rengimą įvairių pasilinksminimų — teatru, prakalbu, pėknųjų ir tam panašių naudingų susirinkimų. Vienok, pažvelgus ant to viso plačiau, tuoj patėmijame perdidelį alkoholinių gėrimų vartojimą. Tas ypač aiškiai apsiereikia laike vestuvių. Rugpjūčio 3 ir 4 d. atsibuvo dvejos vestuvės ant Milbury gatvės; panedėlio rytą, rugp. 4 d., nuvažiavo į policijos stotį du vežimū, kuriuose buvo sugrūsti „svodbiniai sveteliai. Žinoma, jie važiavo ne dovana. Apie sveikinimasi su buteliukais nėra ko ir kalbėti. Dikčiai nukentėjo taipgi langų stiklai ir kiti kambarių daiktai. Nekurie gyventojai turėjo iš tų namų išsikraustyti, nes nebegalėjo pernešti trūkimo; reik atsiminti, kad vestuvės tęsėsi nežmoniška ilgai — norėjo, mat, kaip reikiant pasilinksminėti. Taip, visa aplinkė pajuto apie lietuvių vestuves.

Einu panedėlio rytą, rugp. 4 d., pro namą, kur atsibuvo vestuvės, gi žiuru — iš kiemo išbėga pusytį nešinas šuvą, bet vargšas šoka ant trijų kojų; tai manau, ir tu, šuneli, būvai vestuvių kompanijoj...

Labai skaudu žiūrėti ant panašaus mūsų lietuvių pasielgimo — jiems nereikia nei knygų, nei laikraščių, kad tik rudžio pakaktina.

Darbai pas mus eina gan silpnai, taip kad darbo įiekančiam geriau čion nevažiuoti; nors streikų nėra, bet užtai yra bedarbė. **Kaimynas.**

HAVERHILL, MASS.

Lietuvių kooperacijos prakalbos. Jau „V. L.“ buvo rašyta apie susitvėrusią lietuvių vartotojų draugiją, paprastai pas mus vadinamą kooperacijos krautuvę (valgomų dalykų). Buvo minėta, kad jai susitvėrus atstado ir priešininkų, „boikotinkų“. Da-

bar tie priešai pasirodė gan aiškiai; jie po vadovystę J. Kuliešiaus įtaisė prie pat kooperacijos krautuvės irgi valgomųjų dalykų krautuvę. Žinoma, jei lietuvis kokį nors biznelį taisosi, tai pagirtina, išmintinga, bet šiame atvejuje p-n Kuliešiaus pasiūlymas nepagirtinas. Haverhill'uje lietuvių nepersidėjusios: gal 7-8 šimtai. Krautuvių „groserstorių“ yra 4. Apskritai imant, visi tur po 100 suvirš kostu merių (mat, ne visi lietuviai pasavuosius eina), taigi išgyvoti įkurtai penktai krautuvei yra sunku; šiokiu bei tokiu būdu jina turi žlugti. Kas kita būtų buvę, jei p. Kuliešius būtų įsisteigęs kolonijaliu, „dry goods“, krautuvę bei ką kitą, ko dar lietuviai neturi, tai būtų pasielgęs vyriškai ir nebut niekam skriaudoms padaręs. Kooperacijos valdyba, matydama, kad vienas kitas kostumeris atsitraukia, nes dar Kuliešius parduvinėja visus dalykus pigiau (žinoma, neilgai jis taip galės parduvinėti!) rugpjūčio 10 d. parengė prakalbas. Prakalbų sakyti pasiekė iš Bostono Bagocių ir Michelsonų. Pirmą dar kalbėjo pp. Kasėtas ir Gardulis (vietiniai). Po bostoniškių kalbėjo Balčius, koop. vedėjas. Bostoniškių prakalbos, kaip jas nesvarstysime, jokios naudos neatnešė, nes apie kooperaciją, apie jos tikslą bei socialę gerovę nieko neužsimint. Pirmasai tik keletą šimtų perkunų išvarė ir „džianbambiškų“ juokų pasakė. Kitas savo 15-kos minučių kalbą pašventė agitacijai, kad tik lietuviai netvertų parapijos, nepirkėtų bei nestatytų bažnyčios.

Mat, paskutiniu laiku lietuviai sujudo tvirti parapiją. Jau ir kunigas esąs atvažiavęs (šios žinuotės rašytojui dar neteko matyti kunigo ir dažinoti jo pavardės). Suprantamas dalykas, pažangus lietuvis neprijaučia dabartinei bažnyčiai, kadangi joje nėra skelbiamas tasai motto, kurį paliko Kristus, bet agituoti ir plusti kunigus tokioje vietoje, kaip kooperacijos parengtose prakalbose, tai nepritinka. Moterėlis ir keletas vyrų, kurie buvo prakalbose, sėdėjo yt ant vinių. O kooperacijos tikslas — geras maistas; savo prekystė nepalytėta. Nepriimta ne apie tas šalis, kur kooperacija yra įleistas savo šaknis ir gana pasekmingai veikia bei gyvuoja. Tiek apie prakalbas. Apie kitką vėliau.

SO. BOSTON, MASS.

Liepos 30 d. atsibuvo So. Bostono Lietuvių Labdarystės Draugijos susirinkimas svetainėje ant kampo E ir Silver gatvių. Atsidarius susirinkimui, sekretorius perskaitė, kiek ta draugystė turi suaukautų pinigų. Iš atskaitos pasirodė, kad kelios upatos yra prisidėjusios gan gausiomis aukomis. Taipgi yra prisidėjusios beveik visos Bostono draugijos, butent: šv. Kazimiero tautiškoji dr-stė (rodos) 300 dol. ir paskolinusi 1,000 dol., Lietuvos Dukterų D-ja — 100 dol., D. L. K. Vytauto — 100 dol., Jaunimo Raitelis — 155 dol., A. Jūniškevičius — 300 dol. ir dar keletas ypatų po 25 dol. ir mažiau. Viso labo paskutiniu laiku surinkta apie 6,000 dol. ir paskolinata 2,800 d.

Paskiau buvo prakalbos bei paraginimai prisidėti prie tos draugijos. Pirmiausiai kalbėjo augščiau paminėtas aukautojas A. J., kuris ragino visus lietuvius remti kiek galint šią draugiją, idant kaip galima greičiau galima būtų įsiganti nuosavį Tautišką namą, kuriame bus sėdė va-

karams rengti, kningynas ir mokykla. Toliau jis aiškino tos draugijos pakraipą ir prirodė, kad šioji draugija yra bepartijinė, taip kad joni gali priklausyti kiekvienas gerų norų žmogus.

Nors karštai jis ragino prisidėti prie draugijos, tačiau ši kartą mažai teprisirašė naujų sąnarių.

Paskiau gan nuosekliai kalbėjo p. J. N.

Sąnarių draugija turi 517 ypatų, kurių tarpe yra 150 moterų. **Jurių Smiltis.**

ATHOL, MASS.

Nėdėdienyje rugpjūčio 3 d. mūsų jaunimas turėjo smagu pasilinksminimą už miesto ribų ant tyro oro.

Buvo tai bemaž pirmasis piknikas Athol'yje, taigi sumanytojai biskį abejojo kaslink pasisekimo, ypač kad mūsų lietuviai išsiskirtę į smulkias partijėles; kiekvieną naują sumanyimą, jeigu tas neapsisaruvoja „šventu“ vardu ir bačkutės „kranu“, apšaukia bedievišku. Nors daug buvo kliučių ir nesutikimų, visgi piknikas buvo surengtas, ir jį aplankė nemažas būrelis Athol'o jaunimo, kurs labai gyviai ir padoriai praleido laiką. Įvairios deklamacijos ir dainos pamargino pikniką malonia spalva; tautiškiems gi žaislams buvo pavesta didesnė pusė laiko. Malonu buvo žiūrėti, kaip jaunimas išvien linksminasi, užmiršdamas visus tarp sąvės vaidus. Galima tikėtis, kad ir ateityje mūsų jaunimas pradės daugiau veikti, lavinties, mokintis. Gana miegoti, reikį į darbą stoti!

Jonas Karosas.

CHICAGO, ILL.

Ant „West Side“ subatos vakare, rugpjūčio 9 d., p. Meldadazio svetainėje buvo prakalbos L. M. D. atstovų, Dr. Basanavičius ir p. Yčas kalbėjo apie reikalingumą Tautiško namo Vilniuje. Kun. Ambrozaitis ragino visus lietuvius tam reikalui nepasigailėti aukų duodant pagal savo išgalę, ir pats pašadėjo tiek aukuoti, kiek šiame susirinkime bus sumesta dolarių. Užsibaigus kalboms ir priešus prie aukų rinkimo, daugumas išėjo nedavę nė po 5 c., bet kita pusė pasiliko ir sudėjo apie 300 dol.: p. Juozas Molis, kuris laiko valgomų produktų krautuvėlę davė \$100.00, kiti emė sieksnius žemės po \$10.50 ir aukavo L. M. D. namams.

Paskui p. Gavrilaivičius svetainėje TMD. 28-ta kuopa parengė svečių pagerbimui vakariene. Vakariene buvo parengta iš paprastų, bet gardžių ir sveikų valgių — be jokių svaiginamų gėrimų. Sukviesti svečiai buvo jame, gražūs ir karšti tėvynainiai. Pasiūta ramiai ir maloniai vakarienei, prisidėjo programelis. Panelė Horodeckaitė akompanuojant p. Pocius labai gražiai sudainavo porą dainelių, vieną lietuvišką „Močiut, močiute mano“ (bene Sasnausko) ir kitą anglišką. Paskui p. A. Pocius ant pianos puikiai paskambino porą gražių melodijų. P-ni Janušauskienė, jos vyrui akompanuojant, padainavo St. Šimkaus „Kur bačiužė samanota“, kitą itališką ir vėl lietuvišką — „Tykiai Nemušėlis teka“. Cia reikia pažymėti, kad p-ni Janušauskienė žavėte žavėjo savo puikiu ir išlavintu balsu.

Toliau, p. Balučini keletą žodžių pratarus į svečius iš Lietuvos, kad jie, nors iš prakalbų esą pavargę, vienok teikėsi čia dalyvauti ir visiems smagumą suteikti, d-ras J. Basanavičius pa-

dėkojo už širdingą priėmimą ir už visų svečių sveikatą išgėrė stiklinę lemondado. Paskiau buvo trumpos prakalbėles; kalbėjo d-ras Rutkauskas, kun. Ambrozaitis ir ats. M. Yčas. P-as M. Yčas kalbėjo apie šios dienos reikalą ir savo kalbą užbaigė įnešimu sumanymo, idant Chicagoje lietuviškas moteris, kurios jau gavo Illinois'o valstijos lygias balsavimo tiesas, sudėtų 100 dol. šito išlaidavimo atminčiai ir paaukautų L. M. Draugijai bei Tautiškam namui Vilniuje. Rašant šiuos žodžius girdėjau, kad p. M. Yčo sumanymas turbūt greit liks įvykdytas, nes jau yra surinkta apie pusę šimto. Bravo, Chicagoje lietuviškas moteris!

Vakarienis užbaigė šokiais. Jauni lietuviai paėmę su sėdėn d-ras Basanavičius 5 kartus išskėlė jį augštin, šaukdami: „Bravo, mūsų tautos tėve!“

Rugpjūčio 10 d. prie šv. Jurgio bažnyčios du lietuviu tapo suareštuoti už dalinimą plakatų — tersimą gatvių prie minėtos bažnyčios. Visados dalinama buvo, bet tai pirmas sykis kad areštuotu už tai. **M. Pašelis.**

CHICAGO, ILL.

Svečiai, svečiai iš Lietuvos! Taip su pasigėrėjimu buvo girdėtis tarpe vietinių lietuvių, gyvenančių ant West Sidės. Jau kiek anksčiau buvo girdžiama, jog svečiai iš Lietuvos, t. y. d-ras J. Basanavičius ir M. Yčas, randasi didmiestyje Chicagoje. Apgarsinus jų maršrutą po Chicago, mūsų westsidiečiai su nerimastingu laukė savo eiles, kuomet galės su taip didžiai visų gerbiama svečiais pasimatyti ir pasigėrėti. Rugpjūčio 9 d. susėjo taip didelis skaitliūs žmonių M. Meldazio svetainėje, kad pasivečiams ir nosies negalima buvo įsprausti. Ką besakyti, kuomet pasirodė svečiai, — pas visus taip ir verda — džiaugiasi širdis. Su kokių tikslu jie lanko savo brolius lietuvius, svečiai patį papasakojo. Svarbiausia atida buvo atkreipta į mūsų taip vadinamą tautos žydinį, kuris taip būtina yra reikalingas Lietuvai, kaip kunui gyvybė, — tai ta gyvybė yra Tautos Namas. Westsidiečiai ne by kaip ir atsinešė tam reikalui. Atjautimas bei upas pasirodė milžiniškas — svetainėje surinkta suvirš \$400.00; o ypač karštas atjautimas tam dalykui apsiėmė pas vietinį kleboną, kun. K. Ambrozaitį: jis išsireikė, kad prie kiekvieno surinktoje svetainėje dolario jis deda savo dolerį, — tai reikšia išviso kruvoje surinkta \$800.00. Taipogi nupirkta keletas žemės sieksnių. Pilna atskaita, be abejo, pasirodys laikraščiuose.

Kad atjautimas brolių-lituvų panašiai apsiėmė ir kitose vietose, taj Tėvynės atstovų tikslas pilnai pasisektų, ir diegas Tautos Namu neilgai trukus išskleistų lapus ir pasirodytų puikiai žydėjime.

Subruzdė ir draugijos; viena iš tųjų, tai yra T. M. D. 28 kuopa, parengė tą pačią dieną puikų su programėliu šeimynišką vakarienę viršminėtų svečių priėmimui. Po prakalbų svečiai atsilankė į vakarienę, kuris buvo parengtas p. Gavrilaivičius svetainėje. Įeinantį vidų, puošniai išdabinta svetainėlė davė kiekvienam suprasti, kad čia yra kas tokio nepaprasto; tai aiškiai apsiėmė vietinių lietuvių troškimas išreikšti savo jausmingą meilę ir pagarbą atvykusiems iš Tėvynės — Lietuvos svečiams.

Visi kiti svečiai, dalyvavusieji tame vakarielyje, likosi supažin-

dinti su gerb. d-ru J. Basanavičium, Liet. Mokslo Draugijos Pirmininku ir M. Yču, Lietuvių atstovu Valst. Dumoje. Paskiaus visi sėdos prie stalo. Vaisinoti meiliai įvairiais gardumais. Šiek tiek užkandus, pradėta atlinkėti vakarienio programėlis. Panelė Horodeckaitė ir poni Janišauskienė padainavo keletą dainų (solog), kas padarė didelį ant svečių įspūdį. T. M. D. 28 kuopa apdovanojo po gyvų kvietkų bukieta. Gerb. A. Pocius gražiai paskambino ant pianos. Vėliaus trumpai kalbėjo d-ras J. Basanavičius, d-ras A. K. Rutkauskas ir M. Yčas. Ypač džiuginančiai iš kelių atvejų kalbėjo gerb. M. Yčas, išreikšdamas savo įspūdžius tarpe Amerikos lietuvių; daugiausiai kalbėjo apie jaunimą, nes tame vakarielyje skaitlingiausiai dalyvavo jaunimas, kurį kvietė prie darbo savo Tėvynės labui. Tarė keletą žodžių ir merginoms bei moterims, linkėdamas joms tinkamai išnaudoti išgautas lygias su vyrais tiesas; čia jis pridūrė, kad ir Valst. Dumoje jis esąs prielankus moterims ir padedąs dirbti, idant ir moteris įgytų lygias tiesas.

Po vakarienės jaunimas smagiai pašoko ir pažaidė lietuviškas žaismes. Tarpe jaunimo buvo matyti ir gerb. M. Yčas, kuris vikriai sukinėjosi tarpe žaidžiančiųjų.

Šitame vakarielyje likos surinkta Tautos Namui aukų. Aukavo po \$5.00 — J. Bagdžiūnas ir d-ras A. K. Rutkauskas; po \$2.00 — A. Šlakis, S. A. Rutkauskintė, B. Lenkauskas; po \$1.00 — V. Kišonas, J. Šilius, I. Vitkus, M. Dudas, J. Kazanauckas; J. Žiura ir R. Žiurkauskas — po 50c. Po žemės sieksnių pirkto: R. Zana, M. Horodeckas ir V. Rutkauskas — po \$10.50 už sieksnį. Išviso: \$54.00. Abelnai imant, šis vakarielis buvo labai įspudingas, ir, be abejo, svečiai atsimins apie jį tarpe savųjų Lietuvoje. Vakarielyje dalyvavo suvirš 60 ypatų.

Esikulapas.

SO. MILWAUKEE, WIS.

Žemdirbystė Wisconsin valstijoje. Aš tulam laikui aplaidau Chicago miesto ir išvažiuoju į Wisconsin valstiją su tikslu susipažinti su amerikoniška žemdirbyste bei agrikultura, ypač kad šita valstija žemdirbystės srityje statoma pirmo vieton.

Taigi dabar pasiryžau paduoti „V. L.“ skaitytojams nors trumpą apyrašą apie tos valstijos žemdirbystę bei ukininkų (farmerių) gyvenimą.

Žiurint ant amerikoniškos žemės dirbimo ir jos nuvalymo būdo, tai tik juokas ima. Jeigu Lietuvoje ukininkai taip žemę išdirbtų ir taip javus valytų, tai ištikrųjų „ubagai“ išeitų (nors ir dabar toni nēr nuo to bėgę), bet amerikoniškai gražiai ir turtingai sau gyvena. Dar kartą primenu, kad čion aš kalbu apie Wisconsin valst. ukininkus.

Taigi pažiūrėkime, kaip jie moka žemę išnaudoti: kviečių, žirnių, linų ir kanapių visai tenai nesėja; žinoma, pasitaiko, kad koks ukininkas ir pasėja kokį bėšlį rugių ar kviečių, bet tai išemimai. Daugiausiai jie sėja avižas, miežius, kornus (kukuruzus), bulbes ir dobilus. Dobilų sėja tris laukus, avižų — du laukus ir miežių — vieną lauką. Jų žemė taip ir sudaryta į šešis laukus; septyntas laukas stovi ant visad paskirtas ganyklai. Vidutiniškas ukininkas žemės turi apie 200 akru (į liet. dešimtinę eina apie tris akrus). Laiko tris-keturis dirbamus arklus; daugiausiai kumėles, kurios beveik kas meta at-

veda po kumeliuką. Kumelius augina iki keturių metų, išmoko dirbti darbą ir parduoda; už juos gauna gerus pinigus. Taipgi laiko 3-4 melžiamas karves ir bulius; jaučikus ir karvukes išlaiko du metus, rudenop ant dobilienos nupeni ir parduoda; čia ir vėl gauna puikius pinigus. Kiaulių laiko 5-6, per metus jas gerai nupeni ir parduoda. Vištų laikas apie pusę šimto; kiaušinių neparduoda — išperina po kelis šimtus viščiukų ir juos parduoda; ir vėl pinigų kruva. Žasų ir ančių taipgi kai-kur galima matyti, bet jų mažai. Avių visai nemačiau.

Javų jie visai neparduoda — nedaug, žinoma, jų ir sėja. Sėja tik tiek, kiek gali užtekti jų gyvuliams. Tai matai, mielas lietuvi, iš ko praturtėja Amerikos ukininkai — ne iš javų pardavimo, bet iš gyvulių. Butų laikas ir Lietuvos ukininkams įvesti tą pačią madą, t. y. sėti daugiau dobilų, negu javų, ir dobilais šerti gyvulius ir juos parduoti. O juk Lietuvoje, ypač nekuriuose vietose, dobilai daug geriau auga, negu Amerikoje, užtai jau ir reiktų ten daugiau sėti. Žinoma, gyvenant sodžiuose, tai padaryti yra sunku, bet kurie yra viensėdžiuose, tai tiems lengva.

Tai tiek šiūom kartu pranešu apie amerikoniškos ukininkystę; ką patyrsiu toliau ir ką matysiu esant naudingą lietuviams-ukininkams, pranešiu taipgi per „V. L.“

Jonas Petraitis.

DUMĄ PALEIDUS PASILSĖTI.

(Manome, kad daugelis iš „V. L.“ skaitytojų žingeidauja apie dabartinį Rusijos gyvenimo stovį, apie valstijos įstatymų vystę, apie valdžios elgimosi t. t. Mes žinome, kad kiekvienoje valstijoje žmonių atstovų parlamentas lošia svarbiausią krašte rolę. Tokiu parlamentu Rusijoje yra V. Duma. Nors didžiama atstovų Dumoje yra valdžios šalininkai, tačiau ji taipgi daug reikšia visos Rusijos pavaldinių, o kartu ir lietuvių gyvenime. Dumos atstovai, užbaigę pirmųjų savo veikimo metų darbus, išvažinėjo pasilsetę. Taigi dabar kaip tik bus parankiai peržiūrėti, kaip ta IV V. Duma veiks, kokie atstovai daugiau veiks ir ką Duma suteiks Rusijos valstijai bei jos pavaldiniams.)

I.

Dumos darbštumas.

Duma birželio 25 d. liko paleista pasilsiui iki spalio 15-tai d. Vadinas, atstovai išsėsis beveik keturis mėnesius. Prisimintus dar, kad per Kalėdas bei Velykas atstovai irgi „ilsis“ bent po mėnesį, o per užgavėnias bent pusmetį, paaiškėja, kad atstovai „dirba“ metuose mažiau, kaip šešis mėnesius. Beto reikia žinoti, kad Duma darydavo bendruosius visų atstovų posėdžius du sykiu savaitėje, kurie tęsdavos po 6 val. ir tik po Velykų emė posėdžius dažnai daryti — kasdien ir net kartais po 2 sykiu vieną dieną, nes, mat reikėjo patvirtinti valdžios sustatytą valstybės biudžetą t. y. visos valstybės įneigų išlaidų šiems 1913 me. sąmatą. Taigi pirmą apskritą žvilgsnį metus į Dumos darbus per šiuos pirmuosius jos metus, pasirodo jau, kad atstovų didžiūmai nerupi joks ten gyvas visuomenės darbas, o žiuriti tik, kad mažiau tedirbtų, kuo ilgiau „ilsėtis“. Dumoje ir dabar sėdi daugiausiai visokių šventikų, valdininkų (činnauinkų), dvarininkų, kuriems niekas nerupi, nerupi jiems kelti naujų įstatymų sumanymai. Jie prisimena, Dumoje sėdžią tik dabartinės vyriausybės dėka, todėl klauso tik ausis suskliandę, ką vyriausybės atstovai pasakys, kokį jiems savo įstatymų sumanyimą paduos pa-

tvirtinti.

Dumos opozicija.

To negalime pasakyti apie Dumos vadinamąją opoziciją, t. y. tuos atstovus, kurie pripažįsta, kad dabartinė vyriausybė trukdo žmonių pirmynėig. Iš tos opozicijos smarkiausiai darbuojai kairioji jos dalis — darbo kuopa ir soc.-demokratai. Jie labiausiai rupinasi kritikuoti vyriausybės darbus. Tuo tisklu jie tēmija kiekvieną valdžios valdininkų prasizengimą prieš įstatymus ir paskui iš Dumos tribunus (sakyklos) klausia valdžios, kodėl ten ir ten valdžios činnovnikas (gubernatorius ir kit.) peržengė įstatymus, žmones bevaržydamas. Valdžia noroms-nenoroms priversta yra atsakyti, paaiškinti. Įstatymų sumanyimą kairieji beveik Dumon neįneša, nes iš anksto žino, kad tai bergdžias darbas, kad jų joks demokratiškas sumanymas nepraeis. Dešinioji opozicijos dalis, arba vadinamoji ramioji opozicija — konstitucijos demokratai (k.-d.) prisilaiko kitokios taktikos. Jie įneša daugiau įvairių įstatymų sumanyimų, o mažiau paklausimų vyriausybei. Bet kadangi ir jų įstatymų sumanymai paremti vis dėlto žmonių laisvės pamatais, todėl jie arba atmetami visiškai, arba „palaidojami“, t. y. atiduodami į komisijas, iš kurių, galima sakyti, nebegrįžta atgal. Yra dar progresivistų kuopa, kurie taip pat skaitomai yra kaip ir opozicija. Bet kokia jų opozicija galime jau spręsti iš to, kad joni pridera net tokių kleikalų ir valdžios pataukimų, kaip iš Suvalkijos kun. Laukaitis. Ton kuopon prisirašo visi tie, kurių į kitas kuopas nepriima, arba dėl kokių nors priežasčių patįs prie kitų kuopų nenori prigulėti: prie valdžios šalininkų prisidėti — rinkikų gėda, o prie opozicijos — valdžios bijo. Musulmanų kuopa ir lenkų ratą tikra opozicija taip pat negalima pavadinti, nes jie dažnai palaiko spalinnikus (valdžios šalininkų partiją) prieš opoziciją. Valdžios šalininkų partijos tokios-pat tebėra, kaip ir trečioje Dumoje (spalininkai, nacionalistai, dešinieji).

Ką Duma davė šaliai.

Jeigu pakalausti dabar Dumos, ką ji davė šaliai pirmiausiai savo gyvenimo metais, tad pažiūrėjus į jos darbus patiems reiktų atsakyti, kad beveik nieko nedavė. Iš įstatymų Dumos patvirtintų lietuvių palietė tik sumanymas padauginti gyvulių gydytojų skaičių Vilniaus rėdyboje ir sumanymas Lenkijos (taipgi ir Suvalkijos) miestams duoti savivaldybę. Patvirtintas dar ir trečias sumanymas leisti majoratų savininkams Lenkijoje (taipgi ir Suvalkijoje) išnuomuoti savo dvarus, bet tai paliečia ne lietuvių darbo žomens, o turtuolius, dvarų savininkus bei dvarų nuomininkus. Tiesa, susirinkus IV Dumai, vyriausybės deklaracijoj, ministrų pirmininko Kokoveco pasaktyto, o taippat ir naujojo Dumos pirmininko Rodzianko prakalboje užsiminta buvo ir apie spalio 17 d. manifestą, jog busią stengiamasi jo prisilaikyti. Bet kada kadetų buvo įnešta Dumon, po Naujųjų metų jai susirinkus, įstatymų sumanymai apie pirmučių sienų piliečio teises, tada tai ir pasirodė tų kalbėtojų vėdmainišku mas. Nes ist. sumanymai apie susivienijimą ir susirinkimų, sąžinės ir spaudos laisvę atiduoti komisijon, apsvarstyti ar jie geitimi, t. y. „palaidoti“, o ist. sumanymas permainyti dabartinę rinkimų į Dumą tvarką taip, kad prie rinkimų būtų prileista su-

KUPRELIS

Apsysaka.

Net šaltis mane perimdavo. Bet vėl nusiramindavau, kad ji nei nepanaši į tat, kad taip apie ją ir galvoti sarmata.

Ir eidavau namon, teikdamasi kitą kartą kada nors ją pamatyti. Bet siela norėjo greičiau, širdis troško prie josios.

Ateidavo ji bažnyčion nors sodietiška, vienok labai puikiai apsitaisiusi. Vilkėdavo rubus gražios, naminės bovelnos. Daugiausiai vis tamsiai-raudonos varsos. Už vis labiau jai tiko beveik juosvas sijonas ir balta, kaip sniegas, našutka plačiom rankovėm.

Ugio ji buvo neaugšto, vidutinio. Ap-skritutė. Skaisčiai-raudonais veideliais. Kaip tik-ką pražydusi rožė. Galvelę gobė dideli, tankūs, tamsiai geltoni plaukai. Brūvės da tamsesnės. Ištolo atrodė net juodos. Ir tat neišpasakytai ją dabino.

Ineidavo ji bažnyčion skubiai, vikriai. Apsizvalgus į visas puses, klaupdavos ties tuo pirmu pilioriumi.

Vos ją pamatydavau, visa man bažnyčia nušvisdavo. Bet apsiniaukdavo, kaip tik pasergėdavau, kad į ją dešimtį porų berniokų akių žiuri. Kad budavo įmanyčiau, rodos, jiems visiems neleisčiau bažnyčion vaikščioti. Užginčiau.

Nuo to laiko pradėjau aš į save žiurėti, pradėjau dabintis. Pasisiūdinau, kiek išgalėdamas, švarius rubus. Susitaisiau minkštus, blizgančius čebatėlius. Susigadėjau ir skrybelę. Nusipirkau lazdelę sidabrine galvele. Prausiau geriausiuoju muilu. Ėmiau į viršų uselius raityti. — Vienu žodžiu nei nepajutau, kaip virtau dabitą. Norėjęs dab, tiesa, net pensne ant nosies užsikabinti, bet laiku susivokiau, kad tat būtų kvaila.

Tu nemanyk, kad aš ir seniau buvau toks, kaip dabar.

Pirmai, nors pas mane pinigų netruk-davo, nesidabinau labai, nesitaisiau nei ru-bų gerų, nieko. Ir čebatus ne taip dažnai šveisdavau. Barzdą kai-kada tik nusiskus-davau. Plaukus taip-pat retai kirpaus-tavau. Taip ji, nors da jos nepažinau, permainė mane iš pašakny.

Ir aš pats nesuprantu, kaip taip greitai galėjau ją pamylėti? Kaip taip smarkiai ji mane iš pirmo pamatymo sužavėjo? Tą pačią dieną, kad da pirmutinį kartą Skruz-dynų bažnyčioje užgrojau. Vos galvą nuo vargonų atitraukiau ir žvilgtėčiau žemyn, į žmones. Ir susitiko mudviejų akys. Ir užsisukė man galva.

Sapnuodavau ją kas naktį. Jei kada nesusapnuodavau, visą dieną vaikščiodavau nuliudęs, apsiniaukęs. Nežinojau kokio darbo imties. Klausiau ir pykau ant savęs: „Kodel aš šiandien jos nesapnavau? Kodel nesapnavau?“

Šventadienio laukiau labiau, negu vai-kai Velykų.

Kartą, kad jos bažnyčioje nepamačiau, negalėjau sau vietos surasti.

— Gal susirgo? O gal jau mirė? — dejavau.

Mano vargonai gaudė, verkė ir meldė-si kartu su manimi. Jeigu bučiau galėjęs, bučiau lėkęs jos jieškoti. Bet kur ir kokiam krašte gyveno, nežinojau.

Mišpams pasibaigus prireikė klebo-nijon nueiti. Nunešiau kokius tai popie-rius klebonui pasirašyti.

— Kas tau? Kodel tu toks šiandien išblyškęs, į giltinę panašus? — klausia kle-bonas. Rūpestingai, nors ir pro juokus. — Matyt, jog tave liga apima. Ką? Beskuo tu taip grojai ir giedojai griaudingu balsu. Eik, atsigulk. Gali da smarkiai apsirgti.

— Nieko, aš sveikas,— teisinuos. — Tik taip man truputį negera.

— Kas gi galėtų būti? Gal isimylėjai į ką? Gal patiko kokia mergiotė? O, jos greitai moka pagauti berniokų širdį, nei apsidairyti nesusidėsi... Tai niekai! Pereis.

Nieko neatsakiau. Nustvėriau pasira-šytus popierius ir pro duris. Da ką sakė-juokavo, negirdėjau.

Laukiau-tikėjau, kad ji kada-nors at-važiuos kuma, atveš kieno mažutį krikštan. Arba bus kam pomerge, jaunąją prie altō-

riaus lydės. Maniau pamatysius tuomet ją arčiau, galėsiąs susipažinti, švelnų žodelį tarti, nuo jos ką gero išgirsti.

Buvau prasimanęs medžioti vaikščioti. Šaudykė susigadėjo. Išlandžiojau visas parapijos girias, išbraidžiojau pievas. Nei vieno sodžiaus neaplenkiau. Ir nei miške uogaujant jos nesutikau, nemačiau pievo-je šienelio grėbiant, rutų darželyje ji dainė-lės neniuniavo.

Baigė vasara. Artinos žiaurus ruduo. Lapus nuo medžių rauti ketino. O vis aš jos negalėjau rasti. Ir nemačiau da niekur. Bažnyčioje tik, prie pilioriaus augštojo.

— Gal tat vienas sapnas? Gal tat man bažnyčioje ji vien vaidinas? Trotina mane kokia pikta baisenybė? Tyčiojas manimi, kvatojas-juokiasi?

— Ne! Ne! Negalimas daiktas! Ne vaikas aš esu, — priešinaus toms mintims. Kovoju su jomis. Ir drąsios jos buvo. Nebėgo.

— Jei tat ir ne sapnas, tai gal ji apie mane nei truputiuko niekuomet nepagalvo-ja? Gal ji bažnyčioje ne į mane žiuri? Į vargonus? Į kitą kokį užu mano pečių? Myli kitą?

— Ne! Ne! Nepanašu! Ji į mane žiuri, mane mato!...

Ir kovojo-grumėsi mintis, galvą man svaigino, naktelės užmigti neleido.

Ir šit vieną naktį, kad jau viso mieste-lio gaidžiai giedoję, diena aiškiai brėško, o nuo manęs vis miegas bėgo-bėgo, atėjo vien-a mintis. Nepažįstama visai. Neregėta da. Nuramino, pasakė:

— Primink savo klebonui, kad labai reikalinga esą bažnytinis choras padidinti, pagerinti jis. Vienomis mergaitėmis. Vy-rų gana. Tegul iš sakyklos pasako, karštai paragina.

Ir nudžiugau. Nei išgulėti negalėjau. — Bus ir ji!

— O gal neateis? Nepanorės?

— Ateis! Butinai! — užrėkia.

Aprimo viskas. Abejonė retai savo no-sį kiščiojo. Taip aišku ir galima rodėsi.

Paprašiau klebono. Žodžių nepasigai-lėjau, kad prirodžius choro silpnumą. Priža-dėjo. Sakėsi ir jam pačiam senai tat rupi.

Laukiau sekmadienio nekantraudamas. Atėjo ir sekmadienis. Klebonas po pa-mokslo ilgai ir puikiai ragino. Mergaitės atidžiai, akeles pastatę klausė. Žadėjo joms malonės nuo Dievo, garbės nuo kitų parapijų, ir dangaus nepasigailėjo.

— Vis tat garbinimas, malda Viešpa-čiui. O kad malda graži, daugelis ją siunčia iškart, tuo ji Dievui tinkamesnė, tuo Jis geriau jos išklauso, — aiškino kunigėlis.

— Fertig! — džiaugias.

Tuojuo po mišparų, kas panorės iš-mokti giedoti, liepė visiems pas mane susi-rinkti. Žvilgtėčiau tuomatu į ją — klau-sos. Paskum, persizegnojus, greitai pro duris išspruko. Į mane, augštyt, praeidama pažiūrėjo ir lengvai šypterėjo. Nuo to man net kvapą užmušė.

XI.

Kuprelis priminė darbą. Liepė mar-savo pažiūrėti, o jis tuo tarpu savo, kas rei-kia, atliko.

Ir vėl pasakoja, nesiskubindamas. Nie-ko savyje neslepia, nieko nepalieka tenai. Kiekvieną smulkmenėlę, jusmuo pagražin-tą, atiduoda. Plonas, banguojęs jo balsas maišosi-pinasi su maluno užimu ir bildėsiu. Plaukia grindimis, sienomis, lubomis. Ver-žias pro keturkampius mažus langelius ir ori pasikėlus skrenda virš pievų, vilniuo-jančių rūgų ir tamsių girių. Tarytum mėlynę dangaus pasiekti stengias. Ir apa-kinėja, rodos, ne jis, bet patsai malunas, daug laimės ragavęs, daug vargo prityręs.

— Skubiai namon parspradau. Lau-kiau naujų giesmininkų ateimant, laukiau tik jos vienos. Pietauti nerupėjo. Tarnai-tė prašė, sakė, kad atauš, grąsino. Visvie-na, tegul sau! — pamojau.

Ėjau nuo lango į langą. Žiūrėjau pro juos nekantraudamas. Ant šventoriaus ir apie šventorių vaikščiojo-šnekučiavo žmo-nės. Berniokai su mergiotėmis linksmai tarškėjo-juokavo. Regis, kad ir pamokslą būtų užmiršę, kunigo žodžius vėju pavare. Niekas nei nesiartino į mano namelį. Niė-niekas.

— Kad nesutikau jos, visą parapiją iš-vaikščiojęs, tai čia nei tikėtis nėra ko! — atsitraukiau nuo lango.

Atsibodo. Jau daugiau valandos. Už-pykęs atsisdėdau ir papietavau. Smarkiai ir greitai valgiau. Kad šaukštui galvos ne-nukandau, tai stebiuos.

Vis nieko nėra.

Prie fortepijano priėjau. Pasiutusio-ką užbarabonijau. Trankiau pirštais kur papuolė ir kaip papuolė. Riaukė-gaudė balsai kitas už kito smarkiau, kitas už kito stipriau. Maniau nuo jų riksmo lubos su-grius, mane užslėgė. Nebojau. Da pikčiau.

Staiga girdžiu šneka priemenėje. Ar-tinas prie durų. Mergiotės! Karštas pra-keitas perėmė. Krutinę suspaudė, širdis šokinėja-plaka.

Va jau inėjo. Trijs. Vyriškis ketvir-tas. Ko jam? Neatsiliko mat! Paskui seka.

Nėra jos tarp jų! Neatėjo!

— Ir neateis jau niekad. Neteks su-sipažinti, — užraudojo siela.

Kuone pasakiau tiems visiems.

— Eikit sau iščia. Man nereikia jusų.

Aš nemoriu tokių mokinti.

Jie ir neprašomi atsisdėdo. Laukia ir žiuri į mane. Aš vaikščioju gi sau. Kam-barį skersai ir išilgai žingsniuoju, tarytum čia nieko nebūtų. Apmaudo varginamas, nagus kramtau. Visą pirštą atkaščiau, re-dos.

Viena mergiočių atsistojo, ilganosė to-čia ir sako į mane, nedrąsiai visai. — regis ims ir rankon pabučiuos.

— Mes, Tamsteli, giedoti atėjome... mo-kinities.

— Gerai, kad atėjote, — burbtelėjau, kampan nusigrįžęs.

— O ar tuoj, Tamsteli, pradėsi?...

— Ko?

— Mokinti mus.

— Palaukite. Jusų mažai teatėjo.

— Daugiau ir neateis. Niekas nenori.

— Uhu! — sumurmėjau pats į save.

— Mums pareiti toli, kad Tamsta grei-čiau... — pradėjo kita.

— Taigi, toli, — pridurė vyriškis.

Nebuvo kas daryti. Prisiėjo pradėti. Išmėginau šiaip-taip jų balsus. Nekokie jie buvo, silpnoki. Viena spiegė, lac ožka, kita avelės balsu bliovė, trečia, kuri pirma prašnekojo, tai da kiek žmoniškiau. Ber-nioko toks buvo balsas, kad nors, ausis užsi-kinušęs, drožk pro langą.

Paskum jau neturėjau ko su jais veikti.

Da kiek pasikankinę su do-re-mi-fa-sol-la-si-do, tylėjome. Mano giesmininkės sunkiai alsavo, o giesmininkas rankove pra-keitą nuo kaktos braukė.

Vėl priemenėje balsai, linksmas-guvus šnekėsys, skubus žingsniai!

Pačiai pasivirė duris, ir... aš visas nutirpau: ji peržengė slenkstį. Žiuriu į ją akis ištrėškęs ir matau, lyg pro rukus. Taip, ji, ji, ji! Tai ji, paukštelė, įskrido mano na-meliuosna, tai ji gražiai čia sučiulbo!

Tuojuo priėjo, pasisveikino mane, šil-tai paspaudė ranką. Meiliai, po kelis kar-tus, pasibūčiavo su anksčiau atėjusiomis viešniomis. Užkalbina visus.

Giedra, blaivu pasidarė.

Vėl prie manęs:

— Labai-labai Tamstą atsiprašau už tokį mano su drauge pasivėlinimą. Aš, mat, tiesiai iš bažnyčios namon parėjau. Papietavau. Vienok greitai bučiau atėjusi, bet atvažiuo svečių, ir aš užtrukau. Dėdė su teta. Da jie vasilikė.

Šnekėjo su manimi švelniai-maloniai, tarytum būtų nepirmi metai jau pažinojusi. Bet aš jaučiaus, lyg sugautas. Neįstengiau surasti nei tinkamo žodelio, kad atleisti tą jos kaltę, pasivėlavimą, nei nieko.

Jos grynas, vaikus balselis plaukė, kaip vanduo. Tai svyravo, tai bangavo gražiai.

Gera pasidarė mokinti. Ir mokinau visus. Nei balso, nei žodžio nesigailėjau... Mano kalba bėgo greitai, aiškiai. Suklup-davo tik, kaip jos akelesna žvilgtėdėdavau.

Ir vėl ir vėl atsitaisydavau. Net patsai sa-vo kalba gerėjau. Stebėjau, iš kur ji to-čia graži.

Laimingas-linksamas tą vakarą buvau, yt paukštis šiltą pavasarį, šitan kraštan parskridęs.

Kartais ir šalta darėsi ir bailė emė. Iš-nykdavo ji, lac ledas sutirpdavo, kad skaid-rios jos akeles, kaip žiemos dangus, į mane pažiuri, meilus veidelis nusišypo.

— Kaip būtų gera, kad ji mane mylė-

tų, kad aš ją galėčiau mylėti! — šnabždėjau sau patylomis, negalėdamas nei viena min-timi nuo jos nukrypti.

— O kaip būtų baisu, kad ji manęs ne-apkęstų!! — sakiau sau. Ir baisi-baisi man ta mintis rodėsi. Kraujas gislose nuo jos stingo.

Ji gi giedoję, augštai kningą pakėlusi. Jos balselis liejosi-plaukė, dabino viską. Gal nei nežinojo, nei nenujautė mano min-čių, kad tik ji dabino, šildė.

Pradėjo temti. Tamsu kambaryje pa-sidarė. O aš vis giedu su savo naujomis giesmininkėmis. Giedu ir giedu. Giedo-čiau visą naktį. Da geriau tamsoje. Nieko nesimato. Minčių niekas nekludo. Jos au-džias-pinas į artimus lukėsius, tai tolimus staiga. Ir labiau tada vilioja.

Jau štai, prisimenu, ketina giesminin-kės traukti namon, paliuosuoti meldžia. Gaila jų, visų jau gaila, visos brangios ta-po. Kaip įmanydamas traukiu laiką, tai šiam, tai kitam užlaikau. Ne, nepasilieka. Vėlu, teisinaps. Išėjo.

Norėjęs buvau Kazę praleisti, palydė-ti truputį. Bet pasisiulyti drąsos neteko. Tik paklausiau minkštą, švelnutę rankelę jos spaudamas:

— Ar toli Tamstai namon?

— Visai netoli. Čia-pat miestelyje. Ant galo sodžiaus, į ežerą... Tai ką? — pa-klausė trumpai, paslaptinai, galvutę į so-ną pakreipusi. Nusišypojo, akysna pa-žiūrėjo.

Užsisukė man galvoje nuo žinios, kad jos čia-pat, visai netoli nuo manęs gyvenama. Už pusvarsčio kokio!

Ir nuo klausimo jos neįjauku pasidarė. Nei šis, nei tas. Susisarmatijau, atsakyti nieko negalėjau. Žodžių pristigau.

Lyg palaukė ko, pastovėjo valandėlę. Paskum da žvilgtėčiau kartą, indomiau taip, ir apsisukus, kaip voveraitė, greitai nuėjo paskui savo draugę. Toji paėmus ją už ran-kos, klausė apie ką, kuždėjo tyliai.

Lydėjau į jėdvi akimis, siekiau kiekvie-ną žingsnį. Ir tarytum pamečiau ką, kuomet jėdvi gatvės vingyje pasislėpė.

Geso jau aušra. Dažai jos blyško ant dangaus. Daiktai ir visai nyko. Žvaizdu-tėmis visas buvo dangus nubarstytas. Va-karinė į pat kraštą nuslinko, dingti už gi-rios ketino. Silpni jos spinduliai žibėjo da linksmai, pasakojo negirdėtas paslaptis, žmonių jaunas širdis žavėjo.

Ilgai da vaikščiojau po kiemą. Nei ru-dens perimančio šaltelio neįjaučiau. Galvo-jau apie ją. Stengiaus prisiminti kiekvie-ną jos žodelį, balso skambėsi, akių šiltą žvilgsnį. Stengiaus prisiminti, kaip tas žvilgsnis mane tirpdė, širdį kutejo. Ir stengiaus kuoaikiškiausiai ją matyti savo vai-dentuvėje. Kuomet tas paveikslas blyksda-vo, aš ji turėjau visomis pajiegomis, nelei-dau jam išdilti. Kad jis stovėjo prieš mane aiškiai, kaip gyvas, tai tiesiau į jį rankas, apimti norėjau.

Nuėjau gulti pačiame vidunaktyje. Tylu jau buvo visur, visi miegojo.

Gulėjau, varčiaus, miegas nėjo, neme-rkė man akių. Mintis vis pynėsi apie ją, vis audė lukėsi.

— Daugiau aš nieko, nič-nieko nenorė-čiau-negeisčiau, kaip vien to, kad ji mano draugė būtų, mane amžinai mylėtų.

— Be jos man nei pasaulis nemielas, nei žmonės, nei dangus, nei žemė. Ji vis-kas, viskas amžinai!...

— Bet ji, nors sodietė, neprasta matyt. Gaidas pati pažįsta, gieda gražiai. Apsieji-mą turi malonų. Jaučiama šviesos truputis. Gėli ir geresniam už mane patikti, gali ją koks-nors ponelis pamylėti. Kur man, prastam vargonininkėliui, siekti prie jo-sios! — nuliudau-nusiminiau.

Ir nors džiaugias, kad šiandien ją pa-žinau, bet da sunkiau man darėsi, da labiau spaudė nežinės akmuo.

— Kodel atsigrižo, kodel taip skubiai nuo manęs nuėjo? Tur-but aš jai nei negal-voj? Ji tik tvčiojas manimi.

— Ne! Ne! Negali buti! — slopinau tą balsą.

Užmigau — nemenu kada. Pavargęs, nuilsęs.

(T. b.)

TAUTIŠKUMAS DAILEJE.

(Minčių žiupsnelis lietuvių dailės kritikams.)

Kiekviena lietuvių dailės paroda yra lydimas visokeriopų kritikų rauda — nėra lietuviškumo... Visuomenė gerisi savais dailininkais, giria, kuriuos kritika išgria, ir peikia, kuriuos išpeikia, bet taip pat pritaria — nėra lietuviškumo. Deje ir patis dailininkai neperdard tegali atsispirti prieš tuos šauksmus, tačiau, rasit, jie vieni jaučia priežastis, kurios savotiškos grožės plėtojimuisi kenkia.

Kas gi yra vienok tasis tautiškas dailėje? Musų kritikai sako, kad dailininkas savo tvariniams ima mintis svetimų reginių suteiktas, nėra veikaluose nei lietuviškų kryžių, nei trobų, nei tų bežustančių kaimų ir tt. Vienu žodžiu, jie mano, kad užteks paimti motyvą iš lietuvių gamtos, nupiešti lietuvių trobą, pakelėj kryžių pastatyti ir bus lietuviškas veikalas.

Tečiau, ne vien lietuvių kryžiuose, bažnytkiemiuose ir lietuvių trobose apsirėškia Lietuvos siela. Reikalavimas gi iš dailininko taip suprasto lietuviškumo yra pasekme pačios dailės nesupratimo.

Koki ten nebutų visokeriopų aistetu ginčai, kad išvedus kokią bendrą definiciją apie dailės vidurinę esybę, atmetę visus mažai skambančius, bet dažnai mažai reiškančius žodžius, turime vienok be ginčų pripažinti, kad dailė (apskritai) yra tvėrimu, todėl ir dailės veikalu galima pavadinti tik tokį paveiklą, kuriame asispindi kokis nors naujas dar nežinomas grožės pasaulis, dailininko jausmu su pagalba magtos pagamintas. Mokslas, o dailė stovi ant visai kitų pamatų, nes kaip pirmas bando dalyką iš nuodugnio ir ačiu rastiems faktams daro išvadas, taip dailininkas duoda vien sintezą įspūdžio, kurį, ar tai reginys, ar religijinis įkvėpimas, ar patriotizmo jausmas, sukelia jo grožė įškančioje sieloje. Tapytojas tad, kamto vienos iš dailės šakų išreiškėjas, negali nei gamtos kopijuoti, nei istorišką (mokslišką to žodžio prasmę) paveiklų daryti, nes jojo uždavinys yra tvirti, tvirti atskirus iki jam nežinomus paveiklus, kaip kompozicijine mintimi, taip ir būdu išreiškimo savotiškus, o savo delybyje užbaigtus ir nuoširdžius.

Ne svarbu yra, kas sujudo dailininko sielos stygas — ar sauleleidis, ar žvaigždžių spindėjimas, ar medelių krumas, nes kiekvienas dalykas per dailininko sielos temperatūrą regimas, savo formų bei spalvų grožę gali pagaminti gražų, keistą, žavėjantį ir visai naują spalvų ir formų pasaulį. Svarbu tačiau yra, kokį įspūdį-padaris žinomas dalykas, dailininką ir kokiū būdu dailininkas tą savo įspūdį išreiškė. Jei bus nuoširdus, o pagal savo tautiškos kilmės turi skonį, skirtingą nuo asmens iš kitos tautos paeinančio, tad ir įspudis bus kitoks, kitame kame to pačio dalyko grožė matys, kitaip irgi išreiškė tą dalyką, o sutvertame veikalė gali būti daugiau lietuvių dailininko dvasios, negu lietuvių kryžiuose ir bakuzėse. Juk vieną ir tą patį dalyką kiekvienas tikras dailininkas kitaip išreiškė, nes kiekvienas žiūrės į gamtą per savo dvasios temperatūrą ir todėl, nors abudu darys vieną dalyką ir abudu išreiškė įspūdį, kurį apturėjo, jų veikalai gali būti nepanašūs viens į kitą, nors podraug savo pamate abudu išreiškė sintezą būdo jų modelio (kas jis nebutų), kuris tą įspūdį pagimdė. Prie tam darbai dailininkų bus tuo artimesni, juo artimesnis yra jų dvasios pasaulis.

Musų nelaimė, lankydami dailės parodas, mes žiurim pirm visko į motyvą, į gamtos šmočiuką, kuriuoju dailininkas pasinaudojo, kaipo modeliu. Ir jei tai reginys mums patinka, kuriuose yra kaip galima mažiau tvėrimo, o kaip galima daugiau fotografiško kopijavimo gamtos. Patinka ne todėl, kad spalvomis, formomis, abelnei imant stiliumi sužavėjo, bet todėl, kad jamė nukopijuotas tokis gamtos fragmentas, kuris yra mums artimas, mums patinka. Nežiurime į veikalą, kaipo į tvarinį, tik kaipo į veidrodį, kuriame atsimuša mus žavėjantis gamtos apsirėškimas. Todėl ir kija dažnai toki dalykai, kad mums patinka todie veikalai, kuriuose yra mažiausia tvėrimo-dailės.

Nitšė pasakoja, kad kuomet klausome muzikos, tai ačiu garsų bangomis pagaminto įspūdžio musų jausmai dažnai sau sutveria reginį, į kurį išžiūrėje nebegirdime tolimesnių garsinių bangų arba jas pritaikiname prie sutvėrto musų jausmais paveiklo. Kitaip sakant sutveriam priežastis, kurios neleidžia apturėti visoje pilnumoje garsų nešamo įspūdžio. Muzikaliai gi asmenys, kurie įsiklausę vien į garsus, pasidnoda visiškai jų įspūdžiui, nedarydami sau atskirų paveiklų-langelių, apturį dažnai taip nepaprastą ir taip smagų įspūdį, kad dažnai jų nervai negali to išturėti.

Tapytas, nelaimė, turi ypač daug tokių pasekėjų, kurie jau pačiam paveiksle daro tuos langiuskus. Žiūrėtojas gi pirm visko į taji langelį žiūrėdamas dažnai nemato tos didžiosios disharmonijos, aštrių spalvinių disonansų, kurie lieka pasiepti ačiu tam langeliui, kas jis nebutų (ar kryžius, ar mergaitė su

gražiomis akytėmis). Reikalavimas iš dailininko tapyto lietuviškų sodžių ar bažnytkiemų yra reikalavimu įvedimo dailėn dar daugiau tų langelių, pro kuriuos žiūrėtojas galėtų matyti savąją gamtą, neatkreipdamas atida ir ne visai nereikalaujamas tvėrimo dailės.

Gi, kaip Leonardo-da-Vinci sako, tapytas yra tvėrimas, sujungtas su tyru gražumu, gimusiu delei trejopos tobulybės: formų (ir spalvų), ajautimo (įspūdžio) ir idėjos. Tapytas, pasakyčiau, tai toji pat muzika, tik tapytojas vietoj garsų vartoja spalvas, ir kaip muzikas su pagalba visokeriopų akordų, garsų harmonijos ir garsinių kontrastų sukelia musų sieloje žinomus įspūdžius, perduoda žinomas idėjas, taip tapytojas spalvų akordais daro tą patį. Ir kaip poetas vos keliais gražiai suderintais žodžiais išsiskia kartais įspūdį, kurio išsiskimui reikalingi butų žieli tomai darbo mokslininko, taip tapytojas vos keliais spalviniais bruožais gali duoti mums begalo stipresnį dalyko įspūdį, negu geriausias spalvuotos fotografijos. Nėra todėl galimu reikalauti, kad tapytojas užsiimtų kopijavimu nykstančių Lietuvos sodžių ir griuvėsių, nes tai ne jo darbas. Jei gi jis duos tik įspūdį, kurį toji sėdyba sukelia, tad tokis veikalas, kad ir darytų dar židesnį įspūdį sėdybos, negu pati sėdyba, tačiau tai visgi bus kitas pasaulis, o ne lietuvių sėdyba (archiologo, historiko ar abelnei mokslininko matimpunkčiu).

Ne neguoliu lietuviškų kryžių, musų sodžių, trobų ir tt., nes tame visame yra pamatas lietuvių stiliumi — jais ir tapytojas gali naudotis savotiško stiliaus beįškanant. Norėjau čia vien pabrėžti, kad ne tik toji dailė, kuri savo tvėrimui paima motyvą iš lietuvių gamtos, bus lietuviška, kad motyvas lietuviškas.

Svarbiausiu dalyku kiekvienoj dailėj yra stilius. Pagal to stiliaus mes atskiriam trobą sodiečio francuzo ar lenko nuo lietuvių, pagal to gi stiliaus kiekvienas vaikiukas atskirs tapytą japonų ar chiniečių nuo europiečių. Tas irgi stilius skiria dailininką nuo dailininko, tautą nuo tautos ir vėl tas stilius rīsa artimus dailininkus tarp savęs, tvėrdamas tokiu būdu mokyklą.

Lietuvių dailininkų tarpe nematome tapytojo, kurio individualizmas būtų taip sustiprėjęs, kad galėtų atsikratyti nuo įplaukų europieškos dailės abelnei, sunku gi norėti, kad dabartinėse tiesiog apvertkiose materialinėse musų dailininkų sąlygose, kuris iš jų galėtų visai užmerkti akis į visumenės keistus reikalavimus ir ant tiek sustiprintų savo individualumą, kad sutvėrus atskirą stilių. Kuomet gi tie laikai ateis ir gims savotiškas stilius, jame matysime apsirėškusį lietuviškumą dailėje.

Tad vietoj reikalavus iš dailininko, kad tapytų Lietuvos gamtą, turime vardan dailės lietuviškumo šaukti:

— Nekopijuokite vien musų trobų, griuvėsių, miškų, nes tą viską galime matyti Lietuva apėje, o vaikiuoms fotografijas palikę. Duokite gi mums neregėtą grožės pasaulį, kurį jūsų nuoširdus lietuvių dailininko jausmas pagamįs su pagalba individualės spalvų, formų ir atjautimo kompozicijos!

(„Liet. Žinios“.) J. Vienožinskis.

Washington Irving.

RIP VAN VINKELIS.

Kiekvienas, kuriam tik teko keliauti upe Hudsonu, be abejo, atsimeina Kaatskill'ų kalnus. Tai yra gimininga šaka didžios Appalachianų šeimynos, kuri tiesias nuo upės plačiai ir vakarus, iškilniai pasikeldami ligi tinkamo augstumo bei viešpataudami vi soje aplinkėje. Kiekviena metų laiko permaina, kiekviena oro atmaina ir net kiekviena dienos ylandu sutveria tulą permainingą magiškose spalvose ir priduođa išvaizdos formų kalnams, kuriuos geros tos aplinkės žmonelės, iš toli ir arti, skaito neklaidingais barometrais. Kuomet oras yra giedrus ir ramus, tai jie apsisupa, apsidengia mėlynais bei purpuriniais dažais ir brėžia giedran vakarinis dangun drąsias konturas; kartais gi, kuomet visoje akimatoje neregėti nė vieno debesėlio, jie apsikarsto pilkų miglų nuometais, kurie sauleleidžio spinduliuose tviska, žėri, tarytum garbės vainikas.

Pastėnyje tų pasakiškų kalnų keleivis galėjo patėmyti skystus dumus kilančius, besiraitančius ir viršų iš kaimo, kurio gontiniai stogai žėrėjo pro medžių tarpus ant paž rūbeniaus, kur melsvos augstūnų varšos ištirpsta šviesiai žaliuose laukų regniuose. Yra tai mažas, labai gilios senovės kaimelis, įkurtas Hollandijos kolonistų provincijos laikų pradžioje, prieš pat garbingos atminties Petro Stuyvesanto (amžnia atilsi!) valdžios prasidėjimą. Prieš keletą metų riogsojo tenai dar keletas tų pirmųjų ateivių namelių, statyti iš mažų, geltonų plytų, kurias atgabeno iš Hollandijos su langinyčiomis, smailiais stogais, papuoštais vėjo rodyklėmis.

Tame pačiame kaimo vienoje tų minėtų lušnų,

kurios, tikrą tiesą pasakius, buvo pusėtinai apgrūvė ir blogų orų pribaugtos, gyveno nuo senų laikų, kuomet visa šalis dar buvo Anglijos provincija, prastas bet geros širdies žmogelis vardu Rip Van Vinkelis. Jis buvo ainiu tų Van Vinkelių, kurie taip plačiai skambėjo anais karžiškiškais Petro Stuyvesanto laikais ir dalyvavo tų laikų karionėse, padėjo jam paimti tvirtovę Christina. Tačiau maža buvo jame to bočių karingumo. Kaip augščiau paminėta, jis buvo prastas, geros širdies žmogelis; beto, jis buvo labai taikus kaimynas bei paklusnus, užužtas vyrelis. Labai galima, kad ta pastaroji ypatybė buvo priežscia jo dvasios nuolaidumo, kas kėlė jį žmonių akyse; tie vyrai, kurie svetur žinomi, kaipo per dėtai lipšnus ir taikus, dažnai namie yra po barninų moterų disciplina. Tokių būdas be abejo buna puikiai iškarštas ir iškedentas naminių vargelių karštuve; abelnei imant, keliolika smagių patarimų nuo pečiaus kopturo daugiau reiškia, negu viso pasaulio panokos mokančios kantrybės ir atsidavimo likimui. Iš tos tai priežasties rėksnė pačiuė, iš nekur riu atžvilgių, gali būti laikoma vidutiniška palaima, ir jeigu gi iškrujų taip, tai Rip Van Vinkelis gausiai buvo apdovanotas tomis malonėmis.

Tatai žinoma, jog jis buvo mylimas visų gerų to kaimo kumučių, kurios, kaip paprastai ilgaplaukė lytis, dažnai įsikidavo į šeimyninius kivirčius; ir kuomet tik jos vakarais pasinekučiuodavo apie tuos dalykus, visumet suverdavo kalte ant damos Van Vinkelenės. Kaimo vaikai taipgi jį labai mylėjo ir pamatę jį ateinant klykaudami bėgdavo jį pasitiktų. Buvo už ką jį ir mylėti, nes jis drauge su jais žaidavo, jiems žaislų pridarydavo, išmokindavo lėkdinti rekečius, liokė lošti ir papasakodavo daugybę ilgų pasakų apie baidyklės, raganas arba indijonus. Kuomet tikrai jis vaikščiodavo po kaimą darydamas klastas, jį lydėdavo buriai vaikų, įsikabindami į skvernus, susikorusių ant kupros ir drąsiai krečiančių su juomi begales visokių šposų, nė vienas šuva neamtels ant jo, nes visa aplinkė gerai jį pažinojo.

Viena didelė Ripo budo paklaida, tai purtymasi nuo visokio naudingo darbo. Ta yda negalėjo paeiti iš stokos stropumo arba kantrybės kadangi jis budavo, kai prikaltas, išsėdės per visą mielą dienele ant šalto akmens bestyrius meškerkotį, lyg totoriaus ragotinė, ir kas įdomiausia, niekuomet neišgirsi jį nupeikiant blogą giliukį, nors nepaakintų jo nė vienas meškeris trukterėjimas. Budavo vėl plunks jįsai išstias valandas per girias ir balas, kalnus ir klionius su šautuvu, kad nušovus keles voveres ar laukinius balandžius. Jis niekuomet neatsisakydavo pagelbėti, kad ir būriausia darbe ir budavo pirmas su savo pasakėlėmis kiekvienoje trokoje — prie lukštenimo indijoniškų kukurazų bei tvėrimo akmeninių tvorų; kaimo moterėlės taipgi pasikiviedavo jį pas save, siūdavo su įvairiais reikalais arba duodavo atlikti tokiuos darbus, kurių jį mažiau paklusnų vyrai neatlikdavo. Žodžiu sakant, Ripas visuomet buvo pasirėngęs atlikti bile kieno reikalus, bet tik ne savo; rupintiesi savo reikalais, prižiūrėti savo ukį skaitė negalimu daiktu.

Tiesą pasakius, jįsai sakydavo, kad neverta dirbti ant tokio kaip jo ukis; istikro tai buvo prasčiausias žemės sklypelis visoje aplinkėje; visame jo ukyje nieko nebuvo svietiško; nežiurint jo besistengimo viskas krypo blogon pusėn. Tvoros nuolatos griuvo, virto; jos karvė arba pradingdavo kur, nuriogindavo už kelinto kalno, arba atsidurs į kieno kopustus; visokios piktžolės niekur taip sparčiai neviso ir taip nebujojo, kaip jo dirvoje; kaip tik jis pradėdavo kokį lauko darbą, tai lietus, lyg kieno užsiūstas, visados jį sugaišindavo. Ir taip bevaldant jam tėvo palikimą margas po margo dilo kol teliko vos tik geras daržas, bet ir tas pats buvo baisiai apaleistas ir nualintas.

Jo vaikai, taipgi buvo apskurę ir išdykę, nes niekas jais nesirupino. Vyriausias jo sunus Ripas, berniokas visiškai į tėvą atsigimęs, išrodė tikrai paveldėsiąs visus tėvo papročius su senais jo skarmalais. Per dienų dienas, kaip kumeliukas, budave sekioja jis motiną, apsvilkęs nunešiotomis, plačiomis tėvo buksvomis, kurias jis su viena ranka laikė pakelęs ir viršų, kaip moteriškė šlapiam laike savo andaroką.

Nežiurint visų tų gyvenimo keblumų Rip Van Vinkelis buvo vienu tų laimingų mirtinųjų, kvaičių, gerai pateptu upu, kurie lengvai praleidžia pasaulio nuotikius, valgo pyragą arba įnodą duoną, kurios įgijimui nereikia pridėti daug truso nė daug mintų nereikia, ir geriau badu miršta turėdamas kapeiką, negu kad dirbti už rublį. Jeigu jis butų buvęs vienas sau, tai švilpandamas butų leides dieneles visiškai patenkintas; bet jo pati nuolatos yzdavo į jo ausis už jo tinginavimą, jo nepaisymą ir kokią pragaištį jis neša savo šeimynai. Ar tai rytas, pusiaudienis ar naktis jos liežvis barškėdavo ir plečėdavo be jokio pertukio ir ką tik jis nedarydavo viskam pritarėdavo jos skardus balsais. Į visus tokius užmetinėjimus Ripas vienokiai atsakydavo, kas

su laiku virto jo papročiu. Patraukys, budavo, pečiai, palinguos galva, pakels į viršų akis ir nė žodžio netars. Toks jo pasielgimas dar labiau sukeldavo pačios pyktį bei iškalbumą, kurio negalėdamas pakęsti, susikuopinęs savo įjegas, traukdavo iš grįčios, kaip paprastai daro vištų užkapoti vyrai.

Vienintėlis Ripo draugas tuose namuose buvo jo šuva Vilkas, kurį mažiau kajojo, kaip ir jo poną, nes poni Van Vinkelenė skaitė abu tinginiais, net piktai žiūrėdavo į Vilką, kaipo priežastį pone išklaidino. Istikrųjų gi, sulig ypatybių pritinkančių geram šuneliui, Vilkių vargu butų galima manyti ant kokio kito kudliaus, jis atsižymėdavo savo drąsa ir žvalumu, girioje — tačiau jokia drąsa negali atsilaikyti prieš niekuomet nenuilstantį ir ant visų užsipuldinėjantį moters liežuvį. Kaip tik Vilkius įžengdavo į grįčią jo skiauterė nusivirdavo, uodega žemyn nusileisdavo arba tarpkojin ją įbrukdavo; baimės apimtas slankiodavo pasuoliais, nuolatos žvairakia pažvelgdamas į ponį Van Vinkelenę ir kaip tik jinaį prisartiindavo prie šlutos ar prie samtie, tai jis nieka nelaukęs, unksdamas sprukdavo prie durų.

Rip Van Vinkelio ženybinis gyvenimas su kiekvienu praėjusiu metu ėjo blogyn; nieko tame neįstabaus, nes žinoma, jog senatvė nesušvelnina smarkaus budo, o ilgas ir aštrus liežvis bevartojant labiau galandasi bei pasiaštrina. Per gana ilgą laiką jis suraminėdavo save, išgintas iš namų, susidragaudamas, susijungdamas vienon draugijon su to kaimo išminčiais, filosofais ir kitais dykadurniais, kurie laikydavo savo susirinkimus ant suolo prie mažos kaimo smuklės, papuoštaus rausvu Jo Malonybės Jurgio III portretu. Čion sėdėdavo pavėsyje ilgomis, tingiomis vasaros dienomis kalbėdavosi apie kaimo pletkus, arba pasakodami apie nieką begalo ilgas pasakėles. Bet kartais ir diplomatu butų būvę gera pasiklausyti tų nuodugnių diskusijų, kokios kartais tarp jų iškildavo, kuomet išnetyčių jie sugriebdavo į savo rankas nuo praeivio kokį seną laikraštį. Su kokioo rimtumu jie klausydavo ir įdomavo to laikraščio turinį, kai skaitė Derrickas Van Bummelis, mokytojas, linksmas, nedidelis, pamokytas vyrukas, kurio nenugązdino nė didžiausias iš žodynų paimtas žodis; ir kaip išmintingai jie atsineidavo kiekvienan atsitikiman, kuris prieš keletą mėnesių buvo atsitikęs.

Didžiausią įtekme turėdavo tose sueigose Nikalajus Vedderas, to kaimo patriarchas bei tos smuklės savininkas, kuris per dienų dienas, išpat ryto sėdėdavo ligi nakties prie savo karčiameles durų ant suolo ir pasijudindavo ti tiek, kad pasisilėpti nuo saulės, įlyst į pavėšį išsikreivojusių kaštono; tame sarvo slankiojime jis buvo taip neatmainingas, kad pagal tai kaimynai įspėdavo kelinta valanda ir taip teisingai, kaip pagal saulinį laikrodį. Kas tiesa, tai ne melas — jis labai retai kalbėdavo, bet vieton kalbos be pertrukio dumdavo pypkį. Jo pasekėjai (nes kiekvienas didis žmogus turi savo pasekėjus), nors jis ir nekalbėjo, gana gerai jį suprato ir žinojo jo nuomones. Kuomet tikrai kas nors, kas buvo skaitoma ar pasakojama, neptikdavo jam, tai jįsai smarkiai pradeda papėsti ir leidžia dumų debesius; bet kuomet patikdavo, tai jis įtraukia giliai dumų ir pamažėlin leidžia iš burnos permatomus dumų debesėlius; kartais gi, svarbesniuose atsitikimuose, paleisdavo pypkį iš dantų, tegu sukasi patinkamas kvapnis apie nosį ir rimtai linguodavo galva tuo išreiškdamas, kad jis visiškai tam pritaria.

Net ir šis tvirtovės nelaimingąjį Ripą jo pati visiškai išginė, kuri budavo užplūs iš nežinių, kai vėsula, ant ramaus burelio, koliodama visus be skirtumo; net ir toksai augštas asmuo, kaip Nikalajus Vedderas, buvo drąsiai ir atvirai užkliudomas to liežvio ir ji išmetinėdavo, kad jis išmokinęs jos vyrą tinginaiuti ir kitokių ipročių. Šitokiu savo pasielgimu bėdina Ripą jį išvėrė beveik iš kantrybės. Idant pabėgti nuo ukio darbo ir nuo pačios riksmų bei šukavimų, jis pasiimdavo šaudyklę ir eidavo į girią. Ten išėjęs budavo atsėdęs po medžių, išsitrauks iš kišenės plutgalį, dalinasi su Vilkiu iš pusės ir raminaisi su savo sunknais kinkimo bendru. „Vargšas Vilkius“, sakydavo jįsai, „tavo poni verčia tave vesti tikrai šunišką gyvenimą bet tu vis delto nepaisyk, mano kudliuk kol aš gyvas busiu tu visumet turėsi draugą ir užtarėją.“ Vilkius budavo pamastaguos uodega, linksmai pažvelgs savo ponui į akis, ir jeigu šuva gali atjausfi, tai aš tvirtai tikiu, kad atjautė šį skandų likimą visa savo širdžia.

(T. b.)

Vertė Pasaulio Vaikinkas

Mikas: — Aš girdėjau, kad jūs gavote laiška nuo brolio?

Petras: — Taip, aš gavau.

Mikas: — O ką jis ten rašo?

Petras: — Nežinau, nes neatidariau to laiška.

Ant konverto buvo atspausa: Please return in 5 days (meldžiu sugražinti per 5 dienas), todėl aš ir pasiunčiau jį atgal.

platus teisėmis ir plačioji visuomenė, taigi tas sunašmas Dumos atmetas, nes valdžios šalininkai nemanė, kad rinkimus kitaip sutvarkius, jie neapklintų Dumon. Tiesa, tekdavo ir šioje Dumoje išgirsti net ir iš valdžios šalininkų kartais nepatenkinimų š dabartinių valdžios žingsnių. Tas nepasitenkinimas ypač apsi-reiškė, kada biudžetą svarstydama Duma savo nutarime papeikė visos vidurinių reikalų (polici-jos) ministerijos politiką. Tas pa-peikimas, buvo tai, žinoma, „prie-telių“ perspėjimas vyriausybei, kad taip varžyti kiekvieną žmo-gaus žingsnį negalima, kad tokiu būdu sukeliama prieš save ir ra-miausias žmones, todėl taip dary-ti neišmintinga esą. Beto buvo dešinėsis Markov'as 2-sis pasakęs iš tribunos finansų (pinigų) mi-nisterijos atstovams, kad „vogti negalima“. Del tų žodžių buvo austrėikavę visi ministrai ir ne-lankė Dumos posėdžių, kol Duma neatapsirašysianti jų. Bet paaiš-kėjo, kad Markovas taip išsita-ręs tik delto, kad finansų minis-teris Kokovcevas atsiaakęs sušėl-yti kokią tai abejotiną Markovo šalininkų įstaigą, kadangi tas išsi-šokimas turėjo labiau asmenišką pobūdį, todėl kitiems atstovams, kad ir užjaučiantiems vyriausy-bę, nebuvo kaip įsikšti ir atsi-prašyti ministerijai, užtat minis-teriai ligi Dumą paleisiant nebelan-kė jos posėdžių. Bet tai vis tokie „nesusipratimai“, kurie ir kiek-vienoje šeimynoje atsitinka. Tai-gi dar atkartojame, kad jokio stambesnio įstatymo, kuris būtų naudingas plačiajai darbo žmonių masiai Duma nepatvirtino. Tvir-tinant gi smulkiuosius įst. suma-rymus, Dumos didžiomas (val-džios šalininkų) darbas galima sakyti apsi-reiškė snaudžiant ir žiovaujanč.

II.

Dumos paklausimai.

Idomiausia Dumos darbų da-bris buvo, kaip ir visados, paklau-simai vyriausybei del įvairių ne-teisotų jos čiauninkų pasielgi-mų. Kairieji atstovai, negalėda-mi praveisti demokratiškų įst. sumanymų bent seka vyriausy-bės darbus ir prižiuri, kad bent dabartinės žmonių menkutėlės teisės nebutų vyresnybės nieki-amos. Besvarstant šiuos pa-klausimus ne sykį vyriausybė pasirodė nebegalinti paslėpti sa-vo tamsių darbų. Besvarstan-t paklausimą del neteisotumų rinkimuose, pasirodė vyriausy-bės, pradėdant nuo vid. reikalų ministerio ir baigiant sargybi-niais, savavališkas kišimos į rin-kimus, kad tik pravedus sau tin-kamų atstovų. Paklausime del Lenos darbininkų skerdynių pa-aiškėjo, kaip vėl toji vyriausybė, kuri turėtų žiūrėti tvarkos ir gy-ventojus mokinti prisilaikyti į-statymų atvirai padėjo Lenos aukso kasyklų fabrikantams akriauti darbininkus ir paskui parengė net tų darbininkų sker-dynes, kur buvo užmušta apie 200 darbininkų. Toliau Peterbur-gio vienoje gimnazijoje buvo areštuota ir pasodinta kalėjiman susirinkusieji mokiniai, kad pa-giems vieniems be mokytojų pa-silaikyti — pasilavinti ir savo reikalus apsvarstyti. Paklausime del šio dalyko paaiškėjo, kad švietimo ministerijai rupi ne jaunųjų tikras apšvietimas, bet tik paklusnų pavaldinių pa-darymas. Pagalios buvo svarsty-ti paklausimas ir apie gubernat-terų įsakymus del pasileidėlių (chuliganų). Čia vėl paaiškėjo, kad vyriausybė negali kovoti su pa-leidėliais, pati nepildydama

įstatymų. Tokių ir panašių pa-klausimų buvo svarstyta devy-nios galybės. Kitų šalių parla-mentuose (dumose) tiek daug paklausimų vyriausybei nebuna, nes ten valdžia buna paprastai parinkta iš parlamento atstovų didžiomas šalininkų ir ten val-džia tokių ir tiek prasizengimų prieš savo šalies įstatymus nepa-daro, kitaip ministerius tuojau atstato; pas mus gi to nėra.

Valstybės biudžeto svarstymas.

Keliais žodžiais noriu dar pa-minėti biudžeto svarstymą Du-moje. Pradėjus svarstyti įplau-kų ir išlaidų sąmatą, atstovų dar-bas Dumoje lig ir atgijo. Reikia atminti, kad vyriausybė kiekvie-ną rudenį sustato sąmatą (kaip ir planą), kiek ateinančiais me-tais tikisi surinkti mokesnių ir kiek žada išleisti „valstybės rei-kalams“ pinigų. Tą sąmatą ap-svarsto ir Duma. Ji gali tą sąma-tą sumažinti arba padidinti sulig savo nuožiuos. Nors iš Dumos ta sąmata eina į Valst. Tarybą ir ten ją vėl svarsto: didina ar-ba mažina, o paskui tam tikra išskirtoji iš Dumos ir Tarybos narių komisija sutauko judviejų nuomones, vienok vyriausybė stengiasi, idant jos paruoštoji są-mata būtų patvirtinta ištais. Sąmatą svarstant valdžia pasiro-do nuolankesnė, kad tik jai duo-tų tiek pinigų, kiek ji pageidau-ja. Bet užtat atstovai, pasijutę tada lig galingesni, turi progos apsvarstyti visos vyriausybės po-litika, visų ministerijų darbus ir nurodyti jai, kas taisytina. Šį pa-vasarį sąmatos svarstymas ėjo greitai, nes skubinosi, norėjo bu-tinai iki vakacijų šitą darbą pa-baigti. Opozicija, ypač kairieji atstovai (darbo kuopa ir soc. demokratai), plačiai išrodinėjo vyriausybės pragaistingą politi-ką, slėgiančią visus Rusijos dar-bus žmones. Balsuojant gi kairie-ji (darbo kuopa ir soc. dem.) pa-sakė: „kol vyriausybė varys to-kią pragaistingą politiką, jai ne-galima duoti nė skatiko“, ir bal-savo prieš visus ministerių sąma-tas. Kiti gi „ramioji opozicija“ (kadetai, progresistai) nors ir papeikdavo valdžios politiką, bet sąmatų didžiumą patvirtinda-vo.

Ar verta balsuoti prieš biudžetą.

Lyg ir kila klasimas, ar gerai daro kairieji atstovai, taigi ir musiška — g. Keimis ir Januš-kevičius, balsuodami prieš visas sąmatas. Žiūrint tik paviršium lyg išrodo, ka, sakysim, negalima balsuoti net prieš vid. dalykų ministerijos sąmatą, pav. polici-ja užlaikyti, nes juk be policijos, kad ir blogos, apsieiti šioje ga-dynėje negalima. Bet čia reikia susiminti, jog atstovai, balsuo-dami, kad neduoti kokiai-nors ministerijai pinigų, tuomi nerod-ko, buk tos ministerijos įstagos visai nereikalingos. Anaipat! Bet žiūrėkime, kas būtų jeigu Duma nepatvirtintų, neduotų vyriausybei pinigų, t. y. atmetų visas jos pasiulytas sąmatas. Pir-mą sykį atmetus, pagal įstaty-mų vyriausybė naudojasi praė-jusių metų sąmatomis, t. y. ren-ka mokesnius ir daro išlaidų tiek, kiek pernai, be jokių per-maimų. Vadinasi, visų ministeri-jų įstagos veiktų ir toliau. Jeigu ir kitiems metais Duma vėl nepa-tvirtintų visų sąmatų, tada vy-riausybė nebeturi teisės nei rink-ti mokesnių, nei daryti išlaidų, vadinasi, turėtų sustoti veikusios vyriausybės įstaigos, turėtų su-stoti visos valstybės gyvenimas. Bet to niekados nebus, nes arba

vyriausybė paleis tada Dumą, arba Duma paimtų į savo rankas visos šalies valdymą, išskirdama iš savo tarpo tam tikrą vyriausy-bę. Rusijoje, žinoma, vyriausybė tuoj paleistų Dumą. Bet kitą Dumą būtų dar drąsėnė ir vėl atmetų sąmatas, šią Dumą vėl prisieitų paleisti, kita šaukti ir tt. kol Dumai nebenušleidžiant vyriausybė turėtų nebešaukti jos visai. Bet tada, užsienio bankie-riai nebetiktų vienai Rusijos valdžiai ir Rusijos gyventojai būtų labai suerzinti ir galėtų kil-ti tiesiog revoliucija. Taigi visai be Dumos vyriausybei beveik ne-galima apsieiti, todėl vienas ke-lias bebūtų jai — taikintis su Duma ir reikalui prieš jį net nu-sileisti prieš ją. Tokiu būdu gal-ėtų būti išvengiama net staigių politikinių perversmių, revoliu-cijų. Tokia tai reiksmė atstovų balsavimo prieš biudžetą (sąma-tą).

Ką gi mes matome dabar? At-stovų didžioma atėję į Dumą tik delto, kad pati vyriausybė taip sutvarkė rinkimus, kad jie gal-ėtų būti išrinkti, tie, žinoma, visados tą valdžią ir stengiasi palaikyti ir visados už biudžetą balsuos, taip kad biudžetas šiojioj Du-moj niekados nebus atmetas. Bet imkim opoziciją. Kodel ra-mioji opozicija (kadetai ir pro-gresistai) balsuoja už biudžetą. Delto, kad ir jie nesijaučia tiek tvirtais, kad galėtų stoti atviron kovon su vyriausybe ir delto, kad jie savo pažiūromis savo numa-nymu netaip labai ir piktinasi dabartine vyriausybės politika ir jos darbai. Bet demokratijos (valstiečių ir darbininkų) atsto-vai, griežtai pasmerkdami dabar-tinės vyriausybės pražūtingą darbo žmonių politiką ir turė-dami omenyje, kad už jų pečių stovi skaitlingiausiai ir tvir-tiausiai visuomenės sluogsniai, balsuoja prieš tai, kad duoti pi-nigų į rankas darbo žmonėms priešingai vyriausybei, nors tie pinigai ir būtų skiriami valsty-bės reikalams, t. y. balsuoja prieš biudžetą.

P. St.

„Liet. Uk.“

Andrejs Upits.

Nedėdienis.

(Užbaiga.)

Prie kinematografo durų jau degė raudona lempa. Mergaitės pradėjo žiūrėti į sukabinėtas lan-guose afišas — ten matėsi Šerlokas Holmsas su ištietu revolve-riu ir plačiai išplėstomis akimis, baletininkė trumpučiu andarokė-liu ir kitoki gražumai. Brėmas greitai kaž-ką sugalvojo — jis pa-kvietė mergaites ir ėjo į vidų. Su-prantama, su žmona jįsai nekal-bėjo ir jos pakvietė, bet jįsai, ka-dir nekvieta, pasiputusi lipė pas-ku.

Susėdo trečioje eilėje, beveik pas patį ekraną. Pro uždengtus langus dar skverbėsi vidun šviesa, paveikslai nepatinkamai mirgė-jo ir vargino akis. Bet gražu bu-vo pasižiūrėti. Kai žulikai ir de-tektivai šaudėsi ir peiliais badė-si, Brėmas visiškai įkaito ir susi-judino, vieną paragino, antrą su-koliojo ir gyvenno su jais sykiu. Kai generolo žmona su savo jau-nikiu bučiavosi, jįsai taipgi taisė lupas ir laižėsi, bet kai pasirodė Paryžiaus kafešantana šokikė, jįsai pliauškinio liežuvio, sprikerė-jo kelius sprigėčius, tyliai juokė-si ir galų gale įgnybo Fridai į k-o-ją, kuri susilaikydama suklykė ir pradėjo juoktis. Bet kuomet pradėjo rodyti Senojo Heidelber-

go apielinkės vaizdas, Brėmas su-žiovalo ir išėjo laukan.

Per pusiau atitrauktos portejeros plyšį jis senai jau matė šoni-nėje salėje palei sieną eilėje sudė-tų spintelių su dviem akimi, prie kurių vienas tai kitas prisėdo ir jas patėmyti ir kas-nors gero jo-se turėjo buti... Penkias kapei-kas reikia įmesti... Gerai. Jis įmetė penkias kapeikas, atsisėdo ir pradėjo traukyti tam tikrą prietaisą. Nieko čia tokio išy-maus nebuvo. Tegu — pamėgis prie antros. Aa — tai visai kas kita... Ki, ki, ki! Skubina! Brė-mas traukė prietaisą ir labai gailė-josi, kad taip greitai pasibaigė. Greitai prisėdo prie kitos. Bet nebeturėjo penkkapeikių. Pasi-šaukė patarnautoją ir išmainė dvidešimtis kapeikų... Ki, ki, ki! Veidai pradėjo kaisti, savotiški šurpuliai bėgo per kaulus...

Saiga iš didžiiosios salės pradė-jo eiti laukan publika. Tuč tuojau prie jo prisitartino Klarutė ir lenk-damosi žiūrėjo tėvui per petį.

— Tėte, į ką tu čia žiuri? Ar gražu? Aš irgi noriu...

Jis nustumė mergaitę, sukosė-jo ir atsistojo.

— Tai ne vaikams žiūrėti... — Paėmė Klarutę už rankos ir skver-bėsi prie durų. Ir vėl pyko, kad jį sutrukdė ir nedaleio užtekti-nai pažiūrėti, norėjo tam vartiu-kui užduoti kartą taip, kad. Bet visgi susivaldė. Visa tai, ką vos tik matė stovėjo prieš akis. Ei-damas rimtai mąstė, kaip čia na-mo parėjus pameluoti — ateiti ki-tą kartą ir peržiūrėti visas ligi pat galo. Porą kartų pakraipė pečius taip, kai pirtyje, kuomet užpila karšto vandens.

Bet kai atsidurė pas Kivulio alinę, tai toliau nė žingsnio ne-bežengė. Rods, kad jis visą ištisą dieną būtų apie tai mintijęs, tik-tai delto, kad čia atėjęs. Nežiurint kas atsitiktų, jis turėjo užėiti į alinę. Jeigu žmona prie jo kibtų, jis tikrai jai drožtų — ištolo jis jos neketė. Jeigu duris būtų uždarytos, tai jis jas išlauktų. Ji-sai dabar buvo pasirengęs visą namą sugriauti...

Užlipęs ant laiptų, jįsai dar at-sisuko.

— Jūs galite lipiti augšty. Aš turiu čia dar užėiti ir užmokėti Kivuliu už butelį kvaso ir alaus. Žmona nė nemanė prie jo kib-ti. Ji dar vis pyko ir demonstra-tiškai ėjo į savo vartus.

— Eik, meldžiamasai, eik. Dar pakaktinai neprisiprogai.

Brėmas piktai nusispyjovė ir ėjo į vidų.

Alinėje buvo pusėtinas žmonių burys. Visi pirmutiniojo kamba-rio stalukai buvo užimti. Dugne girdėjosi biliardo bolų barškėji-mas. Kivulis išsivilkęs sukinėto-si už bufeto. Rozalijos nesimatė. Brėmas paviršutiniai pasisveiki-no su artimais pažįstamais, bet kalbėti su jais nekalbėjo, net ne-girdėjo gerai, ką jam sakė. Priėjo prie bufeto ir pasišaukė buteliu-ką „merceno“. Gėrė ir žiūrėjo pro duris į dugną. Gėrė ir ne-galėjo gerai nuryti. Visiška ne-juto alaus skonio.

— Panelė... Rozalijos nėra! — klausė jįsai vos pajudindamas sustingusį liežuvį, kreipdamas vėdą instinktivon šypson. Bet Kivulis tuo tarpu traukė korką ir todėl negirdėjo jo paklausos. Nu-metęs dešimtis kapeikų ant bufeto, Brėmas ėjo dugnin kambarin. Ir labai stebėjosi, kad iš to vieno buteluko visiškai pasigėrė. Kojos krypo į šalis, galva užė, palei akis bangavo ukai.

Tuojau už slenkisno galėjo ma-tyti slankiojančias biliardo: laz-das. Bolės barškėdamos ritosi

biliardo stalu. Kaž-kur, priešais ar užpakalin kas tokis juokėsi. Bet jįsai tai nekrepė domos. Ji-sai matė tik, kai kairėje pusėje, žrumpo, tamsaus koridorio gale prasivėrė duris. Šviesioje vietoje akimirksniu sumirgėjo variniai indai, lentyna prikrauta įvairiais baldais ir rusvas koklinės kros-nies kampas. Bet ir jįsai jįsai nekrepė domos. Šviesioje vietoje jįsai pamatė Rozaliją su dviem to-rielkom — viena vienoj kita įto-riankoj. Matė tai tik valandėlę — duris užsidarė ir tamsiam korido-riuje nieka nebegalėjo įžiūrėti. Tečiau jįsai matė augštai susu-kuotus rudus plaukus ir ligi al-kunių paraitotas rankoves bei sto-ras rankas, kurios gražiai spindė-jo prieš baltąją fajanso šviesą. Išskėtęs rankas nuo vieno kori-doriaus krašto ligi kito, svyravo jįsai priekin.

— Rozalija... panelė... — kuž-dėjo jįsai ir sustojo su ja tams-oje susitikęs. Pastovėjęs akimirks-nį, griuvo ant jos ir visu savo ugiu prispaudė ją prie sienos. Negirdėjo, ar jįsai sakė ką, ar ne, nesuodė biaurios cibul-lių soso kvapties, nejuoto, kai iš pakreiptos torielkos liejasi ant šalbiernos skysti-mas ir šiltai sunkiasi prie pilvo. Kaž-kas kitas buvo paėmęs savo galėn jo jausmus, kaž-kas kitas judino jo sąnarius. Jo sugniauž-tos, godžios rankos pamažėliu slinko į viršų, įsikabino į pašones, sučiuopė stiprius, apvalius pe-čius, perėjo per juos ir prisilietė prie karšto, drėgno kaklo. Šil-tas kvapas tvino ant jo veido, plau-kai kuto lupas, — jis nič nieko nejautė, lenkėsi tikta aičiau, gi rankos dar kaž-ko jieskodamos slinko toliau.

Bet staiga jis pajuto, kad už-kapalyje temsta. Kas-nors turė-jo atsistoti į tarpdurį — ir jįsai žinojo, kas tai buvo. Tuojau jįsai atsiminė, kad pas jį pasiliko rak-tas ir kad žmona bus atėjusi. Ne-žinia, kaip tai atsitiko, bet jįsai juto, jog pasiliko pats vienas, jog rankos sunkiai atsirėmė tuš-čion sienon. Nežinia kodėl, bet jįsai pradėjo svyruoti linkon durų.

Pakol dar ėjo per pilną žmonių, kurie garsiai kalbėjo, alinės kam-barį, tol nieko jįsai negirdėjo. Jo ausyse šlamėjo, šniokštė ir užė. Bet kaip tikta išėjo į tamsią gat-vę, kuria vaikščiojo buriai žmo-nių, jis išgirdo, jog žmona eina paskui jį ir koliojasi. Koliojasi ir verkia, verkia ir koliojasi. Ir kaip dar kolioja! Su kiekvienu žingsniu Brėmo galva prasibaivė. Kai įkaitintos adatos žmonos žo-džiai smigo į smegenis. Kiaule, gyvuly, begėdi... tie tai buvo dar šis geresniųjų, vidutiniųjų kolioji-mo žodžių! Visą atsitiktimą jįsai paskelbė žmonėms, kurių buvo pilna gatvė. Kivulį ir jo tarnai-tę, alinę ir visą gatvę, lyg pamaz-gomis apleistė.

Brėmas nė nemanė pasipriešin-ti. Suprato jis tečiau, kad jo garbė ant visados palaidota, jog kaip tik įspruks į savo kiemą, ku-ris buvo už dvidešimties žingsnių, prieš visus kaimynus nebedrįs nė akių pakelti, bus jų pajaukiamas, nieko nebeapagalbės nė jo pikė šalbiarka, nėgi meisterio pagelbi-ninko ranga. Betgi labai nuosta-bu, kad ant žmonos nepyko. Py-ko jįsai ant kaž-ko kito. Bet pas-gerai nežinojo, delko. Rodėsi jam, kad jįsai jįsai pažėmė, lyg kad būtų jįsai apvogusi. Jis kaž-ką pražudė, ko niekuomet ne-beatgaus. Pasięktas, čia pat iš-rankų ištranktas tikslo jausmas augo ir plėtėsi. Biauirus, niekuo-met dar nejaustas pasipiktinimas kilo jame prieš savo žmoną su jos

odine juosta ir išlūžusiu dančiu. Jis ją galėtų pasmaugti... Su ko-ja paspirti, sumindžioti...

Kai iš apačios metami akmenė-liai, ant laiptų ir koridoryje puolė žmonos koliojimo žodžiai. Brė-mas patsai nebutų susival-dęs, bet kas kitas sulai-kė jo rankas. Suturėtas gaš-lumo jausmas, augantis pasibiau-rėjimas, pyktis niekuo būdu ne-buvo suvaldomi. Kai banga įme-tė jį į grėčią. Kojos dar neklausė, bet galva buvo stebėtinai blai-va.

— Nutilk tu, bob! — staiga suriko jįsai ir pasikėsėjo. Bet žmona pagrėbė šepetį, kurio va-lo drabužius ir ištiesė, pasirengusi su juo susikirsti. Brėmas nusi-gando. Tasai įnagis, nežinia ko-dėl, jam išrodė labai baisiu.

Frida baisiai suriko ir siekė į viršų bei griebė tėvo ranką. Kas tai lyg įgylė jam. Paleido buk-liu vingiu ranką žemyn ir drėgnu, sunkiu delnu sudavė mergaitėi per burną. Puolė jįsai tylėdama sunešiotų drabužių gurban, bet tuč tuojau pradėjo alsuoti, rysty-ties ir spjaudyti. Klarutė ėmė garsiai verkti. Sudavė jįsai ir jai, truputį lengviau, patraukė dar už-kašos ir užstūmė ant Fridos. Pa-skui sutrepėjo į grindis bei suri-ko: nutilkite! na! — visus kai glindas išmusė. Įbėgo į kam-barį ir užtrenkė duris.

Nusivilkio švarką ir nusviedė palei kresę ant žemės. Atsisėdo į lovą ir nusitraukė vieną kamašą. Bet kito traukti nenorėjo. Įvir-to augštinėlės, išsitiesė ir tuo-jau kai užmuštas užmigo.

Virtuvėje talaškavo po vandenį, spjaudė ir keletu balsų tyliai verkė.

Brėmas drūčiai miegojo. Bet ir miegant nuo jo neatsitraukė nuovoka, kuri sakė jam, kad la-bai blogai praleidęs nedėdienį.

Vertė Jul. Baniulis.

Pranešimas.

Budamas dar Peterburge ir Lie-tuvoje gaudavau iš Amerikos lie-tuvių daug laiškų su užklausi-mais įvairiuose dalykuose. Kiek galėdamas visuomet atsakinėda-vau ir duodaūvau įvairius patarimus. Dabar man A-merikon atvažiavus su Lie-tuvių Mokslo Draugijos reikalais vėl gaunu tokių laiškų. Mielu noru savo tautiečiams esu pasi-ruošęs patarnauti tikta norėčiau, čiau galėčiau atsakymą duoti, kad adresuojami man laiška grei-todelei prašyčiau visus laiškus adresuoti p. V. K. Račkausko ad-resu: 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Martynas Yčas.

Liet. atstovas Velst. Dum.

NAUJI RASTAI.

„Živaja Starina“. Osnovana V. I. Lamanskim. Periodiškoje izda-nije Otdielenija etnografiji Im-peratorskago Ruskago Geografi-českago Obščestva. God XXII. Vypusk I—II. XXXVI+226 psl. 1913.

Kninga didelio formato. Tarp-ko kito joje patalpinta prof. E. A. Volterio pranešimas — „Lie-tuvių raudos“, — padarytas etno-grafijos skyriaus sąnarių posėdy-je, atsibuvusiam kovo 15 d. 1913 m. Pasikalbėjime apie tą daly-ką dalyvavo: A. K. Seržpuchovs-kij, D. K. Zelenin, J. V. Procho-rov, N. A. Vissaševskij, L. J. Stern-berg, A. A. Kakarenko, F. K. Vol-kov, V. I. Jochenson ir gerai Ru-sijoje žinomas V. F. Miller.

„Medicina ir Gamta“. Medicinos, veterinarijos, farmacijos ir gamtos dvimėnesinis laikraštis. N. I. Gegužio—birželio. Nuo Redakcijos: D—ras P. Avizonis: Trachomos išsiplatinimas Mažonij ir Didžiojoje Lietuvoje. D-ras Laumianskis: Ar adenoidai turi sąryšį su onanizmu. D-ras Damaševičius: Iš ginekologijos skyriaus šv. Jokubo ligonbučio Vilniuje. Referatai: S. Matulaitis: Nuomario (epilepsijos) gydymas bromu. S. M.: Bismutum subnitricum hyperchlorhidrijai ir ulcus ventriculi. Feljetonas. J. Bagdanavičius: Daktarams kursai Berline. Šis—tas. D-ras Bagdanavičius: Ar daug Lietuvos sodžiu džiava sergančių? Bibliografija. Praktikos patarimai. Chronika.

„Teatras“ N 13—15. Turinys: Pijus Mičiulis — **Erškėčių taku.** Penkių veiksnių dram. 181 pusl. Zemkainis — Kritika ir bibliografija. Vilnius. 1913 m.

Skambančios stygos — Duetas. Parašė Petruskas Mikas. Kaina 50c. Išleido Amerikos Lietuvių Vargonininkų Sąjunga. 1913 m.

Gamta graži. Keturiems vyrų balsams su pritarimu piano. Žodžiai Jovaro, kompozicija Petruskų Miko. Kaina 50c. Išleido Am. Liet. Vargon. Sąjunga. 1913.

Consilium Facultatis Vieno veiksmo komedija. J. Alexander hr. Fredro Vertė A. Matutis. Chicago, Ill. Lėšomis ir spauda „Lietuvos“. 1913 m.

Tukstantis ir viena naktis (1001) Arabų pasakas. Vertė T. Z. Knyga 3. 1913 m. L. Jakavičiaus spaustuvė. Ryga.

„Jaunimas“, liepos mėn. 1913.

„Lietuvių žurnalas“ N 8.

„Pavasaris“ N 7 (15).

„Šviesa“ N 8.

MYKOLAS V. BUČINSKAS (BUSH).

Kiekvienas lietuvis, paaukojęs Lietuvių Mokslo Draugijai, Vilniuje, 200 rublių arba \$100.00, įgija Nario-Labdario vardą. Tokį vardą įgijo visiems gerai žinomas p. M. V. Bučinskas, paaukodamas \$100.00 L. M. D. P. Bučinskas iš eilės yra trečiu Nariu-Labdariu.

P. M. Bučinskas yra pirmutinis Amerikos lietuvių, tapusiu L. M. D. Nariu-Labdariu. Amerikoje yra daug lietuvių, kuriems gražų pavyzdį parodė p. M. Bučinskas.

P. M. Bučinskas yra savininku vyriškų rubų dirbtuvės (109—111 So. 5-th Str., Brooklyn'e), kurioje dirba 225 darbininkai. Jis paeina iš Gudupių, Dankių parapijos, Kalvarijos pavieto, Suvalkų gubernijos. Gyvena 229 Arlington Ave., Brooklyn, N. Y.

Gali atsitikti, kad dailė numirs, bet negalimas dalykas, kad ji galėtų gyvuoti, nusilenkdama prieš turą ir paniekindama be-turtą.

Žurnalizmas.

Žurnalizmas šiandien lošia žmonių gyvenime žymią rolę. Žurnalizmas, taip sakant, tai teisos šaltinis, iš kurio plaukia į visuomenę tikras gyvenimo tiesas.

Heidelberg universiteto filosofijos prof. Rob. Gordon Grant rašydamas apie žurnalizmą išreiškė, jog mūsų draugijos laikraštija yra „civilizacijos žibintuvas“. Ir tiesą prof. Grant pasakė taip išsireikšdamas apie pasaulio laikraštiją. Visos mūsų gyvenimo tiesos yra iškovotos su pagalba laikraštijos. Mes iš laikraštijos sužinome apie įvairiausias atsitikimus, susipažįstame su įvairiausiomis nuomonėmis ir išmokstame pažinti gerą ir blogą, greičiau pamatome bei atrandame tikrą gyvenimo kelią.

Prof. Grant sako, kad labai greitai vadinama nepartijinė, kuri taip vadinama nepatirtijine, kuri talpina visokių žmonių nuomones. Žmonės, beskaitydami įvairiausias nuomones, išmoksta protauti ir nagrinėti kitų žmonių mintis. Delto tai prof. Grant ir vadiną laikraštiją „civilizacijos žibintu“.

Pasaulio istorija žino daug garsių vyrų, kurie pagarsėjo bei išmoko giliai mintyti bei sveikauti protauti ne universitetuose, bet beskaitydami laikraščius bei žurnalus. Ir tapo jie mįslinėiais bei dideliais proto bei minties milžinais, daugelio dalykų žinovais. Jeigu kokis galvočius sugalvoja kokį naują išradimą, tasai išradimas per laikraštijos tarpininkystę išsiplatina po visą pasaulį ir supažindina žmonių su naujomis mintimis. O žmonės dažnai susidurdami su naujomis mintimis, išmoksta protauti, galvoti ir įvairius klausimus risti.

Šiandien laikraštį beskaitydamas matai, kas dedasi Europoje, Azijoje, Australijoje, Afrikoje. Amerikoje bei vieni kurioj atskiroje viešpatijoje. Tuo būdu žmogus sužinai daugelį dalykų, kurie be laikraštijos būtų neprieinami. Laikraštija, tai gyvas, verdantis informacijų šaltinis. Tik nereikia tingėti iš to šaltinio semti.

Jeigu taip didelę rolę lošia laikraštija mūsų draugijoje, tai yra svarbu mums žinoti jos chronologiją arba istoriją. Laikraštijos istorija prasideda 3 ar 4 šimtmetyje prieš Kristaus gimimą, Romos imperijoje. Pirmas žurnalas Romos imperijoje buvo „Acta Durna“. Seniausiu dienraštiu turbut bus chinų „Pekino Gazeta“, atspausda 1350 metuose.

Seniausiu laikraščiu italų kalboje buvo „Notizie Sereta“, išėjo 1562 metais. Anglų kalboje pirmas laikraštis išėjo 1622 m. — „Weekly News“. Francuzų kalboje pirmas laikraštis išėjo 1631 metais — „Gazetta de Franc“. Vokiečių kalboje pirmas laikraštis išėjo 1615 m. — „Frankforda Gazetta“. Švedų kalboje — „Potosch Inrikes“ 1644 m. Ant Amerikos puskamuolio pirmas laikraštis pasirodė 1704 m. Bostone, tai „New Letter“; kitas senesniųjų Amerikos laikraščiu — tai New Yorko „Weekly Journal“, kuris eina nuo 1733 metų.

Pirmu Amerikos gabiu redaktoriu buvo John Peter Zenger. P. as Zenger budamas redaktoriu smarkiai kovojó del spaudos laisvės ir 1740 m. laimėjo didelę bylą, kurioje jis stovjo prieš valdžią. Ir nuo to tai laiko Amerikos laikraštija pradėjo smarkiau ir smarkiau kovoti ir reikalauti spaudos laisvės ir pasisekė jai ta-

lai iškovoti. Laikraštija arba žurnalistika yra šviesos kardas, ir kiekviena tauta privalo savo laikraštiją gerbti ir plėtoti bei skleisti tarp savo viengepčių. **M. Stakėnas.**

Didžiama veklių žmonių manoma, kad visųparankiausi šio pasaulio dalykų tvarka yra ta, prie kurios didelė ir betvarkė minia atima kits nuo kito visa, ką tik gali, mindžioja kudikius ir senius purvynan, fabrikuoja visokių netikusius daigtus su pagalba neorganizuotų darbininkų miniu, kuriuos galima suvlyti ir surinkti, o paskui išvaikyti, davus jiems tiesą laisvai mirti iš bado. **John Ruskin.**

Idealas — tai keliavėdė žvaigždė. Be tos žvaigždės nėra pastovios pakraipos, o jei nėra pakraipos — tai nėra judėjimo, nėra gyvybės.

Vietinės Žinios

L. A. Ukėšų Klubas susirinkimas. Rugsėjo 8 d. Lietuvių Amerikos Ukėšų Klubas savo kambariuose, 372 Bedford ave., laikė nepaprastą susirinkimą. Dienos tvarka yra pažymėta ir žingėdi. Svarbiausiu dienos tvarkoje dalyku — buvo apkalbėjimas apie Tautos Namus Vilniuje. Apkalbant šį klausimą, buvo gana daug triukšmo; tuli nariai — tarpe jų poras biznierių — griežtai protestavo, kad Klubas nori aukauti Vilniaus Namams, bet tie protestai ir visokie bepamatuoti užmetinėjimai daugumos nuo tikslo neatitaukė — daugumoje, kaip buvo, taip ir pasiliko simpatija prakilniam darbui. Išrinkta trys delegatai ir draugysčių konferencija, ant 29-os šio mėnesio ir nutarta paskirti auką Tautos Namams Vilniuje, kaip gerb. svečiai sugrįš iš vakarų. Taigi Liet. Am. Ukėšų Klubas visame judėjime dalyvauja.

Toliau, liko atidaryta pašalinis fondas statymui bei įsteigimui Klubo nuosavių namų. Mat, daugintantys sąnarių skaitliu pasirodo, kad taip gyvuoti, kaip dabar, nebebus galima. Dabartiniai kambariai permaži ir tikslui neatsaką, o antra — nuomos kontraktas jau baigiasi ir gal jau nebus galima jo beatnaujinti, todėl prisieis kraustyti, o kur? Nežinia, nes tinkamą vietą sunku gauti; jeigu kur ir būtų toki vieta, tai nuoma neapsakomai brangi, o tos Klubas neišmėgtų mokėti. Tai gi, minėtos aplinkybės ir vertė atidaryti šitokį fondą ir darbuotis išsireikškė tam dalykui duoti nemažiaus kaip po \$5.00 kiekvienas. Klube yra dabar 500 suviršum sąnarių, — jeigu tatai visi dės tik po \$5.00, tai būtų suma iš \$2,500. Toliaus nutarta tam tikslui rengti balius — ferus ir kitokius pasi linksminimus, o iš to busiantį pelną dėti pašaliniam fondui.

Liet. Am. Ukėšų Klubas savo veiklumu pralenkė visas Brooklynlo draugystes. Jis — klubas — daug jau įkunjio prakilnių dalykų be jokių sunkenybių; neabejojame, kad ir ši sumanymą greitai laiku įkunjys, nes nieko nėra negalimu ant šio svieto, jeigu yra noras ir energija, o to viso L. Am. U. Kl. sąnariams nestokuoja. **Klubo Sąnarys.**

Muzikos bei dramos draugija „Vyturėlis“ Brooklynė nutarė savo susirinkime rugsėjo 14 d. prisidėti prie pastatymo Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos namų šiokiu būdu: 1) nupirkti vieną sieksnį žemės po minėtiaisais namais ir 2) pagrįžus Brooklynan atstovams dr. Basanavičiumi ir adv. Yčui, atlošti antru kartu komišką operetę „Kornevilio varpai“, nuo kurios visą pelną paaukauti mokslo ir dailės namų pastatymui Vilniuje. Operetė „Kornevilio Varpai“ jau buvo kartą čia lošta su didžiausiu pasisekimu birželio 3 d., todėl pasitikima, jog dabar publika atsilankys koskaitlingiausiai prisidėdama tuomi prie įkunjimo reikalingiausiojo mūsų tautai dalyko, kuriuom yra mokslo ir dailės namai. Vaidinimo diena bus paskelbta vėliaus. **P. Bukšnaitis.**

Dr Aldona Jankauskienė iškeliavo pas savo tėvus į Seranton, Pa. keletui savačių vakacijoms.

Vilnonių marskinių (sweaters) darbininkų streikas. Rugsėjo 4 d. sustreikavo apie 7,000 Brooklynlo ir New Yorko vilnonių marskinių darbininkų, kurių tarpe randasi ir lietuvių burelis. Penki metai atgal darbininkai streiką pralaimėjo. Laikė tu penkių metų darbininkai ganėtinai susiorganizavo, ir todėl dabar jie su tvirta viltimi stovjo kevon su savo darbdaiviais. Darbininkai išstatė sekančius reikalavimus: 50 val. savaitėje (vietoje 60 val.) ir pakelti mokesį — 25%, kas gauna iki 10 dol., 15% iki 15 dol., 10% virš 15 dol.; už viršlaikines valandas dviguba mokesis: turbuti pripažinta unija.

Dauguma bosų sutinka priimti viršminėus darbininkų reikalavimus. **F. P. Streikieris.**

Rugsėjo 1 dieną poni M. Jukeliene suareštavo buvusį savo vyrą, p. J. Jukelį, vietinį lietuvių veiklę ir patraukė jį teisman už jos neužlaikymą. Teisme pasirodė netvirti p. M. Jukelienės skundimo pamatai, todėl byla rugsėjo 13 d. tapo atmesta. Taigi p. Jukelį išteisinio. Bylą vedė adv. Baltrus S. Jankaus.

Vietinis. — Lietuvačių Klubas spalio 11 d. sumanė antrą kartą sulošti penkių veiksmų dramą — „Iš meilės“. Nors dar jannas yra Lietuvačių Klubas, tačiau, padėkavojant jo sąnarių energijai ir veiklumui, jis gerai yra žinomas Brooklynlo ir New Yorko lietuviams.

KRASOS DEBUTE. Worcesterio „poetams“ — pp. K. Z. ir J. M. 1) „Pirmoji meilė“ — tai sudarkytos Matronio eilės. 2) „Viskas nemielu“ — ir mums netinka. Ištraukos: 1) Niekas tavęs neaprasė kaip tas apliestas poetas, || Niekas tiek vargu nekintė || kaip tavo nemumletas. (Ziur. Matronio „Jaunoji Lietuva“.) 2) Viskas per nieko, ant balto svieto, || Savo paliksem, del kitu svieto, || Viskas nemielu, neber del selos, || Kur gaude dvasia, kvepenčios gelės. — P. J. K. Z. patarume hedarkyti svetimų autorių eilų ir nesigyti jų laikraščiams, gi p. J. M. — pasakyti savo dvasiai, idant ji „negaudytų kve-

pinės gėlės“. Tai tiek apie tas „poetams“.

K. Z., Worcester, Mass. Netinka nė paskiausia atsiūstos „eilės“. Tokių „eilų“ nebesiūskite mums. **Broctonietėiui.** Tamstos žinutės per daug jau pasenusios — nuo pradžių liepos (viena nuo liepo 30 d., bet persilpnas); ačiū Dievuliui, dabar mes jau atsidurėme rugpjūčio viduryje. Nedėsim. Stengkitės prisijusti naujas žinias ir rašykite aiskiau, nes negalima Tamstos rašto „sugrabiolti“.

Dainų Mylėtojai. Tamstos kita — ilgoji korespond. „aprašo“ vien tik bažnytinis dalykus; priegtam dikėjai suveltos joje mintys — nedėsim. Malonėkite rašyti trumpiau ir apie įdomesnius dalykus.

Bol. Pilskermėgis. Tamstos rankraščius — „Motina“ ir „Aš sapnavau“ — gavome; širdingai dėkavojme. Peržiūrėsim. Pasitikime, kad Tamsta neužmirši mūsų ir ateityje. **P. M.** Tamstos rankraštį „Rytump link“ (kelionės įspūdžiai) gavome — ačiū. Patalpinsime sekančiuose num-se po atgalvium „I rytus“.

ATTITAIŠYMAS:

„V. L.“ N33 plačiose kolumnose per neapsižiūrėjimą nepažymėta, kad vaizdelis „Žibutės“ perspaudintas iš rink. „Sniegams Tirpstant“.

KUR YRA JUSŲ PILVIS.

Tulas garsus gydytojas pasakė, kad, pavalgę, mes neprivalome žinoti, kur yra mūsų pilvas, tai yra mes neprivalome jausti nei mažiausio skaudėjimo arba sirgulavimo. Visiškai sveikas žmogus neturi jausti, kur yra jo širdis, jo inkstai arba kepenis. Kaip tik jusų pilvas duos žinoti, kur jisai yra skaudėjimu, koktumu, vėmimu arba kitokiu sirgulavimu, jus turite kreiptis prie Trinerio Amerikoniško. Kartaus Vyno Elixiro. Jisai sustiprins jusų pilvą, sutvarkys viršinimą, pagelbės vidurių užsikimšime. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra geras vaistas namouse ir labai gelbsti staigiuose sušingimuose, nervų sujūdimuose, vėmime, trankiojimuose, apetito netekime, vidurių užsikimšime. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashand ave., Chicago, Ill. Skaudėjimas raumenyse, prie išsisukimų ir tynimų bus greitai palengvintas. Trinerio Linimento pagelba.

NEWARKIECIAMS! Po daktaro apsilankymu visados su receptu ateikite pas aptiekorių M. Olshin, corner Congress and Lafayette streets, Newark, N. J., kur jus gausite šviežias gyduoles už pigiausią prekę. Mes kviečiame jus atsilankyti ir užtikriname jums užganėdinantį patarnavimą. Pamėginkite! M. Olshin, Ph. G. Chemist and Druggist, Cor. Congress and Lafayette sts., Newark, N. J. (36)

ANT PARDAVIMO! Parsiduoda valgomų laikty krautu-vė—Grosieris. Biznis eina gerai tarp lietuvių, lenkų ir vokiečių — aplinkui gyvenančių. Norinti pirkti kreipkitės po šiunai adresu: A. M. Martus, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (40)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO! Parsiduoda salionas geraj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Prieštatis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančių adresu: V. Struogis, 442 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

PARSIDUODA LABAI PIGIAI! geri namai su lotais, grosieris ir bu-fernė. Biznis daroma virš \$400.00 ir savaite. Vieta apgyventa lietuvių ir lenkų. Priverstas esu parduoti delei silpnos sveikatos. Pardavimo prekė \$2,500.00. Adresuokite arba pasiklauskite „Vienybės Lietuvninkų“ Office, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

Pajieskau merginos baigusios kokiu mokyklą, arba gerai pažįstančios šokius; reikalinga už mokytoją. Teikštes atsiųskite adresu: J. K. Miliauskas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (36)

Pajieskau savo dviejų brolių Jono ir Vinco Bradauskų, prieš keletą metų gyveno Brooklynė, N. Y. o dabar nežinau kur raudasi. Paeina nuo Pajavonio, Vilkmėrgės pav., Suvalkų gub. Kas apie juos žino, meldžiu pranešti, o busiu dėkingas.

Antanas Bradauskas, 6278 Stanley Str., Seattle, Wash (34)

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuvių fermeriai. Aš esmiu pašmės parduoti toje apeliokėje 38 anglių daug gataų farmų, ant derlingų lygių laukų su trolobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog \$20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe. Tojie patioje apeliokėje turin pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog \$8 iki \$20 akras. Lengviausiai išmokėjimai ant daugelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tu, kol tebėra ant laukų java; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas anga. Ateinantį pavaršį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu raudaninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras raudas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu fermeris, ir galėsite praleisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsireikškite sau geriausios žemės mūsų lietuvių kolonijoje. Knomet liksite mūsų kaimynai, aš norėdysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvežsiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite knigutę ir mapą dovanai. Adresuokite: **ANTON KIEDIS,** Peacock, Lake County, Michigan.

Nuo Rėžimų Viduriuose
kurie paeina nuo paliosovimo—imti

Severos Gyduole nuo Viduriavimo
(Severa's Diarrhoea Remedy)
paprastojo dozoz ir susilaukyt per vieną dieną nuo emimo bile kokių valgių, išėkyrus pervirinto vandens—pasekmė bus gera. Vieno bandymo užteks persitikrinimui.
Kaina 50c. ir 25c.

Nuo Žaizdų ir Susižaidimų
nuo užėdrėkimo ir apėištutinimo nėra nieko geresnio kaip

Severos Gydanti Mostis
(Severa's Healing Ointment)
Yra tai nandinga mostis šitnoce atsitikimose. Laikykite ją po ranka. Galite jos reikalauti bile laik.
Kaina 25 c.

Nosies Kataras
šieninis drngys ir peršalimas greitai pašalinami, jeigu jų gydymui pavar-toti

Severos Mostis nuo Kataro
(Severa's Catarrh Balm)
Pamėginkite o nesigailėsit.
Kaina 25 c.

Aptiekose arba tiesiog aso mūsų prisilntus kiek kaina.

W.F. SEVERA CO
CLEVELAND, OHIO

KELIAUJANTIEMS EUROPON. RUGSĖJO—SEPTEMBER MEN. Dienos išplaukimo ir laivų vardai.

- 22 Liverpool, 23 Glasgow, 23j Antwerpen, 23j Hamburg, 23 Libau—Libava, 26 Bremen, Express, 26 Rotterdam, 27 Liverpool, 27 Hamburg, 28 Bremen, 29 Liverpool, 30 Glasgow, 30 Glasgow, 30j Antwerpen, 30j Bremen, 30j Hamburg,

Rugsėjo—September mėn. Dienos išplaukimo ir laivų vardai.

RED STAR LINE Į ANTVERPEN. Laivakortės prekė \$35.00.

- 6. Lapland, 13. Zealand, 20. Kronland, 27. Finland.

HOLLAND-AMERICAN LINE Į ROTTERDAM.

- 2. Noordam, 9. Ryndam, 16. Rotterdam, 23. Pottsdam, 30. New Amsterdam.

NORTH GERMAN LLOYD Į BREMEN.

- 2. Kronprinz Wilhelm, 6. George Washington, 9. Kronprinzessin Cecilie, 16. Kaiser Wm. der Grosse, 23. Kaiser Wilhelm II, 25. Friedrich der Grosse, 30. Kronprinz Wilhelm.

RUSSIAN AMERICAN LINE Į LIEPOJŲ—LIBAVĄ.

- 6. Kursk, 20. Russia.

CUNARD LINE Į LIVERPOOL, O PASKUI PER HULL Į BREMEN, HAMBURG, ROTTERDAM, LIBAVĄ.

- 3. Lusitania, 6. Carmania, 10. Mauretania, 17. Campania, 20. Caronia, 24. Lusitania.

CUNARD LINE Į BOSTON Į LIVERPOOL.

- 2. Franconia, 16. Laconia, 30. Franconia.

CUNARD LINE Į MONTREAL Į SOUTHAMPTON, O PASKUI PER HULL Į LIBAVĄ — \$35.00; į Bremen, Rotterdam — \$33.00.

- 6. Andania, 13. Ascania, 27. Ansonia.

WHITE STAR LINE Į LIVERPOOL — \$35.00; į Libavą \$37.00.

- 6. Oceanic, 13. Olympic, 20. Majestic, 27. Oceanic.

AMERICAN LINE Į SOUTHAMPTON — \$33.75; į Libavą per Hull \$37.00.

- 5. Philadelphia, 12. New York, 19. St. Paul, 26. St. Louis.

NORTH GERMAN LLOYD Į BALTIMORE Į BREMEN — \$33.00; trečia klasa \$36.00.

- 3. Rhein, 10. Brandenburg, 17. Neckar, 24. Breslau.

RED STAR LINE Į PHILADELFIJĄ, PA. Į ANTVERPEN — \$33.00.

- 12. Marquette, 20. Menominee.

ANCHOR LINE Į GLASGOW. Laivakortės prekė \$32.50.

- 6. Caldonia, 13. Columbia, 20. Cameronia, 27. California.

HAMBURG-AMERICAN LINE Į HAMBURGĄ.

- 3. Kaiserin Auguste Victoria, 4. President Lincoln, 11. Pennsylvania, 20. Imperator, 29. Patricia, 34. Amerika.

Mes parduodame laivakortes tarp Bremen—Baltimore, tarp Bremen—Philadelphia, tarp Antwerpen—Boston, tarp Antwerpen—Philadelphia, tarp Libavos—Halifax, tarp Liverpool—Boston, tarp Libavos—Boston, tarp Libavos—Montreal, tarp London—Montreal, tarp Buenos Aires—New York, tarp Trieste—New York, tarp Bremen—New York, tarp Hamburg—New York, tarp Rotterdam—New York, tarp Antwerpen—New York, tarp Liverpool—New York, tarp Libavos—New York, tarp Southampton—New York. Apie laivakortę prekę į visas kalis pasiklauskite per laiška pridėdami už Est. markę atsakymui.

Pas mus keliaujantieji teiks pirmą parąšyti laišką bent 10 dienų prieš iškeliajimo, idant būtų galima sužinoti laiką, kada ir kur pasitikti.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dygo, aprūpiname bagažus, navedame ant laivo ir parūpiname nuo konsulio popierias parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius. Mes parduodame tikičius ant Bay State Line į šiuos miestus: Boston'ą \$2.40, Worcester'į, \$2.40, Fall River \$1.75, Providence \$1.50. Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Pauksztis & Co., 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint. Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., 1r kampa, Second St. Ligonius prima: 8-11 ryte, 2-3 po pietų nuo 2-3 vakare nuo 6-8. Telephone 1537 E. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, noriošis išmokyti akušerijai, dabar tu legalizaciją mokyklų Scrantone, Pa. Mokslas prasideda 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pastaba: gausi mokyklų, bus duotas diplomai, valdžios pripažinti visose šalyse. Įstoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00. Mokyklon Lietuvas prima „The International College of Midwifery“.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.

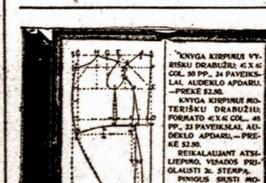
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Seredomis 8-11 ryte. 153 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drąkuojamos masinos Typewriters, Rasytis Standien, o gausie katalogų dykai. Knogos telpi pasiduoda ir yra reikalinga Agentų. Kreipkitės per laiška, t šio antrašo: A. MALIAUSKAS, 637 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y. P. S. Telpi pasiduoda naminiai rakandai (Furniture) at t išmokosio vietiniai kreipkitės pas mane.

J. TOPILIS

120 Grand str. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!

Pirk džiogorilius, lencugėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siust pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatomas rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išplūdau teisingai tai reikičia gerai. Visiem veltjam eit pas

Jurgi Jeszmonta,

6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Daktaras A. S. Jankauckienė

Gydo viskias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie šilainų. VALANDOS: nuo 12-3 po piet. nuo 7-8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

„Vienybės Lietuvninkų“

KELIAUJANTI AGENTAI

J. DIGRYS, S. ZAFRANAUCKAS.

CHIROPRAKTIŠKAS GYDYMAS LIGOS.

Saintifikiškas-Veiklus-Naturališkas. Strėnų pritaikymai išgydo išnaikinant priežastį. Spaudimas ant nėrvų paelnantis nuo strėnų pagimdo ligą. Raktas prie sveikatos yra normališkos strėnos. Rašyk šiandien prašydamas knygetės su apaiškinimu apie viską J. J. GALECKAS, D. C. 68 South 2nd Street. Brooklyn, N. Y.

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda viskias provas, kriminalnaas ir civilnaas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža. Išdirbu visokius dokumentus. Inštruiru formičius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose. Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose. Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare.

BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. Valandos: nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

JONINĖS.

Keturijų veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos. Pusk. 143. Čienia 45 centai.

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuočių tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuvių mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ja skaitydami turės ir naudą ir linksną zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus išidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikalė tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė prazuvo už pražūdytą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas gausi pas mane, taipgi visokius muzik instrumentus ir li c t n v i š k a s knygas. Rašyk man Katalogo reikalaudama, kurį pasiunčiu visiem dykai. Adresas: M. J. Damijonaitis, 812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi ariekla, elius, visokis vynas, kvepentni cigarai, ir puikių užkandžių. Salė dėl mitygų ir veselii. Nepamiršk šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Ruginių Duonos iš Rozavų ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprūs!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj Originalinių Rozavų miltų iš čysčiausių, sveičiausių ir geriausių rugių grūdų, kuriuos tik užgerus pinigus galima gauti. Rozavus miltus turi varuoti tik geriausi duonkepiai šios šalies ir aš noriu atriepti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja Rozavų miltų rugių duonai.

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsiskankusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač duonkepiams ir visada užganėdinsiu atsiskankusius. Aš užtikrinu jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę. Tik tuojaus pamikt plunksnį ir parašykite pas mane laiška, reikalaudami platesnių žinių apie Rozavus ir kitokius Miltus.

Morris Rosenfeld,

6 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA

ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po \$6.00 sevaiteje ir turi keturis pomirtines apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00. Kiekvieno lietuviu privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokejo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — \$8.551.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52.517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvenjančios tavo mieste S.L.A. knopos. Jau tu knopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti knopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr. 307 W. 30-th St. New York, N. Y.

VIENYBĖ

Liaudies Dainos,

Solo balsui ir pianui, sutaisė MIKAS PETRAUSKAS.

- 1. Vai aš pakirščiau žalioj girioj klevėlį ..... 20c. 2. Jojau dieną, jojau naktį ..... 60c. 3. Siuntė mane motinėle į jureles vandenilio ..... 20c. 4. Šių nakcialy, per nakcialy nemigau ..... 30c. 5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? ..... 20c. 6. Saulele raudona, vakaras netoli ..... 25c. 7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka ..... 15c. 8. Už šilingėlį, už mažulėlį ..... 30c. 9. Skyniau, skyniau skynimėlį ..... 15c. 10. Dovanojo man motulė baltų drobely ..... 15c. 11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo ..... 15c.

Viso \$2.65

Gaunamos pas: J. J. Paukštis & Co., 120 Grand Str. Brooklyn N. Y.

Muzikos myletojų atydziai!

Išėjo iš po spaudos du naujų muzikos veikalų, abu Petrauskų Miko kompozicijos.

1) „SKAMBANCIOS STYGOS“, 2) „GAMTA GRAŽI“. Pirmas—duetui, antras—kvarvitetui. Abudu veikalai kainuoja \$1.00, vienás 50c. Užsisakydami adresuokite:

J. J. Pauksztis & Co. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Išsiveržimas

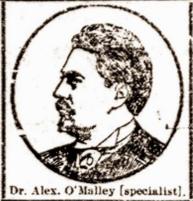
Mano būdu išgydyti ant visados BE OPERACIJOS.

Aš noriu kalbėti su kiekvienu žmogum turinčiu išsiveržimą. Aš noriu išaiškinti mano gydymo būdą. Aš gydu išsiveržimus per 20 metų ir esu išgydęs tūkstančius žmonių. Tarsi didis patyrimas padarė mane specializuotu gydytoju išsiveržimų, ir aš neesu pamėgdžiotojas.

ATMYK Aš esu išradęs ir tikrasis, ne skaismo, gydytojas išsiveržimo, ir pagal didį mano praktinį ir pasekmę, esu pašalinęs daugelį pamėgdžiotųjų. Jeigu jūs papulsite į tokių rankas, pasekmės bus neuzganėdinamos.

KANALO NEVEIKMĖ—Sistema mano gydymo Kanalo ligų užtikrina jus tikrame išgydytame. Aš nenaudoju peilio nei kito kokių barbariškų įrankių gydymo kanalo ligų.

KRONIŠKOS. KRAUJO ir NERVŲ LIGOS IŠGYDYTOS.

Dr. Alex. O'Malley (specialist).

VYRŲ LIGOS.

Aš noriu idant kiekvienas kenčiantis nuo Užnuodijimo Kraujo, Silpnumo Guvumo, Kraujo ir Inkstų negalių arba kitų ypatingų ligų, rašytų arba aiečių pasi-kaibėti su manim ištikimam.

RAŠYK Jeigu negali ateiti. Visos gramatos yra užlaikomos slaptoje ir visi at-skyimai siunčiami paprastame koperte. Rašyk dėlei iliustruotos knygelės apie išsiveržimą, šuputimą, Nusilpimą. Įdeik 2 centu stampą atsakymui.

Dr. Alex. O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

ZIRA
10 CIGARETTES FOR 5¢

NEREIKALUJA GYRIMO.

KALBA UŽ SAVE.

Laimi už nuopelną

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, kolėkų, kompasų, kryžiučių, gramofonų visokių išdarbių. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, trimitų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skrybiaus. Maldakni-gių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gramatoms) su puikiausiais ap-skaitymais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų kni-gas, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzaliet-us ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klasės, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordėlius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordėliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:
J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tautietes ir Tautiečiai!

Jau praslinko apie trejetą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mie-ste Philadelphia randasi tikrai vienas tikras lietuvis daktaras Ignatas Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, kurie gydyti pas daktarą Ig-natą Stankų, likosi užganėdinti ir platiną jo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai ži-nok gerai, kad tas peikikas yra neįsimin-tingas žmogus, arba koksai žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žydbernių gy-dyklėje. Visi jau girdejo, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduo-niai-vaikatos su New Yorko žydberniais įkvailino vieną bėdą, ne-mokytą žmogelį, ir net daktarą Ignatą Stankų neteisinau į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operaci-jos. Už tokį melagingą ir neteisinau skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

Padėkavonės Daktarui Stankui.
Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavilijimu pačių pacientų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slapti-bėj. Aš Marijona Pocienė, 443 Gratz st., Philadelphia, Pa. labai sirgan, turėjau skau-dėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, dūžvimą burnoje, jautimą šaltio su prakaitavimais ir abėnų nusilpėjimą. Skaikins prie dangų daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o knomet atsiskaukiau prie dakta-ro Ignato Stankus ir jis mane išgydė už 2 metų atsilavinimo į mano namus. Hvaris jam bir-dingą sėm ir Dieve dook jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozas Guduckas, 423 Chesnut st., Newark, N. J., štaris birdingą sėm daktarui Ignatui Stankui nė priimančią gyduočių nuo sraknos kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abėnų nusilpėjimą. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo juo gyduočių teisingai sugrįžta mano sveikata ir dangian gyduočių neberikantija. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsin at-verti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masasuskienė, 2 Hutchinson St., Jobstown, N. J. Iško išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimo lakstantį kraują su niekijimais ant kuno. Aš likaus išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Aš Juozas Vinkavice, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoja daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo stundėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Manstos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurusaitis, 206 Stanford st., Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lukoševičius, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvan labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvan pametęs vilį bei sveiką, bet knomet atsiskaukiau pas daktarą Ignatą Stankų, jis už pirmo pri-siūnimo gydymo mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siūnčiu \$2.00 gastūciaus.
Visomet kreiptis ypatingai arba su laišku ant šio adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.
Ofiso valandos: 11 ryto nuo 9 iki 11. P. pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandų po pietų.

Telephonas 2320 Greenpoint.
Lutkauskas ir Garšva
Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.
Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.
PARSAMDOMĖ KARIETAS
veseliotms, krikščionims ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukiti ypatingai ar per telephoną.
227 Bedford Ave. (V. Dauporo name) Brooklyn, N. Y.

Sveikata Auga!
KAIP IŠMINTINGAS UKINIKAS PATAIKO I TINKANČIA DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ; kuri gra-žiai sudėsta, puikiai auga ir gausius vaisius at-neša. TEIP SUMANUS PROFESIONALISKAS DAKTARAS, pažysta gerą ligę, pritaikotaiskan-čias liekatas prie visokių nesveikimų, silpny-čių, kurios paseja vaisius sveikatos, panaikina ligę, užmezga išgydymą, sugrąžina pajėgas ir iš-gausius puikių sveikatų ir draugumą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmybę. PHILADELPHIOS M. KLINIKAS bei daktarai tūkstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo viso-kių ligų.
SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURMAS ŽMOGAIŠ. BĖ SVĖIKATOS NERA LAI-MĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALISKUS DAKTARUS, kurie greitai laike pataiko sergantems pagelbėti todėl, kad gydo išsų, o nedaro experimentų ant sergan-čių. Vyriausias Klinikos Daktaras, per Amerikos valdžią, net medaliu apdovanotas. To-kiam jau tik galima tikėti.
Privatai LABORATORIJOS Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaisa kiekvienam liekatas iš sveikų garantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik ankščiau mokslas išrado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patį žmonės rašo:
GARBINGAS PH. M. CLINICI! Pranešu, kad liekatas subalgim ir esme labai užga-ndinti už tikrą pagalbą; greitį ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už tą šimtą širdingiausių padėkavonę. Jusų pamaldyvių ir teisingų būdų gero gydymo, skelbim tarp savo pažįstamų, kadangi tik jūs brokliciai žinomoms tarmanėje. Pasilikame dėkavo-ami su moteria A. Antonickas, Iron and Metal Co. Richmond, Va.
Mrs. K. Jurevičienė, Box 226, Glen Falls, N. Y., teipat šiaisiais kurtį dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nerviško, dieglų kojose, nusilpėjusios ir silur-šios sveikatos — teipat moteriškų ligų. Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 65 Ellsworth St., Worcester, Mass., Mr. M. I. OLIAGA, Box 199, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Cen-ter St., Freehold, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokin būdu ne-galima sutalpinti.
IŠITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.
KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVĖIKU IR LAIMINGU, ud atsišauk.
o jeigu toll gyve si, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumas lietuviško kalboje kas kenčia, o tikėsi, kad apterai tikrą pagalbą sveikata kaip tūkstantai, kurie jau džiaugiasi ir dėka-voja, nes čion išgydo ir tokius, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip svietias taip ir užsisen-ėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečinose, nankose, kojose, sanarlose, krutinė, strėnos, gal-vos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir neįstoto kraujo, nuo saugystės šėlios nubi-gimo, nusilpėjimo, vidurių nelirbimo, užkietėjimo, slogos, greito pulsimo, nerviško, bai-mės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikietėjimą slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, ink-stų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo sloga, blogų sapnų, nemig-ros, neturėjimo apėrito, be peilio be pjaustymo be aparacijos, bet su liekatas, kurios tūkstančius išgydė. Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių ypačių ligų, kurios užpola varginimui žmonių. VYRŲ IR MOTERŲ. Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adrešok arbe teip po šiuo adresu:
THE PHILADELPHIA M. CLINIC, PHILADELPHIA, PA.
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.
VALANDOS: nuo 10 iki 12 ryto iki 4 po p. Šventadienis nuo 10 iki 3. Uvart. ir Pietų-žemės nuo 6 iki 8 val. Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitytik knygą „Daktaras“.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA —AGENTURA—

Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigų.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norin-tiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažįstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkor-tes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. En-rie pas mus pirkto Šifkortes, kelidūne neturėjo nė jokių klapatų; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausias patarimus, kaip turi keleivis apsisaugoti nuo apgavystių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriansia aprūpinti visame.
Ofiso valandos:
Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siuncsiame pinigų į vi-sas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kureą.
Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.
Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valetijas.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvena Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCŲ J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vienantis nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai ir geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų pritymimo lūdo daugybę specialiąs gyduolų, sutaisyti iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasikimtai gyduoti ligas. Tarpe kitų aptiekos saudlyje sukrautos ir gausios senkiančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	..... \$1.00	Del išvavimo soliterio	..... \$3.00
Gyvasties Balsamas	..... 75c	Del lytiškų ligų	..... 50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	..... 50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	..... 50c ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	..... 50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	..... 50c
Nuo kosulio	..... 25c ir 50c	Gydanti motis	..... 50c
Nuo gerklės skaudėjimo	..... 25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	..... 25c
Skilvinės proškos	..... \$1.00	Antiseptiška motis	..... 25c
Pigulkes del kepenų	..... 25c	Nuo dusulio	..... 50c
Nuo galvos skaudėjimo	..... 25c	Proškos del dantų	..... 25c
Nuo kojų nuospaudų	..... 10c ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	..... 25c
Nuo dantų gelimo	..... 10c	Kastorija del vaikų	..... 10c ir 25c
Nuo persalimo	..... 25c	Nuo viduriavimo	..... 25c
Plaukų stiprintojas	..... 25c ir 50c	Kraujo Stiprintojas	..... 50c
Limmentas arba Expelleris	..... 25c	Gumbo Lašai	..... 50c ir \$1.00
Anatharynas plovimui	..... 25c	Nuo plaukų žilimo	..... 50c
Nuo kirmėlių	..... 25c	Blakių Naikintojas	..... 10c
		Karpų Naikintojas	..... 10c

Speciališkia tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gyduolės žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.
Reikalaukite pristuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.
Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningai ir teisingai patarimus kiekvienoje ligoje.
Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašdami arba atsilankydami I LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Ar matei kada nors laikraštį „DRAUGA“?
„DRAUGAS“ yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštinių raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. „DRAUGAS“ guldina svarbiausius gyviusius lietuvių reikalus.
„DRAUGAS“ atsiėmė metams \$2, pusei m. \$1
Užsienietis metams \$3, pusei metų \$1.50
Rašydami laiškus adresuokite **DRAUGAS PUB. CO.**
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

TIK VYRAMS.
I mano Tautiečiais:
Jūs ir jūsų draugai esate nu-sirdžiai užkvečiami gipnėdinti mano Linosa Mokslo Institutą 461 Sixth Avenue, arti 28vo gatvės, New York, N. Y., kur aš telkau parodą dailės ir staty-turos darbų, kurios padarė lie-tuvius artimais, su išvaidinimo svarbių kūno dalių kaip sveikata ir sergančią.
Jūs čia galite studuoti žmo-nijos gimines kilme ir išsiaiš-kintymą nuo lošpio iki grabel, ir matyti indomiusis gamtos išganas; žmogų navatimus ir pabalsiusius.
Vieną valandą praleisti tarpe grožių pabrastebūčių Lietuviškų modelių, yra vertas sudėli kaip turinį į gairių cilėm gyvenam.

Jūs čia galite studuoti pasakmes ligų ir išvirkimo darbų, perstatomų žmogaus odo-mo modeliais. Yra čia prityrę Lietuvos, kas-kuos natolios vedžioja svečius ir išrodinėja bei atsakinėja ant bile kokių klausimų. Atėm- kasdieną podrang su Nedėliomis ir Šven-tadienis, nuo 8-nių iš ryto iki Vidurnakties.

JŽANGA UŽDYKA.
461 Sixth Avenue, near 28th Street, New York.

Ar Skaitei Kada Laikraštį „LIETUVA“?
Gal nežinai kur ją gauti?
„LIETUVA“
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtinėja ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o pnumerata kaštuoja me-tui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.
Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Sergantieji Lietuviai!
AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE!
Diens po diena, savaitė po savaitė, mėne-sis po mėnesiu, metas po metų gydu sergan-tius lietuvis. Pažiūrėkite kiek sergančių jau išgydėlių, kiek sergantiesiems pagelbėjančių il-gimėdžių širdioje lietoje. Kasdi jums gyvena-mas įkirišo nuo mūšimimo visokių taip vad-i-namų liekarsčių, įančiais jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinis pagelba yra be užtikimo kreiptis prie seno, garsaus specia-listo
DRO LEONARD LANDES
Jis jums be pinigų duos rodą ką turite dū-ryti, idant nebūtų gyvastį ir išaiškia jums ligų-Gyduos jau per 30 metų kopasokimūginiausi vi-sokias ligas, kaip: Netekimą apškos, užmo-dijimą kraujo, tekėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plančių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. t. Del lytiškų ir inkstų ligų turin didelius ir gar-sius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, ne-kuris matau juų vidurinius organus. Ne-kiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangūs. Chemikali ir mikroskopiniai išštriu kraują ir šlapumą. Neatidėliokite ant vėlėms, bet tuojaus atėikite pas garų
DRA L. LANDES
140 EAST 22nd St., New York, N. Y.
tarpe 8-rd ir Lexington Ave.
Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakarų; nedėliomis nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai ingeldišką knygelę dovanai!

„VIENYBE LIETUVNINKŲ“
Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Iktas 1886 mete.
Išėina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekioja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežinoose prekioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
Teipgi apsuodinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietos baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spandos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žedynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Paukztis & Co.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas igyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Tarime nedidelį skaitlių exemplorių.

Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Miliausko

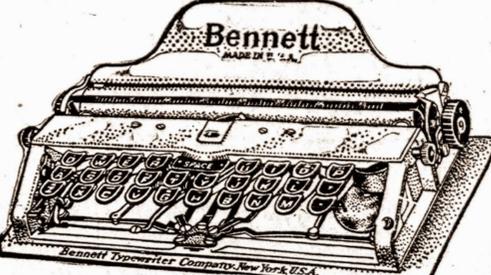
Visada šaltas alus, skani arielka elius, porteri, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys, neapmirskit šios puikios vietos

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa
 Priešal Central Dypą

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujaušio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutę. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramtuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima varioti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Sudėta iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir jį galima nešiotis rankoje, arba kėšenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.
 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ZMIJEČNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sviesto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSAULIMO, REUMATIZMO, STREŪŲ SOPĖS, SAUSGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiekok rodos pas kokius na mokintus žydėjus ar kryžius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locon vientautį, reikalavimas tikrų, gryną ir gydantių vaistų, — pas

ALBERTA G. GROBLEVSKĪ,
 Plymouth, Pa.

garsų dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neįsikeis veltui ir ant apgavystių savo suakiai uždirtu centu.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant sviesto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kūdikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantis padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlo jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet ne nesigalėsi.

Address:
Albertas G. Groblevskis
 Cor. Elm and Main Sts.
 Plymouth, Pa.

SAULE

Šu-kart nedėlinis laikraštis

Magiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖNYČIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
 Ant pusės meto \$1.25
 Ant ketverčio meto 65c.

EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
 Prusose 15 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

ŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorių, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
 Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
 Prusose 7 mk.

Uodų ir kitokių vabalių įgelimai, trojaušis palengvinti, vėmimai ypač Doro Richterio Pain Expellerių. 25 ir 50c. kiekvienoje apitakoje arba išrašyk tiesiog

F. Ad. Richter & Co.
 74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuoja ir laidotuvų Direktorius. Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
 Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave) BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užsitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Rusiskai Amerikonizka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pašto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų. Kursk — 13.500 tonų. Czar — 13.000 tonų.

Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į Liepoją.

Išplaukia kas antra subata. Sekanti išplaukima iš New Yorko: Czar — August 23, Kursk — Sept. 6, Russia — Sept. 20

Uel smulkesnių žinių kreipkitės iš mūsų agentus ir centrališką kontorą: Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y. Telephone — 2850—2851 Rector.

A. E. JOHNSON & Co. General Passenger Agents.
 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Kas užsirašo „SAULE“ ir „LINK-EMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitlytojai kas metas gauna DOVANĄ galkų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
 320-522 W. South St. MAHANOY CITY, PA.

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c.

Apdaryta \$1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, koleiviai visados bus užgandintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30.000.)

Teipgi į Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KILASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
 (Bell Phone 8—R)

„SVYTURYS“

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., mėš parduodam po 50c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTIS & CO.**
 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

Išbalsamuoja ir laidotuvų Direktorius. Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieng ir naktį.

213 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
 Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

Nepamirskit

Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, vėselioms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
 Telephone 1470 Greenpoint.

12 dideliu ir 12 mažu.

H. B. ROSENSON,
 817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
 Telephone 1168 W. Williamsburgh

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrauniai perdavinėja bagažą ir perveža pasžėterius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susinėsimas. Artymsenij informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, Passenger Traffic Man'r 90 West Street, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIMA pinigus taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymai namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuom adresu:
A. OLSZEWSKI BANK
 3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiloms Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad šis dirbu visus augščiau pamintus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įėjau geriausių praktikų ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kitai fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršiniuku, Inspektorius Suvienytų Valstijų Imigracijoje; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Prosecutor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Yda visokias bylas (provas) visose teismuose ir d-partamentų skyriuose. Gerinai palartim, kreipkitės laišku, įdėdami kratos ženklų atsakymu. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribrnas ypatingai į visas Valstijas ir miestus suolve pareikalavimo. Adressas: **KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law** 403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvania's Universiteta), užsilma varymu provy visose teismuose.

Ofisas rumnose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
 Bell 47
 Residence Peoples 1100

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Firmutinė Lietuviška Krantvė Judantių Paveikslų Amerikojė.

Užlaikome visokių gatanų APERATUS. Parduodam ir randavom labai pigiai su visokiais Elektrikiniiais ir Gaziniais Instais visokiosios mados. Į Stark užlaikome svarbi 1000 ratų filmos. Importytų ir visų šalių svieto, specialiai turime padary daug Lietuviškų Ilustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Kiferatų ir Pralekčių, dirbam ant orderių labai pigiai. Keris užsimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagalbos rašykite prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
 636 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
 Phone 3236 W. Bedford.

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygute Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriegulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ūkėsu Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtą knygele kurios čiena yra 25c. Užsakydami knygą pinigus siuskite per Money Orderį arba kratos ženkliais, ant šiuo adresu:

LITHUANIA J. CITIZENS CLUB
 872 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
 828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.